

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 114

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

49 tomas

2006 m. balandžio 27 d.

Turinys

I Aktai, kuriuos skelbti privaloma

★ 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 629/2006 iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimų nariams, judantiems Bendrijoje, ir Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 574/72, nustatantį Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 įgyvendinimo tvarką ⁽¹⁾	1
★ 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/12/EB directive 2006/12/EC dėl atliekų ⁽¹⁾	9
★ 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/23/EB dėl Bendrijos skrydžių vadovo licencijos ⁽¹⁾	22
★ 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/25/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (dirbtinės optinės spinduliuotės) keliama rizika darbuotojams (19-oji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)	38
★ 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/31/EB iš dalies keičianti Direktyvą 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų dėl tam tikrų galutinių terminų ⁽¹⁾	60
★ 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų, panaikinanti Tarybos direktyvą 93/76/EEB ⁽¹⁾	64

Kaina: 18 EUR

⁽¹⁾ tekstas svarbus EEE.

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Aktai, kuriuos skelbti privaloma)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 629/2006

2006 m. balandžio 5 d.

iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimų nariams, judantiems Bendrijoje, ir Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 574/72, nustatantį Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 įgyvendinimo tvarką

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 42 ir 308 straipsnius,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Įsigaliojus 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (EB) Nr. 631/2004, iš dalies keičiančiam Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1408/71 ir Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 574/72 dėl teisių suderinimo ir tvarkos supaprastinimo ⁽³⁾, ligos išmokų natūra gavimo tvarka laikino buvimo kitoje valstybėje narėje metu buvo supaprastinta. Tikslinga supaprastintą tvarką taikyti ir nuostatomis dėl išmokų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų atvejais, nurodytais Reglamentuose (EEB) Nr. 1408/71 ⁽⁴⁾ ir (EEB) Nr. 574/72 ⁽⁵⁾.

- (2) Siekiant atsižvelgti į pokyčius tam tikrų valstybių narių, ypač naujųjų valstybių narių teisės aktuose po derybų dėl narystės pabaigos, reikia pritaikyti Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 priedus.

- (3) Todėl Reglamentai (EEB) Nr. 1408/71 ir (EEB) Nr. 574/72 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti.

- (4) Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir apsaugoti susijusių asmenų teisėtus lūkesčius, reikia numatyti tam tikrų Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 III priedą pakeičiančių nuostatų galiojimą atgaline tvarka nuo 2004 m. gegužės 1 d.

- (5) Sutartis nenumato galių, išskyrus nurodytąsias 308 straipsnyje, imtis atitinkamų priemonių kitų nei pagal darbo sutartį dirbančių asmenų socialinės apsaugos srityje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 I, II, IIa, III, IV ir VI priedai iš dalies keičiami pagal šio reglamento priedą.

2 straipsnis

Reglamentas (EEB) Nr. 574/72 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 60 straipsnyje išbraukiamos 5 ir 6 dalys;

⁽¹⁾ OL C 24, 2006 1 31, p. 25.

⁽²⁾ 2005 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2006 m. kovo 10 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 100, 2004 4 6, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 149, 1971 7 5, p. 2. Reglamentas su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 647/2005 (OL L 117, 2005 5 4, p. 1).

⁽⁵⁾ OL L 74, 1972 3 27, p. 1. Reglamentas su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 207/2006 (OL L 36, 2006 2 8, p. 3).

2) 62 straipsnis pakeičiamas taip:

„62 straipsnis

Išmokos natūra, kai būnama kitoje nei kompetentinga valstybėje narėje

1. Siekiant gauti išmokas natūra pagal reglamento 55 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį, pagal darbo sutartį dirbantis asmuo ar savarankiškai dirbantis asmuo pateikia priežiūrą teikiančiam subjektui kompetentingos institucijos išduotą dokumentą, patvirtinantį, kad jis turi teisę gauti išmokas natūra. Tas dokumentas parengiamas pagal 2 straipsnį. Jeigu atitinkamas asmuo negali pateikti to dokumento, jis kreipiasi į buvimo vietos įstaigą, kuri paprašo kompetentingos institucijos pažymos, patvirtinančios, kad atitinkamas asmuo turi teisę gauti išmokas natūra.

Kompetentingos institucijos išduotas dokumentas dėl teisės gauti išmokas pagal reglamento 55 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį kiekvienu atskiru atveju priežiūrą teikiančiam subjektui turi tokį pat poveikį kaip

ir nacionalinis įrodymas dėl asmenų, apdraustų buvimo vietos įstaigoje, teisių.

2. Įgyvendinimo reglamento 60 straipsnio 9 dalis taikoma *mutatis mutandis*.“;

3) 63 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Įgyvendinimo reglamento 60 straipsnio 9 dalis taikoma *mutatis mutandis*.“;

4) 66 straipsnio 1 dalyje žodžiai „20 ir 21 straipsniuose“ pakeičiami žodžiais „21 straipsnyje“;

5) 93 straipsnio 1 dalyje nuoroda „22b“ išbraukiama, o nuoroda „34a ar 34b“ pakeičiama nuoroda „ar 34a“.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priedo 5 punkto a papunkčio ii–ix dalys ir 5 punkto b papunkčio ii–iv dalys taikomos nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre, 2006 m. balandžio 5 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

PRIEDAS

Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 priedai iš dalies keičiami taip:

- 1) I priedo II skirsnyje punktas „V. SLOVAKIJA“ pakeičiamas taip:

„V. SLOVAKIJA

Siekiant nustatyti teisę gauti išmokas natūra pagal reglamento III antraštinės dalies 1 skyrių, „šeimos narys“ reiškia sutuoktinį ir (arba) išlaikomą vaiką, kaip nurodyta Įstatyme dėl vaiko gimimo pašalpos“;

- 2) II priedo I skirsnyje punktas „H. PRANCŪZIJA“ pakeičiamas taip:

„H. PRANCŪZIJA

1. Papildomų išmokų sistemos savarankiškai dirbantiems asmenims, užsiimantiems amatais, pramone ar prekyba, arba laisvųjų profesijų asmenims, papildomos senatvės draudimo sistemos savarankiškai dirbantiems laisvųjų profesijų asmenims, papildomos draudimo sistemos savarankiškai dirbantiems laisvųjų profesijų asmenims, apimančios invalidumą ir mirtį, ir papildomos senatvės išmokų sistemos pagal sutartį praktikuojantiems gydytojams ir pagalbiniam medicinos personalui, kaip atitinkamai nurodyta Socialinės apsaugos kodekso L.615-20, L.644-1, L.644-2, L.645-1 ir L.723-14 straipsniuose.
2. Papildomos ligos ir motinystės draudimo sistemos savarankiškai žemės ūkyje dirbantiems asmenims, kaip nurodyta Kaimo kodekso L.727-1 straipsnyje.“;

- 3) II priedo II skirsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) punktas „E. ESTIJA“ pakeičiamas taip:

„E. ESTIJA

- a) Vaiko gimimo pašalpa;
- b) Įvaikinimo pašalpa“;

- b) punktas „L. LATVIJA“ pakeičiamas taip:

„L. LATVIJA

- a) Vaiko gimimo pašalpa;
- b) Vaiko įvaikinimo pašalpa“;

- c) punktas „S. LENKIJA“ pakeičiamas taip:

„S. LENKIJA

Vaiko gimimo pašalpos priedas (2003 m. lapkričio 28 d. Išmokų šeimai aktas)“;

4) II a priedas iš dalies keičiamas taip:

a) punkte „D. VOKIETIJA“ žodis „nėra“ pakeičiamas taip:

„Išmokos pragyvenimo išlaidoms padengti pagal pagrindinį darbo ieškančių asmenų aprūpinimą, išskyrus atvejus, kai šių išmokų atžvilgiu įgyvendinami reikalavimai dėl laikino priedo, gaunamo po bedarbio pašalpos (Socialinio kodekso II knygos 24 straipsnio 1 dalis)“;

b) punktas „L. LATVIJA“ pakeičiamas taip:

„L. LATVIJA

a) Valstybinė socialinės apsaugos išmoka (2003 m. sausio 1 d. Valstybinių socialinių išmokų įstatymas);

b) Pašalpa neigalių ribotos judėsenos asmenų vežimo išlaidų kompensavimui (2003 m. sausio 1 d. Valstybinių socialinių išmokų įstatymas)“;

c) punktas „S. LENKIJA“ pakeičiamas taip:

„S. LENKIJA

Socialinė pensija (2003 m. birželio 27 d. Socialinių pensijų įstatymas)“;

d) punktas „V. SLOVAKIJA“ pakeičiamas taip:

„V. SLOVAKIJA

Koregavimas, iki 2004 m. sausio 1 d. suteiktas pensijoms, kurios yra vienintelis pajamų šaltinis.“;

5) III priedas iš dalies keičiamas taip:

a) A dalis iš dalies keičiama taip:

i) išbraukiami šie punktai:

Punktai 1, 4, 10, 11, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 55, 56, 57, 59, 60, 63, 65, 66, 70, 76, 77, 78, 81, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 115, 116, 117, 119, 120, 123, 125, 126, 133, 134, 135, 137, 138, 141, 143, 144, 150, 151, 152, 154, 155, 158, 160, 161, 166, 167, 168, 170, 171, 174, 176, 177, 181, 182, 183, 185, 186, 189, 192, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 241, 246, 247, 249, 250, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 266, 268, 269, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297;

ii) toliau nurodyta numeracija keičiama taip:

punkto BELGIJA–VOKIETIJA iš Nr. „3“ į Nr. „1“,

punkto ČEKIJA–VOKIETIJA iš Nr. „26“ į Nr. „2“,

punkto ČEKIJA–KIPRAS iš Nr. „33“ į Nr. „3“,

punkto ČEKIJA –LIUKSEMBURGAS iš Nr. „36“ į Nr. „4“,

punkto ČEKIJA –AUSTRIJA iš Nr. „40“ į Nr. „5“,

punkto ČEKIJA –SLOVAKIJA iš Nr. „44“ į Nr. „6“,

punkto DANIJĄ–SUOMIJĄ iš Nr. „67“ į Nr. „7“,

punkto DANIJĄ–ŠVEDIJĄ iš Nr. „68“ į Nr. „8“,

punkto VOKIETIJĄ–GRAIKIJĄ iš Nr. „71“ į Nr. „9“,

punkto VOKIETIJĄ–ISPANIJĄ iš Nr. „72“ į Nr. „10“,

punkto VOKIETIJĄ–PRANCŪZIJĄ iš Nr. „73“ į Nr. „11“,

punkto VOKIETIJĄ–LIUKSEMBURGĄ iš Nr. „79“ į Nr. „12“,

punkto VOKIETIJĄ–VENGRIJĄ iš Nr. „80“ į Nr. „13“,

punkto VOKIETIJĄ–NYDERLANDAI iš Nr. „82“ į Nr. „14“,

punkto VOKIETIJĄ–AUSTRIJĄ iš Nr. „83“ į Nr. „15“,

punkto VOKIETIJĄ–LENKIJĄ iš Nr. „84“ į Nr. „16“,

punkto VOKIETIJĄ–SLOVĖNIJĄ iš Nr. „86“ į Nr. „17“,

punkto VOKIETIJĄ–SLOVAKIJĄ iš Nr. „87“ į Nr. „18“,

punkto VOKIETIJĄ–JUNGTINĖ KARALYSTĖ iš Nr. „90“ į Nr. „19“,

punkto ISPANIJĄ–PORTUGALIJĄ iš Nr. „142“ į Nr. „20“,

punkto AIRIJĄ–JUNGTINĖ KARALYSTĖ iš Nr. „180“ į Nr. „21“,

punkto ITALIJĄ–SLOVĖNIJĄ iš Nr. „191“ į Nr. „22“,

punkto LIUKSEMBURGAS–SLOVAKIJĄ iš Nr. „242“ į Nr. „23“,

punkto VENGRIJĄ–AUSTRIJĄ iš Nr. „248“ į Nr. „24“,

punkto VENGRIJĄ–SLOVĖNIJĄ iš Nr. „251“ į Nr. „25“,

punkto NYDERLANDAI–PORTUGALIJĄ iš Nr. „267“ į Nr. „26“,

punkto AUSTRIJĄ–LENKIJĄ iš Nr. „273“ į Nr. „27“,

punkto AUSTRIJĄ–SLOVĖNIJĄ iš Nr. „275“ į Nr. „28“,

punkto AUSTRIJĄ–SLOVAKIJĄ iš Nr. „276“ į Nr. „29“,

punkto PORTUGALIJĄ–JUNGTINĖ KARALYSTĖ iš Nr. „290“ į Nr. „30“ ir

punkto SUOMIJĄ–ŠVEDIJĄ iš Nr. „298“ į Nr. „31“;

iii) punkte „2. ČEKIJA–VOKIETIJĄ“ žodžiai „Nėra konvencijos“ pakeičiami taip:

„2001 m. liepos 27 d. Susitarimo dėl socialinės apsaugos 39 straipsnio 1 dalies b ir c punktai;

2001 m. liepos 27 d. Susitarimo dėl socialinės apsaugos galutinio protokolo 14 punktas“;

- iv) punkte „3. ČEKIJA–KIPRAS“ žodis „Nėra“ pakeičiamas taip:

„1999 m. sausio 19 d. Susitarimo dėl socialinės apsaugos 32 straipsnio 4 dalis“;
- v) punkte „4. ČEKIJA–LIUKSEMBURGAS“ žodis „Nėra“ pakeičiamas taip:

„2000 m. lapkričio 17 d. Susitarimo 52 straipsnio 8 punktas“;
- vi) punktas „6. ČEKIJA–SLOVAKIJA“ pakeičiamas taip:

„6. ČEKIJA–SLOVAKIJA

1992 m. spalio 29 d. Susitarimo dėl socialinės apsaugos 12, 20 ir 33 straipsniai“;
- vii) punkte „18. VOKIETIJA–SLOVAKIJA“ žodžiai „Nėra konvencijos“ pakeičiami taip:

„2002 m. rugsėjo 12 d. Susitarimo 29 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktai 2002 m. rugsėjo 12 d. Susitarimo galutinio protokolo 9 dalis“;
- viii) punkte „23. LIUKSEMBURGAS–SLOVAKIJA“ žodžiai „Nėra konvencijos“ pakeičiami taip:

„2002 m. gegužės 23 d. Sutarties dėl socialinės apsaugos 50 straipsnio 5 dalis“;
- ix) punkte „29. AUSTRIJA–SLOVAKIJA“ žodžiai „Nėra konvencijos“ pakeičiami taip:

„2001 m. gruodžio 21 d. Susitarimo dėl socialinės apsaugos 34 straipsnio 3 dalis“;
- b) B dalis iš dalies keičiama taip:
 - i) Išbraukiami šie punktai:

Punktai 1, 4, 10, 11, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 55, 56, 57, 59, 60, 63, 65, 66, 70, 76, 77, 78, 81, 84, 87, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 115, 116, 117, 119, 120, 123, 125, 126, 133, 134, 135, 137, 138, 141, 143, 144, 150, 151, 152, 154, 155, 158, 160, 161, 166, 167, 168, 170, 171, 174, 176, 177, 181, 182, 183, 185, 186, 189, 192, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 241, 242, 246, 247, 249, 250, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 266, 268, 269, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297;
 - ii) Keičiama ši numeracija:

punkto ČEKIJA–KIPRAS Nr. „33“ į Nr. „1“,

punkto ČEKIJA–AUSTRIJA Nr. „40“ į Nr. „2“,

punkto VOKIETIJA–VENGRIJA Nr. „80“ į Nr. „3“,

punkto VOKIETIJA–SLOVĖNIJA Nr. „86“ į Nr. „4“,

punkto ITALIJA–SLOVĖNIJA Nr. „191“ į Nr. „5“,

punkto VENGRIJA–AUSTRIJA Nr. „248“ į Nr. „6“;

punkto VENGRIJA–SLOVĖNIJA Nr. „251“ į Nr. „7“,

punkto AUSTRIJA–LENKIJA Nr. „273“ į Nr. „8“,

punkto AUSTRIJA–SLOVĖNIJA Nr. „275“ į Nr. „9“ ir

punkto AUSTRIJA–SLOVAKIJA Nr. „276“ į Nr. „10“;

iii) punkte „1. ČEKIJA–KIPRAS“ žodis „Nėra“ pakeičiamas taip:

„1999 m. sausio 19 d. Susitarimo dėl socialinės apsaugos 32 straipsnio 4 dalis“;

iv) punkte „10. AUSTRIJA–SLOVAKIJA“ žodžiai „Nėra konvencijos“ pakeičiami taip:

„2001 m. gruodžio 21 d. Susitarimo dėl socialinės apsaugos 34 straipsnio 3 dalis“;

6) IV priedas iš dalies keičiamas taip:

a) A dalis iš dalies keičiama taip:

i) punkte „B. ČEKIJA“ žodis „Nėra“ pakeičiamas taip:

„Visa neįgalumo pensija asmenims, kurie turėjo visišką negalią iki jiems sukako 18 metų ir kurie nebuvo apdrausti reikiama laikotarpį (Pensijų draudimo akto Nr. 155/1995 Coll. 42 skirsnis)“;

ii) punkte „X. ŠVEDIJA“ žodis „Nėra“ pakeičiamas taip:

„Teisės aktai dėl išmokų, susijusių su pajamomis, už ilgalaikį nedarbingumą (Bendro draudimo įstatymo 1962: 381 8 skirsnis, su pakeitimais)“;

b) C dalis iš dalies keičiama taip:

i) punktas „B. ČEKIJA“ pakeičiamas taip:

„B. ČEKIJA

Neįgalumo (visiško ir dalinio) ir maitintojo netekimo (našlių ir našlaičių) pensijos, išskyrus atvejus, kai jos skaičiuojamos iš senatvės pensijos, kurią velionis turėtų teisę gauti mirties momentu“;

ii) punkte „E. ESTIJA“ žodis „Nėra“ pakeičiamas taip:

„Visi prašymai gauti neįgalumo, senatvės ir maitintojo netekimo pensijas, kurių

— draudimo laikotarpis Estijoje baigėsi iki 1998 m. gruodžio 31 d.,

— individualiai įregistruojamas socialinis mokestis, sumokėtas pagal Estijos įstatymus, yra lygus bent jau vidutiniam susijusių draudimo metų socialiniam mokesčiui“;

c) D dalyje 2 punkto g papunktis pakeičiamas taip:

„g) Slovakijos neįgalumo pensija ir iš jos skaičiuojama maitintojo netekimo pensija“;

7) VI priedo punktas „Q. NYDERLANDAI“ iš dalies keičiamas taip:

a) 4 punkto b papunktis pakeičiamas taip:

„b) jeigu pagal a papunktį atitinkamas asmuo turi teisę gauti Nyderlandų neįgalumo išmoką, reglamento 46 straipsnio 2 dalyje nurodytos išmokos apskaičiuojamos taip:

i) remiantis WAO išdėstytomis nuostatomis, jeigu prieš atsirandant nedarbingumui atitinkamas asmuo dirbo pagal darbo sutartį, kaip apibrėžta reglamento 1 straipsnio a dalyje;

ii) remiantis Neįgalumo draudimo (savarankiškai dirbančių asmenų) akte (WAZ) išdėstytomis nuostatomis, jeigu prieš atsirandant nedarbingumui atitinkamas asmuo dirbo ne pagal darbo sutartį, o kitaip, kaip apibrėžta reglamento 1 straipsnio a dalyje.“;

b) 7 punktas pakeičiamas taip:

„7. Siekiant taikyti reglamento II antraštinę dalį, asmuo, laikomas dirbančiu pagal darbo sutartį, kaip apibrėžta 1964 m. Darbo užmokesčio akte, kuris dėl to apdraustas nacionaliniu draudimu, laikomas vykdančiu veiklą, už kurią apmokama“.

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/12/EB**of 2006 m. balandžio 5 d.****dėl atliekų****(tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

(1) 1975 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 75/442/EEB dėl atliekų ⁽³⁾ buvo keletą kartų iš esmės keičiama ⁽⁴⁾. Siekiant aiškumo ir racionalumo minėta direktyva turėtų būti kodifikuota.

(2) Pagrindinis visų nuostatų dėl atliekų tvarkymo tikslas turėtų būti žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga nuo kenksmingo poveikio, kylančio dėl atliekų surinkimo, vežimo, apdorojimo, saugojimo ir išvertimo.

(3) Atliekų tvarkymo veiksmingumui Bendrijoje pagerinti reikia bendros terminijos ir atliekų sąvokos apibrėžimo.

(4) Efektyvus ir nuoseklus atliekų šalinimo ir panaudojimo reglamentavimas, išskyrus tam tikras išimtis, turėtų būti taikomas kilnojamajam turtui, kurio savininkas atsikrato, ketina arba privalo atsikratyti.

(5) Siekiant tausoti gamtinius išteklius, reikėtų skatinti atliekų panaudojimą ir regeneruotų produktų, tokių kaip žaliavos, panaudojimą. Gali reikėti patvirtinti specialias taisykles pakartotinai panaudojamosioms atliekoms.

(6) Valstybės narės, siekdamos aukšto aplinkos apsaugos lygio, be veiksmų, kuriais užtikrinamas atsakingas atliekų šalinimas ir panaudojimas, turi imtis priemonių, kurios ribotų atliekų susidarymą, ypač skatinti švarias technologijas ir produktus, kurie gali būti regeneruojami ir pakartotinai panaudojami, atsižvelgti į esamas arba potencialias rinkos galimybes dėl panaudojamų atliekų.

(7) Be to, bet kokie valstybių narių teisės aktų skirtumai dėl atliekų šalinimo ir panaudojimo gali pakenkti aplinkai ir trukdyti funkcionuoti vidaus rinkai.

(8) Bendrijai kaip visumai svarbu tapti autonomiška atliekų šalinimo prasme ir atskiroms valstybėms narėms reikėtų siekti tokio autonomiškumo.

(9) Tam, kad būtų pasiekti šie tikslai, valstybėse narėse turėtų būti sudaryti atliekų tvarkymo planai.

(10) Reikia sumažinti atliekų judėjimą, ir valstybės narės gali numatyti su tuo susijusias priemones savo tvarkymo planuose.

(11) Siekiant užtikrinti aukštą apsaugos lygį ir veiksmingą kontrolę, būtina numatyti atliekų šalinimu ir panaudojimu užsiimančių įmonių tvirtinimą ir patikrinimą.

⁽¹⁾ OL C 112, 2004 4 30, p. 46.

⁽²⁾ 2004 m. kovo 9 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 102 E, 2004 4 28, p. 106) ir 2006 m. sausio 30 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 194, 1975 7 25, p. 39. Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁽⁴⁾ Žr. III priedo A dalį.

(12) Atsižvelgiant į konkrečias sąlygas ir tuomet, jei jos laikosi aplinkos apsaugos reikalavimų, kai kurias įmones, kurios pačios regeneruoja savo atliekas arba užsiima jų panaudojimu, galima atleisti nuo reikalavimo turėti leidimą. Tokias įmones reikėtų registruoti.

(13) Tam, kad atliekas būtų galima stebėti nuo jų susidarymo iki galutinio pašalinimo, kitos su atliekomis susijusios įmonės, tokios kaip atliekų surinkėjai, vežėjai ir brokeriai taip pat turi būti tvirtinamos arba registruojamos ir reikiamai patikrinamos.

(14) Išlaidų dalis, nepadengta įplaukomis už atliekų apdorojimą, turėtų būti padengta pagal principą „teršėjas moka“.

(15) Šiai direktyvai būtinos įgyvendinti priemonės turėtų būti priimtose vadovaujantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu 1999/468/EB, nustatančiu Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.

(16) Ši direktyva neturėtų pažeisti valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su direktyvų perkėlimo į vidaus teisę terminais, numatytais III priedo B dalyje,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Šioje direktyvoje:

- a) „atliekos“ reiškia medžiagą ar daiktą, patenkantį į I priede nustatytas kategorijas, kurių atliekų turėtojas atsikrato, ketina atsikratyti arba privalo atsikratyti;
- b) „gamintojas“ reiškia visus asmenis, dėl kurių veiklos susidaro atliekos („pirminis gamintojas“) ir (arba) visus asmenis, kurie vykdo pirminį tvarkymą, maišymą ar kitas operacijas, pakeičiančias šių atliekų pobūdį ar sudėtį;
- c) „turėtojas“ reiškia atliekų gamintoją arba fizinį ar juridinį asmenį, kuris tas atliekas turi;
- d) „tvarkymas“ reiškia atliekų surinkimą, vežimą, panaudojimą ir šalinimą, įskaitant šių operacijų priežiūrą ir šalinimo vietų priežiūrą, po jų uždarymo;

e) „šalinimas“ reiškia bet kurią operaciją, išvardytą IIA priede;

f) „panaudojimas“ reiškia bet kurią operaciją, išvardytą IIB priede;

g) „surinkimas“ reiškia atliekų rinkimą, rūšiavimą ir (arba) atliekų sumaišymą tam, kad jas pervežtų.

2. 1 dalies a punkte nurodytais atvejais Komisija, veikdama 18 straipsnio 3 dalyje numatyta tvarka, sudaro sąrašą atliekų, priklausančių I priede nurodytoms kategorijoms. Šis sąrašas yra reguliariai peržiūrimas ir prireikus pataisomas tokia pat tvarka.

2 straipsnis

1. Ši direktyva netaikoma:

- a) dujų išmetimams į atmosferą;
- b) tam, ką reguliuoja kiti teisės aktai:
 - i) radioaktyviosioms atliekoms;
 - ii) atliekoms, susidarantioms žvalgant, išgaunant, tvarkant ir saugant mineralinius išteklius, ir atliekoms iš veikiančių karjerų;
 - iii) kritusiems gyvuliams ir šioms žemės ūkio atliekoms: srutoms ir kitoms natūralioms nepavojingoms medžiagoms, naudojamoms žemės ūkyje;
 - iv) nuotekoms, išskyrus skystas atliekas;
 - v) netinkamoms naudoti sprogstamosioms medžiagoms.

2. Specialios taisyklės, taikomos ypatingais atvejais arba papildančios šios direktyvos taisyklės dėl konkrečių atliekų kategorijų tvarkymo, gali būti nustatytos atskiromis direktyvomis.

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

3 straipsnis

1. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, skatinančių:

- a) pirma, atliekų prevenciją arba atliekų gamybos ir jų kenksmingo poveikio mažinimą, ypač tokiomis priemonėmis:
 - i) švarių technologijų, tausojančių gamtos išteklius, kūrimu;
 - ii) technikos plėtra ir rinkai teikiamais produktais, kuriuos gaminant, naudojant ar šalinant būtų kuo mažiau arba ir visai neprisidedama prie atliekų kaupimosi ar žalos didėjimo bei taršos pavojaus;
 - iii) kūrimu atitinkamų technologijų galutiniam pavojingų medžiagų, esančių panaudojimui skirtose atliekose, šalinimui;
- b) antra:
 - i) atliekų panaudojimą jas regeneruojant, pakartotinai panaudojant ar kitokiu būdu gaunant antrines žaliavas, arba
 - ii) atliekų kaip energijos šaltinio panaudojimą.

2. Valstybės narės informuoja Komisiją apie visas priemones, kurių ketina imtis siekdamas įgyvendinti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus tikslus, išskyrus atvejus, kai taikoma 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/34/EB, nustatanti informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką ⁽¹⁾. Apie šias priemones Komisija informuoja kitas valstybes nares ir 18 straipsnio 1 dalyje nurodytą komitetą.

4 straipsnis

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad atliekos būtų panaudotos ar pašalintos nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nenaudojant procesų ar būdų, galinčių pakenkti aplinkai, visų pirma:

- a) nesukeliant pavojaus vandeniui, orui, dirvožemiui, augalams ir gyvūnams;
- b) nesukeliant triukšmo ar kvapų;

c) nedarant neigiamo poveikio kraštovaizdžiui ar ypatingai svarbioms vietovėms.

2. Valstybės narės taip pat imasi būtinų priemonių uždrausti atliekų išmetimą, išvertimą ar nekontroliuojamą šalinimą.

5 straipsnis

1. Kai reikia ar pageidautina, valstybės narės, bendradarbiaudamos su kitomis valstybėmis narėmis, imasi atitinkamų priemonių sudaryti integruotą ir tolygų atliekų šalinimo tinklą naudojant geriausią prieinamą gamybos būdą, nereikalaujantį pernelyg didelių išlaidų. Tinklas turi suteikti galimybę Bendrijai kaip visumai pačiai tvarkyti atliekų šalinimą, o valstybės narės siekti to tikslo individualiai, atsižvelgiant į geografines sąlygas ir būtinybę tam tikroms atliekų rūšims naudoti specialius įrenginius.

2. 1 dalyje nurodytas tinklas turi suteikti galimybę atliekas šalinti bet kuriame iš artimiausių objektų tinkamais būdais ir technologijomis, kad būtų užtikrinta aukšto lygio visuomenės sveikatos ir aplinkos apsauga.

6 straipsnis

Valstybės narės įsteigia arba paskiria kompetentingą instituciją arba institucijas, atsakingas už šios direktyvos įgyvendinimą.

7 straipsnis

1. Siekdamą (-os) įgyvendinti 3, 4 ir 5 straipsniuose numatytus tikslus, 6 straipsnyje nurodyta (-os) kompetentinga institucija arba institucijos privalo kuo skubiau sudaryti vieną ar daugiau atliekų valdymo planų. Tokiuose planuose nurodoma:

- a) atliekų, kurias reikia panaudoti arba pašalinti, rūšis, kiekis ir kilmė;
- b) bendrieji techniniai reikalavimai;
- c) bet kurios specialios priemonės, skirtos konkrečioms atliekų rūšims;
- d) tinkamos šalinimo vietos ar objektai.

⁽¹⁾ OL L 204, 1998 7 21, p. 37. Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2003 m. stojimo aktu.

2. Planuose, nurodytuose 1 dalyje, gali būti nurodoma, pavyzdžiui:

- a) fiziniai ar juridiniai asmenys, įgalioti rūpintis atliekų tvarkymu;
- b) atliekų panaudojimo ar šalinimo darbų išlaidų sąmata;
- c) atitinkamos priemonės, skatinančios atliekų rinkimo, rūšiavimo ir tvarkymo racionalizavimą.

3. Rengdamos tokius planus, valstybės narės turi bendradarbiauti su kitomis valstybėmis narėmis ir Komisija. Apie tai jos informuoja Komisiją.

4. Valstybės narės gali imtis reikiamų priemonių užkirsti kelią atliekų judėjimui, neatitinkančiam atliekų valdymo planų. Apie visas tokias priemones jos informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.

8 straipsnis

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bet kuris atliekų turėtojas:

- a) pasirūpintų, kad atliekas sutvarkytų privatus ar valstybinis atliekų surinkėjas arba įmonė, vykdanči IIA arba IIB prieduose nurodytas operacijas, arba
- b) panaudotų ar pašalintų atliekas pats pagal šios direktyvos nuostatas.

9 straipsnis

1. Kad galėtų įgyvendinti 4, 5 ir 7 straipsnius, bet kuri įmonė ar ūkio subjektas, vykdanči IIA priede numatytas operacijas, turi gauti atitinkamą 6 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos leidimą.

Tokiame leidime nurodoma:

- a) atliekų rūšis ir kiekis;
- b) techniniai reikalavimai;
- c) būtinos saugos priemonės;
- d) atliekų šalinimo vieta;
- e) tvarkymo būdas.

2. Leidimai gali būti išduodami tam tikram laikotarpiui, gali būti atnaujinami, išduodami su tam tikromis sąlygomis ir įpareigojimais arba, jei numatomas atliekų šalinimo būdas yra nepriimtinas ir žalingas aplinkai, gali būti atsisakoma išduoti leidimą.

10 straipsnis

4 straipsnio taikymo tikslais bet kuri IIB priede nurodytas operacijas vykdanči įmonė ar ūkio subjektas privalo gauti leidimą.

11 straipsnis

1. Nepažeidžiant 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų ⁽¹⁾ 9 ar 10 straipsniuose numatyto reikalavimo gauti leidimą galima netaikyti:

- a) įmonėms ar ūkio subjektams, savo atliekas šalinantiems gamybos vietoje;

ir

- b) įmonėms ar ūkio subjektams, panaudojantiems atliekas.

2. Išimtis, nurodyta 1 dalyje, gali būti taikoma tik:

- a) jei kompetentingos institucijos yra priėmusios kiekvienai veiklos rūšiai bendrąsias taisykles, nustatančias atliekų rūšis ir kiekius bei sąlygas, kai minimai veiklai gali būti netaikomas reikalavimas gauti leidimą, ir
- b) jei atliekų rūšys ir kiekiai bei jų šalinimo ar panaudojimo būdai atitinka 4 straipsnyje numatytas sąlygas.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos įmonės ar ūkio subjektai privalo užsiregistruoti kompetentingose institucijose.

4. Valstybės narės informuoja Komisiją apie bendrąsias taisykles, priimtas vadovaujantis 2 dalies a punktu.

⁽¹⁾ OL L 377, 1991 12 31, p. 20. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 94/31/EB (OL L 168, 1994 7 2, p. 28).

12 straipsnis

Įmonės ar ūkio subjektai, kurių veikla – atliekų surinkimas ar pervežimas arba jų šalinimo ar perdirbimo organizavimas kitiems asmenims (tarpininkai), jei jiems nereikia gauti atitinkamų leidimų veiklai vykdyti, turi būti registruojami kompetentingose institucijose.

13 straipsnis

Įmonės ar ūkio subjektus, vykdančius 9–12 straipsniuose nurodytas operacijas, reguliariai tikrina kompetentingos institucijos.

14 straipsnis

1. Visos 9 ir 10 straipsniuose minimos įmonės ar ūkio subjektai:

- a) tvarko dokumentaciją apie I priede nurodytų atliekų ir IIA arba IIB priede nurodytų operacijų kiekį, pobūdį, kilmę ir, jei taikytina, paskirtį, surinkimo dažnumą, pervežimo ir tvarkymo būdus;
- b) paprašius suteikia šią informaciją 6 straipsnyje nurodytoms kompetentingoms institucijoms.

2. Valstybės narės gali reikalauti, kad 1 dalies nuostatų laikytųsi ir gamintojai.

15 straipsnis

Pagal principą „teršėjas moka“, atliekų šalinimo išlaidas privalo padengti:

- a) turėtojas, kurio atliekas tvarko atliekų surinkėjas arba įmonė, kaip numatyta 9 straipsnyje, ir (arba)
- b) ankstesni turėtojai arba produkto, iš kurio atliekos atsirado, gamintojai.

16 straipsnis

Valstybės narės kas treji metai siunčia Komisijai informaciją apie šios direktyvos įgyvendinimą pagal sektorius, kurioje atspindi ir kitos atitinkamos Bendrijos direktyvos. Ši ataskaita parengiama Komisijos sudaryto klausimyno arba gairių pagrindu 18 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka. Klausimynas arba gairės atsiunčiamos valstybėms narėms prieš šešis mėnesius iki ataskaita apimamo laikotarpio pradžios. Ataskaita nusiunčiama Komisijai per devynis mėnesius nuo jo apimamo trejų metų trukmės ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Komisija per devynis mėnesius po ataskaitų iš valstybių narių gavimo paskelbia Bendrijos pranešimą apie direktyvos įgyvendinimą.

17 straipsnis

Pakeitimai, reikalingi užtikrinti, kad šios direktyvos priedai atitiktų mokslo ir technikos pažangą, priimami 18 straipsnio 3 dalyje numatyta tvarka.

18 straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje numatytas terminas yra vienas mėnuo.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje numatytas terminas yra trys mėnesiai.

4. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

19 straipsnis

Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

20 straipsnis

Direktyva 75/442/EEB yra panaikinama nepažeidžiant valstybių narių išipareigojimų, susijusių su direktyvų perkėlimo į vidaus teisę terminais, numatytais III priedo B dalyje.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal IV priede pateiktą atitikmenų lentelę.

21 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

22 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. balandžio 5 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

I PRIEDAS

ATLIEKŲ KATEGORIJOS

- Q1 Gamybos ar vartojimo liekanos, nenurodytos toliau.
- Q2 Produktai, neatitinkantys gaminio charakteristikos.
- Q3 Produktai, kurių vartojimo laikas pasibaigęs.
- Q4 Išsipylusios, pamestos ar avariją patyrusios medžiagos, įskaitant bet kurias medžiagas, įrenginius ir kt., užterštus tokios avarijos metu.
- Q5 Medžiagos, užterštos dėl planuotų veiksmų (pvz., valymo operacijų atliekos, pakavimo medžiagos, talpyklos ir t. t.).
- Q6 Nenaudojamos dalys (pvz., netinkamos baterijos, panaudoti katalizatoriai ir t. t.).
- Q7 Medžiagos, kurios nebetinka naudoti (pvz., užterštos rūgštys, užteršti tirpikliai, panaudotos grūdinimo druskos ir t. t.).
- Q8 Pramoninių procesų liekanos (pvz., šlakai, distiliatorių nuosėdos ir t. t.).
- Q9 Teršalų valymo atliekos (pvz., dujų plautuvų nuosėdos, frezavimo dulkės, panaudoti filtrai ir t. t.).
- Q10 Apdirbimo/apdailos liekanos (pvz., tekinimo, frezavimo darbų atliekos ir t. t.).
- Q11 Žaliavų gavybos ir tvarkymo atliekos (pvz., kalnakasybos atliekos, naftotiekių paplavos ir t. t.).
- Q12 Sumaišytos medžiagos (pvz., naftos produktai, užteršti polichlorintu bifenilu ir t. t.).
- Q13 Bet kurios medžiagos, junginiai ar produktai, kuriuos vartoti draudžia įstatymas.
- Q14 Produktai, netinkami naudoti jų turėtojui (pvz., žemės ūkio, buitinės, biuro, komercinės ir prekybos atliekos ir t. t.).
- Q15 Užterštos medžiagos, junginiai ar produktai, susidarantys dėl žemės darbų.
- Q16 Bet kurios medžiagos, junginiai ar produktai, neminimi pirmiau išvardytose kategorijose.
-

IIA PRIEDAS

ATLIEKŲ ŠALINIMO OPERACIJOS

Pastaba: Šiame priede šalinimo operacijos išvardytos tokia seka, kokia yra vykdomos. Pagal 4 straipsnį atliekos turi būti šalinamos nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nenaudojant procesų ar metodų, galinčių pakenkti aplinkai.

- D1 Išvertimas ant žemės ar po žeme (pvz., sąvartynuose ir t. t.).
- D2 Apdorojimas žemėje (pvz., biologinis skystų atliekų ar dumblo skaidymas dirvožemyje ir t. t.).
- D3 Giluminis įpurškimas (pvz., pumpuojamų atliekų įpurškimas į šulinius, šachtas, druskos olas ar natūraliai susidariusias ertmes ir t. t.).
- D4 Surinkimas į tvenkinius ant žemės paviršiaus (pvz., skystų atliekų ar dumblo supylimas į duobes, baseinus ar lagūnas ir t. t.).
- D5 Šalinimas specialiai įrengtuose sąvartynuose (pvz., dėjimas į atskiras sekcijas, kurios uždengiamos ir izoliuojamos viena nuo kitos ir nuo aplinkos ir t. t.).
- D6 Išmetimas į vandens telkinį, išskyrus jūras ir vandenynus.
- D7 Išmetimas į jūras ir vandenynus, įskaitant įterpimą į jūros dugną.
- D8 Biologinis apdorojimas, nenurodytas kitur šiame priede, dėl kurio susidaro galutiniai junginiai ar mišiniai, šalinami bet kuriuo D1–D7 ir D9–D12 būdu.
- D9 Fizinis ir cheminis apdorojimas, nenurodytas kitur šiame priede, dėl kurio susidaro galutiniai junginiai ar mišiniai, šalinami bet kuriuo D1–D8 ir D10–D12 būdu (pvz., garinimas, džiovinimas, kalcinavimas ir t. t.).
- D10 Deginimas sausumoje.
- D11 Deginimas jūroje.
- D12 Nuolatinis saugojimas (pvz., konteinerių laikymas šachtose ir t. t.).
- D13 Maišymas prieš bet kurią iš D1–D12 operacijų.
- D14 Perpakavimas prieš bet kurią iš D1–D13 operacijų.
- D15 Saugojimas prieš bet kurią iš D1–D14 operacijų (išskyrus laikinąjį saugojimą susidarymo vietoje surinkimo metu).

IIB PRIEDAS

ATLIEKŲ PANAUDOJIMO OPERACIJOS

Pastaba: Šiame priede atliekų naudojimo operacijos išvardytos tokia seka, kokia yra vykdomos. Pagal 4 straipsnį atliekos turi būti naudojamos nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nenaudojant procesų ar būdų, galinčių pakenkti aplinkai.

- R1 Panaudojimas kaip kuro ar kitos priemonės energijai gauti.
- R2 Tirpiklių atnaujinimas ir regeneracija.
- R3 Organinių medžiagų, nenaudojamų kaip tirpikliai, perdirbimas (atnaujinimas) (įskaitant kompostavimą ir kitus biologinio perdirbimo metodus).
- R4 Metalų ir metalų junginių perdirbimas (atnaujinimas).
- R5 Kitų neorganinių medžiagų perdirbimas (atnaujinimas).
- R6 Rūgščių ar bazių regeneracija.
- R7 Užterštumui mažinti naudojamų komponentų atnaujinimas.
- R8 Katalizės komponentų atnaujinimas.
- R9 Pakartotinis naftos perdirbimas arba kitoks pakartotinis naftos produktų naudojimas.
- R10 Apdorojimas žemėje, naudingas žemės ūkiui ar gerinantis aplinkos būklę.
- R11 Atliekų, gautų iš R1–R10 naudojimo operacijų, panaudojimas.
- R12 Pasikeitimas atliekomis, siekiant taikyti joms bet kurią iš R1–R11 naudojimo operacijų.
- R13 Atliekų saugojimas prieš bet kurią iš R1–R12 naudojimo operacijų (išskyrus laikinąjį saugojimą prieš surinkimą atliekų susidarymo vietoje).

III PRIEDAS

A DALIS

PANAIKINAMA DIREKTYVA SU VĖLESNIAIS PAKEITIMAIS

(nurodyta 20 straipsnyje)

Tarybos direktyva 75/442/EEB (OL L 194, 1975 7 25, p. 39)	
Tarybos direktyva 91/156/EEB (OL L 78, 1991 3 26, p. 32)	
Tarybos direktyva 91/692/EEB (OL L 377, 1991 12 31, p. 48)	tik VI priede pateikta nuoroda į Direktyvą 75/442/EEB
Komisijos sprendimas 96/350/EB (OL L 135, 1996 6 6, p. 32)	
Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1)	tik III priedo 1 punktas

B DALIS

PERKĖLIMO Į VIDAUS TEISĘ TERMINŲ SĄRAŠAS

(nurodytas 20 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas
75/442/EEB	1977 m. liepos 17 d.
91/156/EEB	1993 m. balandžio 1 d.
91/692/EEB	1995 m. sausio 1 d.

IV PRIEDAS

ATITIKMENŲ LENTELĖ

Direktyva 75/442/EEB	Ši direktyva
1 straipsnio įžanginė formuluotė	1 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė
1 straipsnio a punkto pirma pastraipa	1 straipsnio 1 dalies a punktas
1 straipsnio a punkto antra pastraipa	1 straipsnio 2 dalis
1 straipsnio b–g punktai	1 straipsnio 1 dalies b–g punktai
2 straipsnis	2 straipsnis
3 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė	3 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė
3 straipsnio 1 dalies a punkto įžanginė formuluotė	3 straipsnio 1 dalies a punkto įžanginė formuluotė
3 straipsnio 1 dalies a punkto pirma įtrauka	3 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktis
3 straipsnio 1 dalies a punkto antra įtrauka	3 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktis
3 straipsnio 1 dalies a punkto trečia įtrauka	3 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktis
3 straipsnio 1 dalies b punkto įžanginė formuluotė	3 straipsnio 1 dalies b punkto įžanginė formuluotė
3 straipsnio 1 dalies b punkto pirma įtrauka	3 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktis
3 straipsnio 1 dalies b punkto antra įtrauka	3 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktis
3 straipsnio 2 dalis	3 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio pirmos pastraipos įžanginė formuluotė	4 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė
4 straipsnio pirmos pastraipos pirma įtrauka	4 straipsnio 1 dalies a punktas
4 straipsnio pirmos pastraipos antra įtrauka	4 straipsnio 1 dalies b punktas
4 straipsnio pirmos pastraipos trečia įtrauka	4 straipsnio 1 dalies c punktas
4 straipsnio antra pastraipa	4 straipsnio 2 dalis
5 straipsnis	5 straipsnis
6 straipsnis	6 straipsnis
7 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos įžanginė formuluotė	7 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė
7 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos pirma įtrauka	7 straipsnio 1 dalies a punktas
7 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antra įtrauka	7 straipsnio 1 dalies b punktas
7 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos trečia įtrauka	7 straipsnio 1 dalies c punktas
7 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos ketvirta įtrauka	7 straipsnio 1 dalies d punktas
7 straipsnio 1 dalies antros pastraipos įžanginė formuluotė	7 straipsnio 2 dalies įžanginė formuluotė
7 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirma įtrauka	7 straipsnio 2 dalies a punktas
7 straipsnio 1 dalies antros pastraipos antra įtrauka	7 straipsnio 2 dalies b punktas
7 straipsnio 1 dalies antros pastraipos trečia įtrauka	7 straipsnio 2 dalies c punktas
7 straipsnio 2 dalis	7 straipsnio 3 dalis
7 straipsnio 3 dalis	7 straipsnio 4 dalis
8 straipsnio įžanginė formuluotė	8 straipsnio įžanginė formuluotė

Direktyva 75/442/EEB	Ši direktyva
8 straipsnio pirma įtrauka	8 straipsnio a punktas
8 straipsnio antra įtrauka	8 straipsnio b punktas
9 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	9 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos įžanginė formuluotė	9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos įžanginė formuluotė
9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirma įtrauka	9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktas
9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos antra įtrauka	9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punktas
9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos trečia įtrauka	9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos c punktas
9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ketvirta įtrauka	9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos d punktas
9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos penkta įtrauka	9 straipsnio 1 dalies antros pastraipos e punktas
9 straipsnio 2 dalis	9 straipsnio 2 dalis
10 straipsnis	10 straipsnis
11 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	11 straipsnio 1 dalis
11 straipsnio 1 dalies antros pastraipos įžanginė formuluotė	11 straipsnio 2 dalies įžanginė formuluotė
11 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirma įtrauka	11 straipsnio 2 dalies a punktas
11 straipsnio 1 dalies antros pastraipos antra įtrauka	11 straipsnio 2 dalies b punktas
11 straipsnio 2 dalis	11 straipsnio 3 dalis
11 straipsnio 3 dalis	11 straipsnio 4 dalis
12 straipsnis	12 straipsnis
13 straipsnis	13 straipsnis
14 straipsnio pirmos pastraipos įžanginė formuluotė	14 straipsnio 1 dalies įžanginė formuluotė
14 straipsnio pirmos pastraipos pirma įtrauka	14 straipsnio 1 dalies a punktas
14 straipsnio pirmos pastraipos antra įtrauka	14 straipsnio 1 dalies b punktas
14 straipsnio antra pastraipa	14 straipsnio 2 dalis
15 straipsnio įžanginė formuluotė	15 straipsnio įžanginė formuluotė
15 straipsnio pirma įtrauka	15 straipsnio a punktas
15 straipsnio antra įtrauka	15 straipsnio b punktas
16 straipsnio pirma pastraipa	16 straipsnio pirma pastraipa ir 18 straipsnio 2 dalis
16 straipsnio antra pastraipa	—
16 straipsnio trečia pastraipa	16 straipsnio antra pastraipa
17 straipsnis	17 straipsnis
18 straipsnio 1 dalis	18 straipsnio 1 dalis
18 straipsnio 2 dalis	18 straipsnio 3 dalis
18 straipsnio 3 dalis	18 straipsnio 4 dalis
19 straipsnis	—

Direktyva 75/442/EEB	Ši direktyva
20 straipsnis	19 straipsnis
—	20 straipsnis
—	21 straipsnis
21 straipsnis	22 straipsnis
I priedas	I priedas
IIA priedas	IIA priedas
IIB priedas	IIB priedas
—	III priedas
—	IV priedas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/23/EB**2006 m. balandžio 5 d.****dėl Bendrijos skrydžių vadovo licencijos****(tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

regioninio bendradarbiavimo tarp oro navigacijos paslaugų teikėjų sąlygomis. Todėl ši direktyva yra svarbi bendro Europos dangaus teisės aktų dalis.

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 80 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

- (3) Direktyva yra tinkamiausia kompetencijų standartų nustatymo priemonė, leidžianti valstybėms narėms pačioms nuspręsti dėl būdų siekiant tokių standartų.

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

- (4) Ši direktyva turėtų remtis esamais tarptautiniais standartais. Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija (ICAO) priėmė nuostatas dėl skrydžių vadovų licencijavimo, įskaitant kalbos mokėjimo reikalavimus. Europos saugios oro navigacijos organizacija (Eurokontrolė), įkurta 1960 m. gruodžio 13 d. tarptautine konvencija dėl bendradarbiavimo oro navigacijos saugos srityje, priėmė Eurokontrolės saugos norminius reikalavimus. Pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 4 straipsnį į šią direktyvą perkeliama skrydžių vadovams taikomi reikalavimai, nustatyti Eurokontrolės saugos norminiame reikalavime Nr. 5 (ESARR 5).

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Bendro Europos dangaus teisės aktų įgyvendinimas reikalauja priimti išsamesnius teisės aktus, visų pirma dėl skrydžių vadovų licencijavimo siekiant užtikrinti aukščiausius atsakomybės ir kompetencijos standartus, išplėsti galimybes naudotis skrydžių vadovų paslaugomis ir skatinti abipusį licencijų pripažinimą, kaip numatyta 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje ⁽³⁾ 5 straipsnyje, turint tikslą padidinti bendrą oro eismo saugą ir personalo kompetenciją.

- (5) Konkretūs Bendrijos oro eismo ypatumai reikalauja veiksmingai taikyti skrydžių vadovams, kuriuos įdarbina oro navigacijos paslaugų teikėjai visų pirma bendrojo oro eismo srityje, skirtus Bendrijos kompetencijos standartus. Valstybės narės gali taikyti pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas taip pat skrydžių vadovams mokiniams ir skrydžių vadovams, vykdantiems funkcijas, už kurias atsako oro navigacijos paslaugų teikėjai, kurie visų pirma teikia paslaugas kitokiam orlaivių judėjimui negu bendrasis oro eismas.

- (2) Tokios Bendrijos licencijos įdiegimas yra ypatingo vaidmens, tenkančio skrydžių vadovams saugaus skrydžių valdymo paslaugų teikimo srityje, pripažinimo priemonė. Bendrijos kompetencijos standartų nustatymas taip pat sumažins susiskaidymą šioje srityje užtikrinant veiksmingesnį darbo organizavimą augančio

- (6) Jeigu valstybės narės imasi Bendrijos reikalavimų laikymąsi užtikrinančių veiksmų, institucijos, vykdančios reikalavimų laikymosi priežiūrą ir atitikties patikrinimą, turėtų būti pakankamai nepriklausomos nuo oro navigacijos paslaugų teikėjų ir mokymo paslaugų teikėjų. Institucijos taip pat privalo sugebėti veiksmingai atlikti savo uždavinius. Pagal šią direktyvą paskirta arba įsteigta nacionalinė priežiūros institucija gali būti ta pati įstaiga arba įstaigos, kuri (-ios) paskirta (-os) arba įsteigta (-os) pagal 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 549/2004, nustatančio bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą, ⁽⁴⁾ 4 straipsnį.

⁽¹⁾ OL C 234, 2005 9 22, p. 17.

⁽²⁾ 2005 m. kovo 8 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 320 E, 2005 12 15, p. 50), 2005 m. lapkričio 14 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 316 E, 2005 12 13, p. 1) ir 2006 m. vasario 15 d. Europos parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 10.

⁽⁴⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 1.

- (7) Oro navigacijos paslaugas gali teikti aukštos kvalifikacijos darbuotojai, kurių kompetenciją galima įrodyti keliais būdais. Skrydžių valdymo srityje tinkamas būdas yra Bendrijos licencijos, prilyginamos diplomui, kuris išduodamas kiekvienam skrydžių vadovui, įvedimas. Licencijoje nurodytoje kvalifikacijoje nurodoma oro eismo paslaugos, kurią pagal savo kvalifikaciją gali teikti skrydžių vadovas, rūšis. Licencijoje esančiuose patvirtinimuose taip pat nurodoma konkreti skrydžių vadovo kompetencija ir priežiūros institucijų suteiktas leidimas teikti paslaugas konkrečiam sektoriui arba sektorių grupei. Todėl institucijos, išduodamos licencijas arba pratęsdamos patvirtinimų galiojimą, privalo turėti galimybę įvertinti skrydžių vadovų kompetenciją. Institucijos taip pat, jeigu kyla abejonų dėl kompetencijos, privalo turėti galimybę sustabdyti licencijos, kvalifikacijų ir patvirtinimų galiojimą. Siekiant skatinti pranešimus apie incidentus („sąžiningumo kultūrą“), šia direktyva neturėtų būti nustatytas automatinis ryšys tarp incidento ir licencijos, kvalifikacijos arba patvirtinimo galiojimo sustabdymo. Licencijos panaikinimas turėtų būti taikomas kaip kraštutinė priemonė išimtiniais atvejais.
- (8) Stiprinant valstybių narių pasitikėjimą viena kitos licencijavimo sistemomis, yra būtinos Bendrijos taisyklės dėl licencijos gavimo ir išlaikymo. Todėl siekiant užtikrinti aukščiausius saugos standartus svarbu suderinti skrydžių vadovams taikomus reikalavimus dėl kvalifikacijų, kompetencijų ir teisės dirbti skrydžių vadovu. Tai turėtų sudaryti sąlygas saugaus, aukštos kokybės skrydžių valdymo paslaugų teikimui ir licencijų pripažinimui visoje Bendrijoje užtikrinant didesnę judėjimo laisvę ir geresnes galimybes naudotis skrydžių vadovų paslaugomis.
- (9) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad šios direktyvos įgyvendinimas nesudarytų sąlygų išvengti galiojančių nacionalinių nuostatų, reglamentuojančių darbdavio ir pareiškėjo skrydžių vadovo licencijai gauti darbo santykiams taikomas teises ir pareigas.
- (10) Kad būtų galima palyginti kvalifikacijas visoje Bendrijoje, jų struktūra turi būti aiški ir bendrai priimtina. Tai padės užtikrinti saugą ne tik vieno oro navigacijos paslaugų teikėjo kontroliuojamoje oro erdvėje, bet ir esant skirtingų paslaugų teikėjų sąveikai.
- (11) Daugelio incidentų ir nelaimingų atsitikimų atveju svarbus vaidmuo tenka ryšiams. Todėl ICAO patvirtino kalbos mokėjimo reikalavimus. Šia direktyva nustatomi šie reikalavimai ir numatoma priemonė įgyvendinti šiuos tarptautiniu lygiu pripažintus standartus. Būtina laikytis kalbos mokėjimo reikalavimuose esančių nediskriminavimo, skaidrumo ir proporcingumo principų skatinant laisvą judėjimą ir tuo pat metu užtikrinant saugą.
- (12) Pradinio mokymo tikslai apibūdinami rekomendacinėje medžiagoje, parengtoje Eurokontrolės narių prašymu, ir jie laikomi tinkamais standartais. Padalinio mokymo srityje pripažintų standartų trūkumą būtina kompensuoti aukštus kompetencijos standartus užtikrinančiomis priemonėmis, įskaitant egzaminuotojų patvirtinimą. Tai svarbu dar ir dėl to, kad padalinio mokymas reikalauja didelių sąnaudų ir yra labai svarbus saugai.
- (13) Medicinos reikalavimai, kuriuos Eurokontrolė parengė valstybių narių prašymu, yra laikomi priimtina šios direktyvos reikalavimų laikymosi priemone.
- (14) Mokymo paslaugų teikimo sertifikavimas turėtų būti laikomas vienu iš svarbių saugos ramsčių, gerinančių mokymo kokybę. Mokymo paslaugoms, kurias reikėtų prilyginti oro navigacijos paslaugoms, taip pat turėtų būti taikomas sertifikavimo procesas. Ši direktyva turėtų sudaryti galimybę sertifikuoti mokymą pagal mokymo rūšį, mokymo paslaugų paketą arba mokymo ir oro navigacijos paslaugų paketą nepamirštant konkrečių mokymo ypatumų.
- (15) Ši direktyva patvirtina ilgametę Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktiką abipusio diplomų pripažinimo ir darbuotojų judėjimo laisvės srityje. Proporciningumo principas, racionalus kompensacijos priemonių taikymo pagrindimas ir galimybės naudotis atitinkamomis apeliacinėmis procedūromis sudarymas yra pagrindiniai principai, kuriuos būtina aktyviau taikyti oro eismo valdymo sektoriuje. Valstybės narės turėtų turėti teisę atsisakyti pripažinti ne pagal šią direktyvą išduotas licencijas; valstybės narės taip pat turėtų turėti teisę, atlikusios atitinkamą lygiavertiškumo įvertinimą, pripažinti tokią licenciją. Kadangi šia direktyva siekiama sudaryti geresnes sąlygas abipusiam licencijų pripažinimui, ja nereglamentuojamos sąlygos, susijusios su galimybe įsidarbinti.
- (16) Skrydžių vadovo profesija yra įtakojama techninių inovacijų, dėl kurių jiems būtina reguliariai kelti kvalifikaciją. Šioje direktyvoje turėtų būti numatyta galimybė prisitaikyti prie tokios technikos raidos ir mokslo pažangos naudojant komiteto procedūrą.
- (17) Ši direktyva gali turėti įtakos skrydžių vadovų kasdienei darbo praktikai. Socialinius partnerius reikėtų tinkamai informuoti ir su jais konsultuotis apie visas priemones, kurios turi svarbių socialinių pasekmių. Todėl buvo

konsultuojamasi su sektorių dialogo komitetu, įkurtu 1998 m. gegužės 20 d. Komisijos sprendimu 98/500/EB dėl sektorių dialogo komitetų, skatinančių socialinių partnerių dialogą Europos lygiu, įsteigimo ⁽¹⁾, ir su juo reikėtų konsultuotis dėl Komisijos kitų įgyvendinimo priemonių.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

(18) Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikytinų už nacionalinių nuostatų, priimtų pagal šią direktyvą, pažeidimus, ir imtis visų reikiamų priemonių jų įgyvendinimui užtikrinti. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

1. Šios direktyvos tikslas – išplėsti saugos standartus ir pagerinti Bendrijos skrydžių valdymo sistemos veikimą išduodant Bendrijos skrydžių vadovo licenciją.

2. Ši direktyva taikoma:

— skrydžių vadovams mokiniams ir

— skrydžių vadovams,

už kurių vykdomas funkcijas atsako oro navigacijos paslaugų teikėjai, kurie visų pirma teikia paslaugas bendrojo oro eismo orlaivių judėjimui.

(19) Šios direktyvos įgyvendinimui reikalingos priemonės turėtų būti priimtose pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾.

3. Atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 549/2004 1 straipsnio 2 dalį ir 13 straipsnį, tais atvejais, kai bendrojo oro eismo srityje teikiamos reguliarių ir suplanuotų skrydžių valdymo paslaugos, už kurias atsako oro navigacijos paslaugų teikėjai, kurie teikia paslaugas visų pirma orlaivių judėjimo, o ne bendrojo oro eismo srityje, valstybės narės užtikrina, kad bendrojo oro eismo srityje teikiamų paslaugų saugos ir kokybės lygis atitiktų bent tą lygį, kuris pasiekiamas taikant šios direktyvos nuostatas.

(20) Manoma, kad dvejų metų trukmės perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpio pakanka Bendrijos licencijavimo sistemai sukurti ir dabartinių licencijų savininkų licencijas įtraukti į tą sistemą remiantis nuostatomis dėl kvalifikacijos išlaikymo ir patvirtinimų galiojimo užtikrinimo sąlygų, nes tose nuostatose nustatyti reikalavimai atitinka galiojančius tarptautinius išpareigojimus. Be to, turėtų būti suteiktas papildomas dvejų metų trukmės perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis kalbos mokėjimo reikalavimų taikymui.

2 straipsnis

(21) Licencijos gavimo bendrosios sąlygos, tiek, kiek jos susijusios su amžiumi, išsilavinimo reikalavimais ir pradiniu mokymu, neturėtų turėti įtakos galiojančių licencijų savininkams.

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

(22) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisės aktų leidybos ⁽³⁾ 34 punktą valstybės narės raginamos savo ir Bendrijos intereso labui parengti lenteles, kurios ku geriau iliustruotų šios direktyvos ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių tarpusavio atitikimą, ir viešai jas paskelbti,

1) „skrydžių valdymo paslauga“ – paslauga, teikiama siekiant išvengti susidūrimų tarp orlaivių ir manevravimo lauke tarp orlaivių bei kliūčių ir paspartinti bei išlaikyti tvarkingą oro eismo srautą;

2) „oro navigacijos paslaugų teikėjai“ – viešieji arba privatus subjektai, teikiantys oro navigacijos paslaugas bendrojo oro eismo srityje;

3) „bendrasis oro eismas“ – visas civilinių orlaivių judėjimas, taip pat visas valstybės orlaivių (įskaitant karinius, muitinės ir policijos orlaivius) judėjimas, jei šis judėjimas vyksta laikantis ICAO procedūrų;

⁽¹⁾ OL L 225, 1998 8 12, p. 27. Sprendimas su pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽³⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

- 4) „licencija“ – bet kokio pavadinimo pažymėjimas, išduotas ir patvirtintas pagal šią direktyvą, leidžiantis jo teisėtam savininkui teikti skrydžių valdymo paslaugas pagal jame nustatytą kvalifikaciją ir patvirtinimus;
- 5) „kvalifikacija“ – licencijoje nurodytas arba su ja susijęs ir jos dalį sudarantis leidimas, kuriame nustatytos su tokia licencija susijusios konkrečios sąlygos, teisės arba apribojimai; licencijoje nurodoma bent viena iš šių kvalifikacijų:
- a) aerodromo vizualus skrydžių valdymas;
 - b) aerodromo instrumentinis skrydžių valdymas;
 - c) prieigos procedūrinis skrydžių valdymas;
 - d) prieigos stebimasis skrydžių valdymas;
 - e) erdvės procedūrinis skrydžių valdymas;
 - f) erdvės stebimasis skrydžių valdymas;
- 6) „kvalifikacijos patvirtinimas“ – licencijoje nurodytas ir jos dalį sudarantis leidimas, kuriame nurodytos su atitinkama kvalifikacija susijusios konkrečios sąlygos, teisės arba apribojimai;
- 7) „padalinio kvalifikacijos patvirtinimas“ – licencijoje nurodytas ir jos dalį sudarantis leidimas, kuriame nurodyta ICAO vietos nuoroda bei sektoriai ir (arba) darbo vietos, kurias licencijos savininkas gali eiti pagal savo kvalifikaciją;
- 8) „kalbos mokėjimo patvirtinimas“ – licencijoje nurodytas ir jos dalį sudarantis leidimas, kuriame nurodytas licencijos savininko kalbos mokėjimo lygis;
- 9) „instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimas“ – licencijoje nurodytas ir jos dalį sudarantis leidimas, kuriame nurodyta licencijos savininko kompetencija vykdyti mokymą darbo vietoje;
- 10) „ICAO vietos nuoroda“ – keturių raidžių kodas, sudarytas pagal ICAO vadove DOC 7910 nustatytas taisykles, kuris žymi stacionarios aeronautikos stoties vietą;
- 11) „sektorius“ – skrydžių valdymo rajono ir (arba) skrydžių informacijos regiono/viršutinio regiono dalis;
- 12) „mokymas“ – teorinių kursų, praktinių užsiėmimų, įskaitant treniruoklius, ir mokymo darbo vietoje visuma siekiant įgyti ir išlaikyti kompetenciją teikti saugaus, aukštos kokybės skrydžių valdymo paslaugas; mokymą sudaro:
- a) pradinis mokymas, apimantis pagrindines studijas ir studijas kvalifikacijai įgyti, kurias baigus gaunama mokinio licencija;
 - b) padalinio mokymas, apimantis pereinamojo pobūdžio mokymą prieš mokymą darbo vietoje ir mokymą darbo vietoje, kurį baigus gaunama skrydžių vadovo licencija;
 - c) tęstinis mokymas, užtikrinantis licencijoje nurodytų patvirtinimų galiojimą;
 - d) darbo vietos instruktorių mokymas, kurį baigus gaunamas instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimas;
 - e) egzaminuotojų ir (arba) vertintojų mokymas;
- 13) „mokymo paslaugų teikėjas“ – organizacija, turinti nacionalinės priežiūros institucijos sertifikuotą leidimą teikti vienos arba kelių rūšių mokymo paslaugas;
- 14) „padalinio kompetencijos programa“ – patvirtinta programa, kurioje nurodoma, kaip padalinys išlaiko licencijų savininkų kompetenciją;
- 15) „padalinio mokymo planas“ – patvirtintas planas, kuriame išsamiai apibūdinami procesai ir nurodomas laikas, per kurį padalinio mokymo procedūros turi būti taikomos vietos padalinyje prižiūrint darbo vietos instruktoriui.

3 straipsnis

Nacionalinės priežiūros institucijos

1. Valstybės narės paskiria arba įkuria įstaigą arba įstaigas, kurios yra nacionalinė priežiūros institucija, šiai institucijai pagal šią direktyvą priskiriamiems uždaviniams vykdyti.
2. Nacionalinės priežiūros institucijos yra nepriklausomos nuo oro navigacijos paslaugų teikėjų ir mokymo paslaugų teikėjų. Šis savarankiškumas pasiekiamas bent funkciname lygyje tinkamai atskiriant nacionalines priežiūros institucijas ir tokius paslaugų teikėjus. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės priežiūros institucijos vykdytų savo įgaliojimus objektyviai ir skaidriai.
3. Valstybės narės praneša Komisijai savo nacionalinių priežiūros institucijų pavadinimus ir adresus bei bet kokius jų pasikeitimus, ir priemones, kurių imamasi 2 dalies laikymuisi užtikrinti.

4 straipsnis

Licencijavimo principai

1. Nepažeidžiant 1 straipsnio 3 dalies, valstybės narės užtikrina, kad skrydžių valdymo paslaugas, kurioms taikoma 1 straipsnio 2 dalis, teikia tik pagal šią direktyvą licencijuoti skrydžių vadovai.

2. Pareiškėjai licencijai gauti įrodo, kad jie turi skrydžių vadovams arba skrydžių vadovams mokiniams reikalingą kompetenciją. Jų kompetenciją parodantys įrodymai yra susiję su žiniomis, patirtimi, įgūdžiais ir kalbos mokėjimu.

3. Licencija priklauso asmeniui, kuriam ji išduodama ir kuris ją pasirašo.

4. Pagal 14 straipsnio 1 dalį:

a) licencijos, kvalifikacijų arba patvirtinimų galiojimą galima sustabdyti, jeigu kyla abejonių dėl skrydžių vadovo kompetencijos arba nusižengimo atvejais;

b) licencija gali būti panaikinama didelio aplaidumo arba piktnaudžiavimo atvejais.

5. Skrydžių vadovo mokinio licencijos savininkas turi teisę teikti skrydžių valdymo paslaugas prižiūrint darbo vietas instruktoriui.

6. Licencijoje nurodoma I priede nurodyta informacija.

7. Kai licencija išduodama ne anglų kalba, joje pateikiamas I priede nurodytos informacijos vertimas į anglų kalbą.

8. Valstybės narės užtikrina, kad skrydžių vadovai būtų tinkamai apmokyti saugos, saugumo ir krizių valdymo srityse.

5 straipsnis

Licencijos išdavimo sąlygos

1. Skrydžių vadovų mokinių licencijos išduodamos pareiškėjams, kurie:

a) yra ne jaunesni nei 18 metų ir turi bent vidurinio mokslo diplomą arba diplomą, suteikiantį teisę stoti į universitetą, ar jo atitikmenį.

Valstybės narės gali numatyti, kad nacionalinė priežiūros institucija gali įvertinti pareiškėjų, kurie neįvykdo šio išsilavinimo reikalavimo, išsilavinimo standartą. Jeigu šiame vertinime paaiškėja, kad pareiškėjas turi patirties ir išsilavinimą, kuris suteiktų jam (jai) pagrįstą galimybių baigti skrydžių vadovo mokymą, laikoma, kad to pakanka;

b) sėkmingai baigė patvirtintą pradinį mokymą, tam tikrais atvejais svarbų kvalifikacijai ir kvalifikacijos patvirtinimui gauti, kaip išdėstyta II priedo A dalyje;

c) turi galiojantį sveikatos pažymėjimą ir

d) yra pasiekę atitinkamą kalbos mokėjimo lygį pagal III priede išdėstytus reikalavimus.

Licencijoje nurodoma mažiausiai viena kvalifikacija ir vienas kvalifikacijos patvirtinimas, jei taikoma.

2. Skrydžių vadovų licencijos išduodamos pareiškėjams, kurie:

a) yra ne jaunesni kaip 21 metų. Tačiau tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali numatyti mažesnę amžiaus ribą;

b) turi mokinio licenciją ir yra baigę patvirtintą padalinio mokymo planą ir sėkmingai išlaikę atitinkamus egzaminus arba gavę įvertinimus pagal II priedo B dalyje išdėstytus reikalavimus;

c) turi galiojantį sveikatos pažymėjimą ir

d) yra pasiekę atitinkamą kalbos mokėjimo lygį pagal III priede išdėstytus reikalavimus.

Licencija galioja, kai joje nurodoma viena arba daugiau kvalifikacijų ir atitinkama kvalifikacija, padalinys ir kalbos mokėjimo patvirtinimas, kuriems įgyti sėkmingai baigtas mokymas.

3. Instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimas išduodamas skrydžių vadovų licencijos savininkams, kurie:

a) per pastarąjį ne trumpesnę nei vienerių metų laikotarpį arba ilgesnį laikotarpį, kurį nustatė nacionalinė priežiūros institucija atsižvelgdama į kvalifikacijas ir patvirtinimus, kuriems gauti atliekamas instruktavimas, teikė skrydžių valdymo paslaugas ir

- b) sėkmingai baigė patvirtintą darbo vietos instruktoriaus mokymo kursą, ir per jį įgijo žinių bei pedagoginių įgūdžių, kurie buvo vertinami laikant atitinkamus egzaminus.

7 straipsnis

6 straipsnis

Skrydžių vadovo kvalifikacijos

Siekiant nurodyti paslaugos, kurią gali teikti licencijos savininkas, rūšį, licencijose nurodoma viena arba daugiau šių kvalifikacijų:

- a) aerodromo vizualaus skrydžių valdymo kvalifikacija (ADV), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą aerodrome, kuris nėra patvirtinės prieigos arba išvykimo skrydžių valdymo pagal prietaisus procedūrų;
- b) aerodromo instrumentinio skrydžių valdymo kvalifikacija (ADI), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą aerodrome, kuris yra patvirtinės prieigos arba išvykimo skrydžių valdymo pagal prietaisus procedūras; prie šios kvalifikacijos nurodomas bent vienas iš 7 straipsnio 1 dalyje apibūdintų kvalifikacijos patvirtinimų;
- c) prieigos procedūrinio skrydžių valdymo kvalifikacija (APP), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą atvykstantiems, išvykstantiems arba tranzitu vykstantiems orlaiviams, nenaudojant apžvalgos įrangos;
- d) prieigos stebimojo skrydžių valdymo kvalifikacija (APS), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą atvykstantiems, išvykstantiems arba tranzitu vykstantiems orlaiviams, naudojant apžvalgos įrangą, prie šios kvalifikacijos nurodomas bent vienas iš 7 straipsnio 2 dalyje apibūdintų kvalifikacijos patvirtinimų;
- e) erdvės procedūrinio skrydžių valdymo kvalifikacija (ACP), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą orlaiviui, nenaudojant apžvalgos įrangos;
- f) erdvės stebimojo skrydžių valdymo kvalifikacija (ACS), nurodanti licencijos savininko kompetenciją teikti oro eismo skrydžių valdymo paslaugą orlaiviui, naudojant apžvalgos įrangą; prie šios kvalifikacijos nurodomas bent vienas iš 7 straipsnio 3 dalyje apibūdintų kvalifikacijos patvirtinimų.

Kvalifikacijos patvirtinimai

1. Aerodromo instrumentinio skrydžių valdymo kvalifikacijoje (ADI) nurodomas bent vienas iš šių patvirtinimų:

- a) skrydžių valdymo bokšto patvirtinimas (TWR), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas, kai aerodromo valdymas atliekamas iš vienos darbo vietos;
 - b) antžeminio eismo valdymo patvirtinimas (GMC), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti antžeminio eismo valdymo paslaugas;
 - c) antžeminio eismo apžvalgos patvirtinimas (GMS), išduotas kartu su antžeminio eismo valdymo patvirtinimu arba skrydžių valdymo bokšto patvirtinimu, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti antžeminio eismo valdymo paslaugas naudojant aerodromo antžeminio eismo reguliavimo sistemas;
 - d) oro eismo valdymo patvirtinimas (AIR), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas;
 - e) aerodromo radiolokacinio valdymo patvirtinimas (RAD), išduotas kartu su oro eismo valdymo patvirtinimu arba skrydžių valdymo bokšto patvirtinimu, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti aerodromo valdymo paslaugas naudojant apžvalgos radiolokacinę įrangą.
2. Prieigos stebimojo skrydžių valdymo kvalifikacijoje (APS) nurodomas bent vienas iš šių patvirtinimų:

- a) radiolokacinio valdymo patvirtinimas (RAD), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti prieigos skrydžių valdymo paslaugą naudojant pagrindinę ir (arba) antrinę radiolokacinę įrangą;
- b) tikslaus artėjimo radiolokacinio valdymo patvirtinimas (PAR), išduotas kartu su radiolokacinio valdymo patvirtinimu, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti tikslaus artėjimo antžeminio skrydžių valdymo paslaugas naudojant tikslaus artėjimo radiolokacinę įrangą, orlaiviui artėjant tūpti ant kilimo ir tūpimo tako;
- c) prieigos apžvalgos radiolokacinio valdymo patvirtinimas (SRA), išduotas kartu su radiolokacinio valdymo patvirtinimu, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti netikslijo artėjimo antžeminio skrydžių valdymo paslaugas naudojant apžvalgos įrangą, orlaiviui artėjant tūpti ant kilimo ir tūpimo tako;

d) automatinės priklausomosios apžvalgos valdymo patvirtinimas (ADS), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti prieigos skrydžių valdymo paslaugą naudojant automatinės priklausomosios apžvalgos įrangą;

e) aerodromo rajono skrydžių valdymo patvirtinimas (TCL), išduotas kartu su radiolokacinio arba automatinės priklausomosios apžvalgos valdymo patvirtinimais, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas naudojant visų rūšių apžvalgos įrangą orlaiviui, esančiam nustatytoje aerodromo rajono zonoje ir (arba) gretimuose sektoriuose.

3. Erdvės stebimojo skrydžių valdymo kvalifikacijoje (ACS) nurodomas bent vienas iš šių patvirtinimų:

a) radiolokacinio valdymo patvirtinimas (RAD), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti erdvės skrydžių valdymo paslaugas naudojant apžvalgos radiolokacinę įrangą;

b) automatinės priklausomosios apžvalgos valdymo patvirtinimas (ADS), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti erdvės skrydžių valdymo paslaugas naudojant automatinės priklausomosios apžvalgos įrangą;

c) aerodromo rajono skrydžių valdymo patvirtinimas (TCL), išduotas kartu su radiolokacinio valdymo arba automatinės priklausomosios apžvalgos valdymo patvirtinimais, nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas naudojant visų rūšių apžvalgos įrangą orlaiviui, esančiam nustatytoje aerodromo rajono zonoje ir (arba) gretimuose sektoriuose;

d) jūrinio skrydžių valdymo patvirtinimas (OCN), nurodantis licencijos savininko kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas orlaiviui, esančiam jūrinio skrydžių valdymo erdvėje.

4. Nepažeidžiant 1, 2 ir 3 dalių, valstybės narės gali naudoti nacionalinius patvirtinimus išskirtiniais atvejais, susidaranciais dėl konkrečių oro eismo oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos, ypatumų. Tokie patvirtinimai neturi įtakos bendrai skrydžių vadovų judėjimo laisvei.

8 straipsnis

Kalbos mokėjimo patvirtinimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad skrydžių vadovai sugebėtų pakankamai gerai kalbėti anglų kalba ir ją suprasti. Jų kalbos mokėjimas įvertinamas pagal III priede nurodytą kalbos mokėjimo vertinimo skalę.

2. Valstybės narės gali taikyti vietos kalbos mokėjimo reikalavimus, jeigu to reikia saugos tikslais.

3. Taikant 1 ir 2 dalis privalomas lygis yra III priede pateiktoje kalbos mokėjimo vertinimo skalėje nurodytas 4 lygis.

4. Nepaisant 3 dalies, valstybės narės gali reikalauti taikant 1 ir (arba) 2 dalis III priede pateiktoje kalbos mokėjimo vertinimo skalėje nurodyto 5 lygio, jeigu dėl atitinkamos kvalifikacijos arba patvirtinimo būtinais saugos tikslais reikalaujama aukštesnio lygio. Toks reikalavimas turi būti objektyviai pagrįstas, nediskriminuojantis, proporcingas ir skaidrus.

5. Kalbos mokėjimas patvirtinamas pažymėjimu, kuris išduodamas po skaidraus ir objektyvaus vertinimo procedūros, patvirtintos nacionalinės priežiūros institucijos.

9 straipsnis

Instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimai

Instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinime nurodoma, kad licencijos savininkas turi atitinkamą kompetenciją teikti mokymo ir priežiūros paslaugas darbo vietoje tose srityse, kurioms galioja kvalifikacija.

10 straipsnis

Padalinio kvalifikacijos patvirtinimai

Padalinio kvalifikacijos patvirtinime nurodoma, kad licencijos savininkas turi atitinkamą kompetenciją teikti skrydžių valdymo paslaugas konkrečiam sektoriui, sektorių grupei ar vykdant pareigas, už kurias atsako oro eismo paslaugų padalinys.

Kai laikoma, kad tai yra būtina saugos tikslais, valstybės narės gali numatyti, kad padalinio kvalifikacijos patvirtinimo suteikiamomis teisėmis gali naudotis tik jaunesni negu tam tikro nustatyto amžiaus licencijos savininkai.

11 straipsnis

Kvalifikacijų išlaikymo ir patvirtinimų galiojimo užtikrinimo sąlygos

1. Padalinio kvalifikacijos patvirtinimai galioja pradinį 12 mėnesių laikotarpį. Šių patvirtinimų galiojimas pratęsiamas dar 12 mėnesių, jei oro navigacijos paslaugų teikėjas patvirtina, kad:

a) per ankstesnius 12 mėnesių pareiškėjas naudojosi licencijos suteiktomis teisėmis minimalų valandų skaičių, nurodytą patvirtintoje padalinio kompetencijos programoje;

- b) pareiškėjo kompetencija buvo įvertinta pagal II priedo C dalį; ir
- c) pareiškėjas turi galiojantį sveikatos pažymėjimą.

Darbo vietos instruktoriams minimalus darbo valandų skaičius, be instruktavimo, reikalingas padalinio kvalifikacijos patvirtinimo galiojimui išlaikyti, gali būti sumažintas proporcingai stažuotojų instruktavimo darbo vietose laikui, kuriam pratęstas patvirtinimo galiojimas.

2. Kai padalinio kvalifikacijos patvirtinimai nustoja galioti, turi būti sėkmingai įvykdytas padalinio mokymo planas, kad patvirtinimo galiojimas būtų atnaujintas.

3. Kvalifikacijos ar kvalifikacijos patvirtinimo savininkas, kuris ketverius metus iš eilės neteikė skrydžių valdymo paslaugų, susijusių su tokia kvalifikacija ar kvalifikacijos patvirtinimu, gali dalyvauti padalinio mokyme, atitinkančiame tą kvalifikaciją ar kvalifikacijos patvirtinimą tik po tinkamo vertinimo, ar jis (ji) toliau atitinka tos kvalifikacijos ar kvalifikacijos patvirtinimo sąlygas, ir yra įvykdęs su šiuo vertinimu susijusius mokymo reikalavimus.

4. Reguliariai oficialiai vertinamas pareiškėjo kalbos mokėjimas, išskyrus pareiškėjus, kurių kalbos mokėjimo lygis yra 6.

Šis laikotarpis yra ne ilgesnis nei 3 metai pareiškėjams, kurių kalbos mokėjimo lygis yra 4 ir ne ilgesnis nei 6 metai pareiškėjams, kurių kalbos mokėjimo lygis yra 5.

5. Instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimas galioja 36 mėnesių laikotarpį, kuris gali būti pratęsiamas.

12 straipsnis

Sveikatos pažymėjimai

1. Sveikatos pažymėjimus išduoda nacionalinės priežiūros institucijos kompetentinga medicinos įstaiga arba nacionalinės priežiūros institucijos patvirtinti medicinos ekspertai.

2. Sveikatos pažymėjimai išduodami pagal Čikagos konvencijos dėl tarptautinės civilinės aviacijos I priedo nuostatas ir reikalavimus, kuriuos nustatė Eurokontrolė skrydžių vadovų 3 europinės klasės sveikatos pažymėjimui.

3. Skrydžių vadovų iki 40 metų amžiaus sveikatos pažymėjimas galioja 24 mėnesius nuo medicininės apžiūros datos, o vyresnių – 12 mėnesių. Sveikatos pažymėjimas gali būti bet kuriuo metu panaikintas, jei tai reikalinga dėl jo savininko sveikatos būklės.

4. Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos veiksmingos peržiūros ir apeliacijos procedūros tinkamai dalyvaujant nepriklausomiems medicinos konsultantams.

5. Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos procedūros, taikytinos sveikatos pablogėjimo atvejais, ir sudaro galimybę licencijos savininkams informuoti savo darbdavius apie pastebėtą sveikatos pablogėjimą arba apie psichotropinių medžiagų ar vaistų poveikį, trukdantį jiems saugiai ir tinkamai įgyvendinti licencijos suteikiamas teises.

13 straipsnis

Mokymo paslaugų teikėjų sertifikavimas

1. Skrydžių vadovų mokymą, įskaitant su juo susijusią vertinimo procedūrą, Bendrijoje galima vykdyti tik turint nacionalinių priežiūros institucijų išduotą pažymėjimą.

2. Sertifikavimo reikalavimai yra susiję su technine ir praktine kompetencija bei tinkamumu organizuoti mokymo kursus, kaip išdėstyta IV priedo 1 punkte.

3. Paraiškos pažymėjimams gauti pateikiamos valstybės narės, kurioje yra pagrindinė pareiškėjo veiklos vieta ir jo registruota buveinė, jei tokia yra, nacionalinei priežiūros institucijai.

Nacionalinės priežiūros institucijos išduoda pažymėjimus, jeigu pareiškėjas mokymo paslaugoms teikti atitinka IV priedo 1 punkte nustatytus reikalavimus.

Pažymėjimai gali būti išduodami kiekvienos rūšies mokymo paslaugai arba kartu su kitomis oro navigacijos paslaugomis, tokiu atveju pažymėjimą išduodant atitinkamos rūšies mokymo ir oro navigacijos paslaugai kaip paslaugų paketui.

4. Pažymėjimuose nurodoma IV priedo 2 punkte nurodyta informacija.

5. Nacionalinės priežiūros institucijos stebi su pažymėjimais susijusių reikalavimų ir sąlygų laikymąsi. Jeigu nacionalinė priežiūros institucija nustato, kad pažymėjimo savininkas nebeatitinka šių reikalavimų arba sąlygų, ji imasi tinkamų priemonių, kurios gali apimti pažymėjimo panaikinimą.

6. Valstybė narė pripažįsta kitoje valstybėje narėje išduotus pažymėjimus.

14 straipsnis

Atitikties kompetencijos standartams garantija

1. Siekdamas užtikrinti skrydžių vadovams privalomus kompetencijos lygius, kad jų darbas atitiktų aukštus saugos standartus, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės priežiūros institucijos prižiūrėtų ir stebėtų jų mokymą.

Jų uždaviniai yra šie:

- a) licencijų, kvalifikacijų ir patvirtinimų, kuriems gauti buvo baigtas atitinkamas mokymas ir įvertinimas, už kuriuos atsako nacionalinė priežiūros institucija, išdavimas ir panaikinimas;
- b) kvalifikacijų ir patvirtinimų, už kurių suteikiamų teisių naudojimąsi atsako nacionalinė priežiūros institucija, išlaikymas ir galiojimo sustabdymas;
- c) mokymo paslaugų teikėjų sertifikavimas;
- d) mokymo kursų, padalinio mokymo planų ir padalinio kompetencijos programų tvirtinimas;
- e) kompetencijos egzaminuotojų ar kompetencijos vertintojų tvirtinimas;
- f) mokymo sistemos stebėseną ir auditas;
- g) tinkamų apeliacijos ir informavimo mechanizmų įdiegimas.

2. Nacionalinės priežiūros institucijos teikia tinkamą informaciją ir savitarpio pagalbą kitų valstybių narių nacionalinėms priežiūros institucijoms, kad būtų užtikrintas veiksmingas šios direktyvos taikymas, visų pirma tais atvejais, kurie susiję su laisvu skrydžių vadovų judėjimu Bendrijoje.

3. Nacionalinės priežiūros institucijos užtikrina, kad būtų tvarkoma duomenų bazė, kurioje saugoma informacija apie visų licencijų savininkų jų atsakomybėje kvalifikaciją ir kvalifikacijos patvirtinimų galiojimo datas. Šiuo tikslu oro navigacijos paslaugų teikėjų veiklos padaliniai registruoja kiekvieno padalinyje dirbančio licencijos savininko faktiškai dirbtas valandas pagal sektorius, sektorių grupes arba darbo vietas, ir pareikalavus teikia šiuos duomenis nacionalinėms priežiūros institucijoms.

4. Nacionalinės priežiūros institucijos tvirtina licencijos savininkus, kurie turi teisę egzaminuoti ar vertinti kompetenciją baigus padalinio ar tęstinį mokymą. Patvirtinimas galioja trejų metų laikotarpį, kuris gali būti pratęsiamas.

5. Nacionalinės priežiūros institucijos reguliariai atlieka visų mokymo paslaugų teikėjų auditą, siekdamas užtikrinti veiksmingą atitiktį šioje direktyvoje nustatytiems standartams.

Nacionalinės priežiūros institucijos, greta reguliaraus audito, taip pat gali atlikti veiksmingo šios direktyvos įgyvendinimo ir atitikties joje nustatytiems standartams patikras vietoje.

6. Nacionalinės priežiūros institucijos gali priimti sprendimą dėl visiško arba dalinio audito funkcijų ir patikrinimų, nurodytų 5 dalyje, perdavimo pripažintoms organizacijoms pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 3 straipsnį.

7. Iki 2011 m. gegužės 17 mėn. ir po to kartą per trejus metus valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą.

15 straipsnis

Skrydžių vadovo licencijų abipusis pripažinimas

1. Pagal 8 straipsnį kiekviena valstybė narė pripažįsta kitos valstybės narės nacionalinės priežiūros institucijos pagal šios direktyvos nuostatas išduotą licenciją ir su ja susijusias kvalifikacijas, kvalifikacijos patvirtinimus ir kalbos mokėjimo patvirtinimus bei pridedamą sveikatos pažymėjimą. Tačiau valstybė narė gali nuspręsti pripažinti tik tų licencijos savininkų, kurie yra ne jaunesni kaip 21 metų amžiaus, kaip numatyta 5 straipsnio 2 dalies a punkte, licencijas.

2. Tais atvejais, kai licencijos savininkas naudojasi licencijos suteiktomis teisėmis kitoje valstybėje narėje negu ta, kurioje buvo išduota licencija, licencijos savininkas turi teisę pakeisti savo licenciją tos valstybės narės, kurioje jis (ji) naudoja teisėmis, išduota licencija nebetaikant papildomų sąlygų.

3. Nacionalinės priežiūros institucijos reikalauja, kad pareiškėjas, kuris kreipiasi dėl padalinio kvalifikacijos patvirtinimo, atitiktų konkrečias sąlygas, susijusias su šiuo patvirtinimu, nurodant padalinį, sektorių arba pareigas. Sudarydamas padalinio mokymo planą mokymo paslaugų teikėjas deramai atsižvelgia į pareiškėjo įgytą kompetencijas ir patirtį.

4. Nacionalinės priežiūros institucijos ne vėliau kaip per šešias savaites nuo įrodymų pateikimo nepažeidžiant nuostatos dėl vėlavimo, susijusio su skundu, kuris gali būti paduotas, patvirtina padalinio mokymo planą ir pateikia pagrįstą sprendimą dėl to plano, kuriame nurodomas pareiškėjui siūlomas mokymas. Priimdamos sprendimus, nacionalinės priežiūros institucijos užtikrina, kad būtų laikomasi nediskriminavimo ir proporcingumo principų.

16 straipsnis

Pritaikymas prie techninės ar mokslo pažangos

Atsižvelgdama į techninę ar mokslo pažangą Komisija 17 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka gali priimti 6 straipsnyje nurodytų kvalifikacijų, 7 straipsnyje nurodytų kvalifikacijų patvirtinimų, 12 straipsnio 3 dalyje nurodytų nuostatų dėl sveikatos pažymėjimų ir priedų pakeitimus.

17 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Bendro dangaus komitetas (toliau – Komitetas), įsteigtas pagal Reglamento (EB) Nr. 549/2004 5 straipsnį.

2. Jei daroma nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis – vienas mėnuo.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

18 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų už nacionalinių nuostatų, priimtų pagal šią direktyvą, pažeidimus, ir imasi visų priemonių, būtinų jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės apie šias nuostatas

praneša Komisijai iki 2008 m. gegužės 17 mėn. ir nedelsdamos ją informuoja apie bet kurią paskesnę jas liečiantį pakeitimą.

19 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

5 straipsnio 2 dalies a ir b punktai netaikomi skrydžių vadovo licencijų, išduotų valstybių narių iki 2008 m. gegužės 17 mėn., savininkams.

20 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip 2008 m. gegužės 17 mėn., įgyvendina šią direktyvą, išskyrus jos 8 straipsnį, kurio įgyvendinimo terminas yra 2010 m. gegužės 17 mėn. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

21 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

22 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. balandžio 5 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

I PRIEDAS

LICENCIJŲ SPECIFIKACIJOS

Valstybės narės pagal šią direktyvą išduotos licencijos turi atitikti šias specifikacijas:

1. Duomenys

1.1. Licencijoje nurodomi šie duomenys; žvaigždute pažymėti duomenys turi būti išversti į anglų kalbą:

- a) *licenciją išdavusios valstybės ar institucijos pavadinimas (paryškintu šriftu);
- b) *licencijos pavadinimas (ypač paryškintu šriftu);
- c) licencijos serijos numeris arabiškais skaitmenimis, suteiktas licenciją išdavusios institucijos;
- d) licencijos savininko vardas ir pavardė (romėniškomis raidėmis, net jei gimtosios kalbos rašmenys yra kitokie negu romėniški);
- e) gimimo data;
- f) licencijos savininko pilietybė;
- g) licencijos savininko parašas;
- h) *patvirtinimas dėl galiojimo ir licencijos savininko įgaliojimo naudotis licencijos suteikiamomis teisėmis, kuriame nurodoma:
 - i) kvalifikacijos, kvalifikacijos patvirtinimai, kalbos mokėjimo patvirtinimai, instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimai ir vietos patvirtinimai,
 - ii) jų suteikimo pirmą kartą data;
 - iii) jų galiojimo pabaigos datos;
- i) licenciją išdavusio pareigūno parašas ir išdavimo data;
- j) licenciją išdavusios institucijos antspaudas ar spaudas.

1.2. Prie licencijos turi būti pridedamas galiojantis sveikatos pažymėjimas.

2. Medžiaga

Naudojamas aukščiausios kokybės popierius ar kita tinkama medžiaga ant jų aiškiai nurodant 1 punkte išvardytus duomenis.

3. Spalva

3.1. Kai visoms su aviacija susijusioms licencijoms, kurias išduoda valstybė narė, yra naudojama tos pačios spalvos medžiaga, ši spalva yra balta.

3.2. Kai su aviacija susijusios licencijos, kurias išduoda valstybės narės, pažymėtos skiriamąja spalva, skrydžių vadovo licencija yra geltonos spalvos.

II PRIEDAS

MOKYMO REIKALAVIMAI

A DALIS

skrydžių vadovų pradinio mokymo reikalavimai

Baigę pradinį mokymą skrydžių vadovai mokiniai turi atitikti bent jau pagrindinio mokymo ir mokymo kvalifikacijai įgyti tikslus, kaip nurodyta Eurokontrolės skrydžių vadovo bendrojo pagrindinio pradinio mokymo turinio gairių 2004 12 10 leidime, kad galėtų saugiai, greitai ir veiksmingai teikti skrydžių valdymo paslaugas.

Pradinį mokymą sudaro šie dalykai: aviacijos teisė, oro eismo valdymas, įskaitant civilinio karinio bendradarbiavimo procedūras, meteorologija, navigacija, orlaiviai ir skrydžių principai, įskaitant skrydžių vadovo ir piloto tarpusavio supratimą, žmogiškieji veiksniai, įranga ir sistemos, profesinė aplinka, sauga ir saugos kultūra, saugos valdymo sistemos, neįprastos/avarinės situacijos, pasenusios sistemos, kalbos mokėjimas, įskaitant radiotelefonijos frazeologiją.

Dalykai dėstomi taip, kad pareiškėjai būtų rengiami teikti įvairių rūšių oro eismo paslaugas ir susipažintų su saugos aspektais. Pradinį mokymą sudaro teoriniai ir praktiniai kursai, įskaitant treniruoklius, o jo trukmė nustatoma patvirtintuose pradinio mokymo planuose. Įgytos kompetencijos užtikrina kandidato sugebėjimą veikti sudėtingose ir intensyvaus eismo situacijose bei padėti jam pereiti prie padalinio mokymo. Pradinį mokymą baigusio kandidato kompetencija vertinama laikant tinkamus egzaminus arba naudojant nuolatinio vertinimo sistemą.

B DALIS

skrydžių vadovų padalinio mokymo reikalavimai

Padalinio mokymo planuose išsamiai apibūdinami procesai ir nurodomas laikas, reikalingas padalinio mokymo procedūroms vietoje įgyvendinti prižiūrint darbo vietos instruktoriui. Patvirtintame plane nurodomi visi kompetencijos vertinimo sistemos elementai, įskaitant darbo taisykles, pažangos vertinimą ir egzaminus, taip pat nacionalinės priežiūros institucijos informavimo procedūras. Padalinio mokymas gali apimti tam tikrus pradinio mokymo elementus, kurie yra būdingi nacionalinėms sąlygoms.

Padalinio mokymo trukmė nustatoma padalinio mokymo plane. Reikiamos kompetencijos vertinimą laikant atitinkamus egzaminus arba taikant nuolatinio vertinimo sistemą atlieka patvirtinti kompetencijos egzaminuotojai arba vertintojai, kurie priima nepriklausomą ir objektyvų sprendimą. Šiuo tikslu nacionalinės priežiūros institucijos nustato apeliacinius mechanizmus, užtikrinančius vienodų sąlygų taikymą kandidatams.

C DALIS

skrydžių vadovų tęstinio mokymo reikalavimai

Skrydžių vadovų licencijose nurodytos kvalifikacijos ir vietos patvirtinimų galiojimas išlaikomas dalyvaujant patvirtintame tęstiniame mokyme, kuris apima mokymą, skirtą skrydžių vadovo kompetencijai palaikyti, kvalifikacijos kėlimo kursus, mokymą veikti nepaprastosios padėties atvejais ir pririnkus kalbos mokymą.

Tęstinį mokymą sudaro teoriniai ir praktiniai kursai, įskaitant treniruoklius. Šiuo tikslu mokymo paslaugų teikėjas sudaro padalinio kompetencijos programas, kuriose išsamiai apibūdinami procesai, darbuotojai ir laikas, reikalingi atitinkamam tęstiniam mokymui baigti ir įgytomis kompetencijoms patvirtinti. Šios programos peržiūrimos ir tvirtinamos ne rečiau kaip kas trejus metus. Tęstinio mokymo trukmė nustatoma atsižvelgiant į padalinyje dirbančių skrydžių vadovų praktinius poreikius, ypač į procedūrų ar įrangos pasikeitimą arba numatomą pasikeitimą, ar į bendro saugos valdymo reikalavimus. Visų skrydžių vadovų kompetencija tinkamai vertinama ne rečiau kaip kas trejus metus. Oro navigacijos paslaugų teikėjas užtikrina, kad būtų taikomi mechanizmai, garantuojantys vienodų sąlygų taikymą licencijų savininkams, kai jų patvirtinimų galiojimo laikas negali būti pratęstas.

III PRIEDAS

KALBŲ MOKĖJIMO REIKALAVIMAI

8 straipsnyje nustatyti kalbos mokėjimo reikalavimai taikomi ir frazeologijos, ir įprastos kalbos vartojimui. Siekiant nustatyti, ar pareiškėjas licencijai gauti arba licencijos savininkas atitinka kalbos mokėjimo reikalavimus, atliekamas jo žinių vertinimas, kurio metu pareiškėjas turi įrodyti, kad jo kalbos mokėjimas atitinka bent jau aktyvaus kalbos vartojimo lygį (4 lygį) pagal šiame priede nurodytą kalbos mokėjimo vertinimo skalę.

Kalbą mokantys kandidatai turi sugebėti:

- a) veiksmingai bendrauti ryšio priemonėmis (telefonu/radiotelefonu) ir tiesiogiai su kitu asmeniu;
- b) teisinga ir aiškia kalba bendrauti bendromis, konkrečiomis ir su darbu susijusiomis temomis;
- c) naudoti tinkamas bendravimo strategijas keistis informacija ir atpažinti bei spręsti nesusipratimus (pvz., tikrinti, tvirtinti arba paaiškinti informaciją) bendrais arba su darbu susijusiais klausimais;
- d) sėkmingai ir sąlyginai lengvai rasti išeitį sudėtingose kalbinėse situacijose, kuriose įvykiai susikomplicuoja arba pakrypsta netikėta linkme, kasdieniniame darbe arba atliekant jiems žinomą bendravimo užduotį ir
- e) kalbėti aviacijos bendruomenei suprantamu dialektu arba akcentu.

Kalbos mokėjimo vertinimo skalė: eksperto, gero kalbos mokėjimo ir aktyvaus kalbos vartojimo lygiai.

Lygis	Tarimas Vartoja Dialektą ir (arba) akcentą, kurie yra suprantami aviacijos visuomenei.	Struktūros Atitinkamos gramatinės struktūros ir sakinių tipai, priklausantys nuo konkrečių užduočių tinkamų kalbos funkcijų	Žodynas	Sklaidumas	Supratimas	Sąveika
Eksperto 6	Tarimas, kirčiavimas, kalbėjimo ritmas ir intonacija, nors jiems daro įtakos gimtoji kalba ar dialektas, beveik niekada netrukdo supratimui.	Dažniausiai tinkamai vartojamos pagrindinės ir sudėtingos gramatinės struktūros ir sakinių tipai.	Žodynas pakankamai turtingas ir teisingas, kad būtų galima suprantamai bendrauti įvairiomis žinomomis ir nežinomomis temomis. Vartoja frazeologizmus, stilistinius atspalvius ir tinkamą registrą.	Kalba laisvai ir be ypatingų pastangų ilgą laiką. Kalba paįvairinama stilistiškai, pavyzdžiui, pabrėžiant mintį. Spontaniškai vartoja tinkamus jungiamuosius kalbos elementus ir jungtukus.	Dažniausiai suprantama beveik visose situacijose, įskaitant lingvistinių ir kultūrinių subtilybių supratimą.	Lengvai bendrauja beveik visose situacijose. Priima žodines replikas ir nekalbinius signalus, bei tinkamai į juos reaguoja.
Gero kalbos mokėjimo 5	Tarimas, kirčiavimas, kalbėjimo ritmas ir intonacija, nors jiems daro įtakos gimtoji kalba ar dialektas, retai trukdo supratimui.	Dažniausiai tinkamai vartojamos pagrindinės gramatinės struktūros ir sakinių tipai. Stengiasi vartoti sudėtingas struktūras, tačiau daromos klaidos, kurios kartais iškreipia prasmę.	Žodynas pakankamai turtingas ir teisingas, kad būtų galima suprantamai bendrauti bendromis, konkrečiomis ir su darbu susijusiomis temomis. Perfrazuoja nuosekliai ir teisingai. Vartoja frazeologizmus.	Ilgą laiką kalba gana laisvai žinomomis temomis, bet kalboje gali trūkti stiliaus įvairovės. Gali vartoti tinkamus jungiamuosius kalbos elementus ir jungtukus.	Teisingai suprantama bendras, konkrečias ir su darbu susijusias temas ir dažniausiai teisingai suprantama, kai susiduria su lingvistiniais ar situacijos sunkumais, arba įvykiams pakrypus netikėta linkme. Suvokia tarnių įvairovę (dialektą ir (arba) akcentą) arba registrus.	Atsako nedelsiant, tinkamai ir informatyviai. Veiksmingai palaiko kalbančiojo ir klausančiojo dialogą.
Aktyvaus kalbos vartojimo 4	Tarimas, kirčiavimas, kalbėjimo ritmas ir intonacija yra įtakoti gimtosios kalbos ar dialekto, tačiau tai tik kartais trukdo supratimui.	Kūrybingai ir dažnai tinkamai vartoja pagrindines gramatinės struktūras ir sakinių tipus. Neįprastose arba netikėtose situacijose galimos klaidos, tačiau jos retai iškreipia prasmę.	Žodynas dažniausiai pakankamai turtingas ir teisingas, kad būtų galima suprantamai bendrauti bendromis, konkrečiomis ir su darbu susijusiomis temomis. Dažnai sėkmingai perfrazuoja neįprastose arba nenumatytose situacijose, kai pritrūksta žodžių.	Vartoja ilgesnius junginius deramu tempu. Pereinant nuo išmoktų arba šabloniškų posakių prie spontaniško pokalbio, kartais praranda sklandumą, bet tai netrukdo veiksmingai bendrauti. Galimas ribotas jungiamųjų kalbos elementų ir jungtukų vartojimas. Beprasmiškai žodeliai neblaško dėmesio.	Beveik visada teisingai suprantama bendras, konkrečias ir su darbu susijusias temas, kai vartojamas akcentas arba termė yra pakankamai žinoma tarp tautinei bendruomenei. Susidūrus su lingvistiniais ar kalbos sunkumais arba įvykiams pakrypus netikėta linkme, supratimas gali sulėtėti arba gali prireikti patikslinimo.	Dažnai atsako nedelsiant, tinkamai ir informatyviai. Inicijuojamas ir palaikomas pokalbis net ir tais atvejais, kai įvykiai pakrypsta netikėta linkme. Tinkamai bendrauja patikslinant, patvirtinant ar aiškinant galimą nesupratimą.

IV PRIEDAS

REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU MOKYMO PASLAUGŲ TEIKĖJAMS IŠDUODAMAIŠ PAŽYMĖJIMAIŠ

1. 13 straipsnyje nurodytų reikalavimų laikymasis turi būti įrodytas įrodymais, kad mokymo paslaugų teikėjai turi tinkamą personalą ir įrangą, ir dirba aplinkoje, tinkamoje vykdyti mokymą, kuris reikalingas gauti ar išlaikyti skrydžių vadovo mokinio licenciją ir skrydžių vadovo licenciją. Mokymo paslaugų teikėjai visų pirma privalo:
 - a) turėti veiksmingą valdymo struktūrą ir pakankamą personalą, turintį atitinkamą kvalifikaciją ir patirtį, kad galėtų teikti mokymo paslaugas pagal šioje direktyvoje nustatytus standartus;
 - b) turėti būtinas priemones, įrangą ir patalpas, atitinkančias siūlomo mokymo tipą;
 - c) pateikti metodiką, kurią jie naudos nustatant mokymo kursų išsamų turinį, organizavimą ir trukmę, padalinio mokymo planus ir padalinio kompetencijos programas; tai apims egzaminavimo ar vertinimo organizavimo metodą. Su pradiniu mokymu susijusio egzaminavimo, įskaitant mokymą naudojant treniruoklius, tikslu turi būti išsamiai nurodomos egzaminuotojų kvalifikacijos;
 - d) pateikti įrodymus apie naudojamą kokybės valdymo sistemą siekiant stebėti sistemų ir procedūrų atitiktį bei tinkamumą, kuri užtikrina, kad teikiamos mokymo paslaugos atitinka šioje Direktyvoje nustatytus standartus.
 - e) įrodyti, kad turi pakankamai lėšų vykdyti mokymą pagal šioje Direktyvoje nustatytus standartus ir kad veikla turi pakankamą draudimo apsaugą, atitinkančią vykdomo mokymo pobūdį.
2. Pažymėjimuose turi būti nurodoma:
 - a) pažymėjimą išdavusi nacionalinė priežiūros institucija;
 - b) pareiškėjas (pavadinimas ir adresas);
 - c) sertifikuojamų paslaugų rūšis;
 - d) pareiškėjo atitikties 1 punkte nustatytiems reikalavimams patvirtinimas;
 - e) pažymėjimo išdavimo data ir galiojimo laikotarpis.

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/25/EB

2006 m. balandžio 5 d.

dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (dirbtinės optinės spinduliuotės) keliama rizika darbuotojams (19-oji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį ir ypač į jos 137 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾, pateiktą pasikonsultavus su Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamuoju komitetu,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾ ir remdamiesi bendru tekstu, kurį Taikinimo komitetas patvirtino 2006 m. sausio 31 d.,

kadangi:

- (1) Pagal Sutartį Taryba direktyvomis gali patvirtinti būtiniausius reikalavimus, kuriais skatinami patobulinimai, ypač darbo aplinkoje, užtikrinantys geresnę darbuotojų sveikatos apsaugą ir saugą. Priimant tokias direktyvas turi būti vengiama nustatyti administracinius, finansinius ir teisinius apribojimus, kurie kliudytų kurti ir plėtoti mažas bei vidutines įmones (MVI).

- (2) Komisijos komunikate dėl jos veiksmų programos, susijusios su Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartijos įgyvendinimu, numatyti būtiniausi sveikatos ir saugos reikalavimai, susiję su fizikinių veiksnių keliama rizika darbuotojams. 1990 m. rugsėjo mėnesį Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl šios veiksmų programos ⁽⁴⁾, kviesdamas Komisiją pirmiausia parengti specialią direktyvą dėl triukšmo, vibracijos ir bet kurių kitų darbo vietoje pasireiškiančių fizikinių veiksnių keliamos rizikos.

- (3) Žengdami pirmą žingsnį, 2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė direktyvą 2002/44/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (vibracijos) keliama rizika darbuotojams (šešioliktoji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) ⁽⁵⁾. Vėliau, 2003 m. vasario 6 d., Europos Parlamentas ir Taryba priėmė direktyvą 2003/10/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (triukšmo) keliama rizika darbuotojams (septynioliktoji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) ⁽⁶⁾. Po to, 2004 m. balandžio 29 d., Europos Parlamentas ir Taryba priėmė direktyvą 2004/40/EB dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (elektromagnetinių laukų) keliama rizika darbuotojams (aštuonioliktoji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) ⁽⁷⁾.

- (4) Dabar manoma, jog yra būtina nustatyti priemones, saugančias darbuotojus nuo optinės spinduliuotės keliamos rizikos, atsižvelgiant į jos poveikį darbuotojų sveikatai ir saugai bei ypač į jos žalą akims ir odai. Šiomis priemonėmis siekiama ne tik užtikrinti kiekvieno darbuotojo sveikatą ir saugą atskirai, bet taip pat, siekiant išvengti galimų konkurencijos iškraipymų, sukurti visų Bendrijos darbuotojų apsaugos būtiniausių pagrindą.

- (5) Šia direktyva tarp kitų tikslų siekiama laiku nustatyti neigiamą poveikį sveikatai dėl optinės spinduliuotės veikimo.

⁽¹⁾ OL C 77, 1993 3 18, p. 12, ir OL C 230, 1994 8 19, p. 3.

⁽²⁾ OL C 249, 1993 9 13, p. 28.

⁽³⁾ 1994 m. balandžio 20 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 128, 1994 5 9, p. 146), patvirtinta 1999 m. rugsėjo 16 d. (OL C 54, 2000 2 25, p. 75), 2005 m. balandžio 18 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 172 E, 2005 7 12, p. 26) ir 2005 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2006 m. vasario 14 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2006 m. vasario 23 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL C 260, 1990 10 15, p. 167.

⁽⁵⁾ OL L 177, 2002 7 6, p. 13.

⁽⁶⁾ OL L 42, 2003 2 15, p. 38.

⁽⁷⁾ OL L 159, 2004 4 30, p. 1.

- (6) Šioje direktyvoje nustatyti būtinausi reikalavimai, taip valstybėms narėms paliekant galimybę laikytis šių arba priimti griežtesnes nuostatas dėl darbuotojų apsaugos, pirmiausia– nustatyti žemesnes veikimo ribines vertes. Šios direktyvos įgyvendinimas negali būti naudojamas siekiant pateisinti valstybėse narėse esančios padėties pablogėjimą.
- (7) Tam, kad valstybės narės galėtų atitinkamai taikyti būtinausius reikalavimus, apsaugos nuo optinės spinduliuotės pavojų sistema turėtų apsiriboti tuo, kad būtų aiškiai, be nereikalingų smulkmenų apibrėžti tikslai, kuriuos reikia pasiekti, principai, kurių reikia laikytis, ir pagrindinės naudotinos vertės.
- (8) Optinės spinduliuotės veikimo lygis gali būti veiksmingiau sumažintas, kai prevencinės priemonės numatomos projektuojant darbo vietas, o darbo įranga, tvarka bei metodai parenkami pirmiausia siekiant sumažinti riziką spinduliuotės šaltinyje. Šitaip nuostatos dėl darbo įrangos ir metodų prisideda prie juos naudojančių darbuotojų apsaugos. Remiantis bendrais prevencijos principais, išdėstytais 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvos 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo ⁽¹⁾ 6 straipsnio 2 dalyje, pirmenybė yra teikiama kolektyvinėms, o ne asmeninėms apsaugos priemonėms.
- (9) Siekdami pagerinti darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą, darbdaviai turėtų atsižvelgti į technikos pažangą ir mokslo žinias apie optinės spinduliuotės veikimo keliamą riziką.
- (10) Kadangi ši direktyva yra atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje, pastaroji direktyva taikoma optinės spinduliuotės veikimui darbuotojams, nepažeidžiant griežtesnių ir (arba) specialesnių nuostatų, pateiktų šioje direktyvoje.
- (11) Ši direktyva yra praktinė vidaus rinkos socialinio aspekto kūrimo priemonė.
- (12) Geresnio reglamentavimo principo skatinimą ir aukšto apsaugos lygio užtikrinimą galima pasiekti užtikrinant, kad optinės spinduliuotės šaltinių ir su jais susijusios įrangos gamintojų produktai atitiktų darniuosius standartus, kurie skirti apsaugoti vartotojų sveikatą ir saugą nuo tokiems produktams būdingų pavojų; tuomet, siekiant nustatyti, ar laikomasi tokios įrangos esminių saugos reikalavimų, nustatytų taikytinose Bendrijos direktyvose, su sąlyga, kad įranga buvo tinkamai ir periodiškai prižiūrima, darbdaviams nebereikia kartoti gamintojo jau atliktų matavimų ar apskaičiavimų.
- (13) Šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾.
- (14) Laikantis veikimo ribinių verčių, turėtų būti užtikrinamas aukštas apsaugos nuo galimo optinės spinduliuotės poveikio sveikatai lygis.
- (15) Komisija turėtų parengti praktinį vadovą, kuris padėtų darbdaviams, ypač MVĮ vadovams, geriau suprasti šios direktyvos technines nuostatas. Kad valstybėms narėms būtų lengviau patvirtinti šios direktyvos įgyvendinimui būtinas priemonės, Komisija turėtų stengtis užbaigti šį praktinį vadovą kaip galima greičiau.
- (16) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisės aktų leidybos ⁽³⁾ 34 punktą valstybės narės savo ir Bendrijos interesais yra skatinamos parengti savo lenteles, kurios kiek įmanoma parodytų šios direktyvos ir perkėlimo priemonių tarpusavio ryšį, bei jas viešai paskelbti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje, kuri yra 19-oji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje, nustatyti būtinausi reikalavimai darbuotojų apsaugai nuo rizikos jų sveikatai ir saugai, kurią jų darbo metu kelia ar gali sukelti dirbtinė optinė spinduliuotė.
2. Ši direktyva susijusi su rizika darbuotojų sveikatai ir saugai dėl neigiamo dirbtinės optinės spinduliuotės veikimo akims ir odai.

⁽¹⁾ OL L 183, 1989 6 29, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽³⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

3. Direktyva 89/391/EEB taikoma visai 1 dalyje nurodytai sričiai, nepažeidžiant griežtesnių ir (arba) specialesnių šios direktyvos nuostatų.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šioje direktyvoje naudojami tokie apibrėžimai:

a) optinė spinduliuotė – bet kokia elektromagnetinė spinduliuotė, kurios bangų ilgio diapazonas yra nuo 100 nm iki 1 mm. Optinės spinduliuotės spektras skirstomas į ultravioletinę spinduliuotę, regimąją spinduliuotę bei infraraudonąją spinduliuotę:

i) ultravioletinė spinduliuotė – optinė spinduliuotė, kurios bangų ilgio diapazonas yra nuo 100 nm iki 400 nm. Ultravioletinė sritis yra skirstoma į UV A (315–400 nm), UV B (280–315 nm) ir UV C (100–280 nm);

ii) regimoji spinduliuotė – optinė spinduliuotė, kurios bangų ilgio diapazonas yra nuo 380 nm iki 780 nm;

iii) infraraudonoji spinduliuotė – optinė spinduliuotė, kurios bangų ilgio diapazonas yra nuo 780 nm iki 1 mm. Infraraudonoji sritis yra skirstoma į IR A (780–1 400 nm), IR B ((1 400–3 000 nm) ir IR C ((3 000 nm–1 mm);

b) lazeris (šviesos stiprinimas priverstine spinduliuote) – bet koks prietaisas, kuriuo galima sukelti ar sustiprinti elektromagnetinę spinduliuotę optinės spinduliuotės bangų ilgio diapazone, pirmiausia naudojant kontroluojamą priverstinę spinduliuotę;

c) lazerio spinduliuotė – optinė spinduliuotė, sukuriamą lazeriu;

d) nekoherentinė spinduliuotė – bet kokia optinė spinduliuotė, išskyrus lazerio spinduliuotę;

e) veikimo ribinės vertės – optinės spinduliuotės veikimo ribos, kurios tiesiogiai grindžiamos nustatyto poveikio sveikatai ir biologiniais aspektais. Šių ribų laikymasis garantuos, kad darbuotojai, kuriuos veikia dirbtiniai optinės spinduliuotės šaltiniai, bus apsaugoti nuo bet koks žinomo neigiamo poveikio sveikatai;

f) apšvita (E) arba galios tankis – spinduliavimo galia, tenkanti ploto vienetui, išreiškiama vatais kvadratiniam metrui ($W m^{-2}$);

g) spinduliavimo veikimas (H) – apšvitos laiko integralas, išreiškiamas džauliais kvadratiniam metrui ($J m^{-2}$);

h) spinduliavimas (L) – spinduliavimo srautas ar išėjimo galia erdviniam kampui ploto vienetui, išreiškiami vatais kvadratiniam metrui steradianui ($W m^{-2} sr^{-1}$);

i) lygis – darbuotoją veikiančios apšvitos, spinduliavimo veikimo ir spinduliavimo derinys.

3 straipsnis

Veikimo ribinės vertės

1. Nekoherentinės spinduliuotės veikimo ribinės vertės, išskyrus tuos atvejus, kai ją sukelia gamtiniai optinės spinduliuotės šaltiniai, yra tokios, kokios nustatytos I priede.

2. Lazerio spinduliuotės veikimo ribinės vertės yra tokios, kokios nustatytos II priede.

II SKIRSNIS

DARBDAVIŲ PAREIGOS

4 straipsnis

Veikimo nustatymas ir rizikos įvertinimas

1. Jeigu darbuotojai yra veikiami dirbtinių optinės spinduliuotės šaltinių, darbdavys, vykdydamas Direktyvos 89/391/EEB 6 straipsnio 3 dalyje ir 9 straipsnio 1 dalyje nustatytas pareigas, įvertina, ir, prireikus, išmatuoja ir (arba) apskaičiuoja optinės spinduliuotės, kuri gali veikti darbuotojus, lygį, kad būtų galima nustatyti ir įgyvendinti būtinas priemones, apribojančias veikimą iki taikytinų ribų. Metodika, taikoma įvertinant, išmatuojant ir (arba) apskaičiuojant, turėtų remtis Tarptautinės elektrotechnikos komisijos (IEC) nustatytais lazerio spinduliuotės standartais ir Tarptautinės apšvietimo komisijos (CIE) bei Europos standartizacijos komiteto (CEN) nustatytomis rekomendacijomis dėl nekoherentinės spinduliuotės. Veikimo, kuriam netaikomi šie standartai ir rekomendacijos, ir iki atsirastų atitinkami ES standartai ar rekomendacijos, įvertinimas, išmatavimas ir (arba) apskaičiavimas atliekamas naudojantis turimomis nacionalinėmis ar tarptautinėmis moksliskai pagrįstomis rekomendacijomis. Vertinant veikimą abiem atvejais, galima atsižvelgti į įrangos gamintojų pateikiamus duomenis, jei tai įrangai taikomos atitinkamos Bendrijos direktyvos.

2. 1 dalyje nurodytus įvertinimą, išmatavimą ir (arba) apskaičiavimą planuoja ir atlieka kompetentingos tarnybos ar asmenys atitinkamais laiko tarpais, pirmiausia atsižvelgdami į Direktyvos 89/391/EEB 7 ir 11 straipsnių nuostatas dėl reikalingų kompetentingų tarnybų ar asmenų bei dėl konsultavimosi su darbuotojais ir jų dalyvavimo. Duomenys, gauti po įvertinimo, įskaitant tuos, kurie gaunami išmatavus ir (arba) apskaičiavus veikimo lygį pagal 1 dalį, saugomi tinkama forma, kad vėliau jais būtų galima pasinaudoti.

3. Pagal Direktyvos 89/391/EEB 6 straipsnio 3 dalį darbdavys, įvertindamas riziką, pirmiausia atsižvelgia į:

- a) dirbtinių optinės spinduliuotės šaltinių veikimo lygį, trukmę ir bangų ilgio diapazoną;
- b) ribines veikimo vertes, nurodytas šios direktyvos 3 straipsnyje;
- c) bet koki poveikį darbuotojų, priklausančių ypač padidintos rizikos grupėms, sveikatai ir saugai;
- d) bet kokią galimą poveikį darbuotojų sveikatai ir saugai, susijusį su optinės spinduliuotės ir cheminių medžiagų, sukeliančių jautrumą šviesai, sąveika darbo vietoje;
- e) bet koki netiesioginį poveikį, pavyzdžiui, laikiną apakimą, sprogimą ar gaisrą;
- f) atsarginės įrangos, skirtos dirbtinės optinės spinduliuotės veikimo lygio sumažinimui, buvimą;
- g) atitinkamą informaciją, gaunamą atlikus sveikatos patikrinimus, įskaitant, jei įmanoma, paskelbtą informaciją;
- h) sudėtinius dirbtinės optinės spinduliuotės veikimo šaltinius;
- i) lazeriui taikomą klasifikaciją, apibrėžtą pagal atitinkamus IEC standartus, ir – dirbtinio šaltinio, galinčio padaryti žalą, panašią į 3B ar 4 klasės lazerio padaromą žalą, atveju – bet kokią panašią klasifikaciją;
- j) informaciją, kurią pagal atitinkamas Bendrijos direktyvas teikia optinės spinduliuotės šaltinių bei su ja susijusios darbo įrangos gamintojai.

4. Darbdavys privalo turėti rizikos įvertinimą pagal Direktyvos 89/391/EEB 9 straipsnio 1 dalies a punktą ir nustatyti, kokių priemonių reikia imtis pagal šios direktyvos 5 ir 6 straipsnius. Toks rizikos įvertinimas turi būti įrašytas tinkamoje laikmenoje, laikantis nacionalinės teisės ir praktikos; jame gali būti pateikiamas darbdavio pagrindimas, kad dėl rizikos, susijusios su optine spinduliuote, pobūdžio ir apimties išsamesnis rizikos įvertinimas nebūtinas. Rizikos įvertinimas reguliariai tikslinamas, ypač kai yra žymių pasikeitimų, dėl kurių ankstesnis įvertinimas gali nebeatitikti tikrovės, arba kai tai būtina atsižvelgiant į sveikatos patikrinimų rezultatus.

5 straipsnis

Nuostatos, numatytos siekiant išvengti rizikos arba ją sumažinti

1. Atsižvelgiant į technikos pažangą ir turimas priemones, leidžiančias kontroliuoti riziką pačiame šaltinyje, dėl dirbtinės optinės spinduliuotės veikimo atsirandanti rizika turi būti visiškai pašalinama arba sumažinama iki minimumo.

Dirbtinės optinės spinduliuotės veikimo rizika mažinama laikantis Direktyvoje 89/391/EEB išdėstytų pagrindinių prevencijos principų.

2. Jeigu pagal 4 straipsnio 1 dalį atliktas rizikos, kylančios darbuotojams, veikiamiems dirbtinių optinės spinduliuotės šaltinių, įvertinimas parodo bent mažiausią galimybę, kad veikimo ribinės vertės gali būti viršytos, darbdavys sukuria ir įgyvendina veiksmų planą, apimančią technines ir (arba) organizacines priemones, skirtas apsaugoti nuo ribines vertes viršijančio veikimo, ypač atsižvelgdamas į:

- a) kitus darbo metodus, kurie mažina optinės spinduliuotės keliamą riziką;
- b) įrangos, skleidžiančios mažiau optinės spinduliuotės ir tinkamos numatomam darbui, pasirinkimą;
- c) technines priemones skleidžiamai optinei spinduliuotei sumažinti, įskaitant, jeigu reikia, blokuojančių užraktų, apsauginių skydų ar panašių sveikatą apsaugančių mechanizmų panaudojimą;
- d) atitinkamas darbo priemonių, darbo vietų ir darbuotojų sistemų priežiūros programas;
- e) darbo vietų ir darbuotojų projektus bei išplanavimą;
- f) veikimo trukmės ir lygio ribojimą;
- g) atitinkamų asmeninės apsaugos priemonių prieinamumą;
- h) įrangos, jeigu jai taikomos atitinkamos Bendrijos direktyvos, gamintojo instrukcijas.

3. Remiantis 4 straipsnyje nustatyta tvarka atliktu rizikos įvertinimu, darbo vietos, kuriose darbuotojus veikiančios optinės spinduliuotės iš dirbtinių šaltinių lygis galėtų viršyti veikimo ribines vertes, atitinkamai pažymimos pagal 1992 m. birželio 24 d. Tarybos direktyvą 92/58/EEB dėl būtiniausių reikalavimų įrengiant darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklus (devintoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) ⁽¹⁾. Kai tai yra techniškai įmanoma ir jeigu yra rizika, kad veikimo ribinės vertės galėtų būti viršytos, tos vietos turi būti aiškiai pažymėtos, o patekimas į jas apribotas.

4. Darbuotojai negali būti veikiami spinduliuavimo, viršijančio veikimo ribines vertes. Tačiau, jeigu, nepaisant priemonių, kurių darbdavys ėmėsi siekdamas laikytis šios direktyvos dėl dirbtinių optinės spinduliuotės šaltinių, veikimo ribinės vertės yra viršijamos, darbdavys nedelsdamas imasi veiksmų veikimui sumažinti žemiau veikimo ribinių verčių. Darbdavys nustato priežastis, dėl kurių poveikio ribinės vertės buvo viršytos, ir atitinkamai pritaiko apsaugos bei prevencijos priemones, kad nepasikartotų poveikio ribinių verčių viršijimas.

5. Pagal Direktyvos 89/391/EEB 15 straipsnį darbdavys šiame straipsnyje nurodytas priemones pritaiko pagal reikalavimus dėl darbuotojų, priskiriamų ypač padidintos rizikos grupėms.

6 straipsnis

Darbuotojų informavimas ir mokymas

Nepažeisdamas Direktyvos 89/391/EEB 10 ir 12 straipsnių, darbdavys užtikrina, kad darbuotojams, kuriems darbe kyla rizika dėl dirbtinės optinės spinduliuotės, ir (arba) jų atstovams būtų suteikta visa būtina informacija bei organizuojami mokymai, susiję su šios direktyvos 4 straipsnyje nurodyto rizikos įvertinimo rezultatais, ypač su:

- a) priemonėmis, kurių imtasi šiai direktyvai įgyvendinti;
- b) veikimo ribinėmis vertėmis ir su jomis susijusia galima rizika;
- c) pagal šios direktyvos 4 straipsnį atliekamo dirbtinės optinės spinduliuotės veikimo lygio įvertinimo, išmatavimo ir (arba) apskaičiavimo rezultatais, kartu paaiškinant jų svarbą ir galimą riziką;
- d) tuo, kaip nustatyti neigiamus veikimo padarinius sveikatai ir apie juos pranešti;
- e) aplinkybėmis, kuriomis darbuotojai turi teisę į sveikatos patikrinimą;

- f) saugia darbo praktika, kad veikimo rizika būtų kuo mažesnė;
- g) atitinkamų asmeninių apsaugos priemonių tinkamu naudojimu.

7 straipsnis

Konsultavimasis su darbuotojais ir jų dalyvavimas

Šioje direktyvoje numatytais klausimais su darbuotojais konsultuojamasi bei leidžiama jiems dalyvauti diskusijose Direktyvos 89/391/EEB 11 straipsnyje nustatyta tvarka.

III SKIRSNIS

ĮVAIRIOS NUOSTATOS

8 straipsnis

Sveikatos patikrinimai

1. Siekdamas užkirsti kelią ir laiku diagnozuoti neigiamą poveikį sveikatai, taip pat užkirsti kelią ilgalaikiai rizikai sveikatai bei rizikai susirgti chroniškais ligomis dėl optinės spinduliuotės veikimo, valstybės narės priima nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti tinkamą darbuotojų sveikatos priežiūrą pagal Direktyvos 89/391/EEB 14 straipsnį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad sveikatos priežiūrą atliktų gydytojas, profesinės sveikatos priežiūros specialistas ar už sveikatos priežiūrą atsakinga medicinos įstaiga, atsižvelgiant į nacionalinę teisę ir praktiką.

3. Valstybės narės imasi priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų pildomos ir tikslinamos kiekvieno darbuotojo, kurio sveikatos patikrinimai atliekami pagal 1 dalį, asmeninės medicininės kortelės. Medicininėse kortelėse pateikiama atliktų sveikatos patikrinimų rezultatų santrauka. Jos tvarkomos tinkamai, kad vėliau būtų galima gauti informaciją laikantis visų konfidencialumo reikalavimų. Atitinkamų kortelių kopijos kompetentingos institucijos prašymu pateikiamos jai laikantis visų konfidencialumo reikalavimų. Darbdavys imasi atitinkamų priemonių, skirtų užtikrinti, kad gydytojas, profesinės sveikatos priežiūros specialistas ar už sveikatos priežiūrą atsakinga medicinos įstaiga, atsižvelgiant į tai, kaip nustatyta atitinkamoje valstybėje narėje, galėtų susipažinti su 4 straipsnyje nurodyto rizikos įvertinimo rezultatais, jei tie rezultatai gali būti svarbūs sveikatos priežiūrai. Kiekvienas to paprašęs darbuotojas gali susipažinti su savo asmenine medicinine kortele.

⁽¹⁾ OL L 245, 1992 8 26, p. 23.

4. Bet kuriuo atveju, jeigu nustatoma, kad veikimas viršija ribines vertes, atitinkamam (-iems) darbuotojui (-ams), atsižvelgiant į nacionalinę teisę ir praktiką, turi būti sudaryta galimybė patikrinti sveikatą. Toks sveikatos patikrinimas taip pat atliekamas tada, kai sveikatos priežiūra rodo, kad darbuotojas aiškiai serga arba esama neigiamo poveikio jo sveikatai, ir gydytojas arba profesinės sveikatos priežiūros specialistas nusprendžia, kad to priežastis – dirbtinės optinės spinduliuotės veikimas darbe. Abiem atvejais, kai ribinės vertės yra viršijamos ar yra nustatomas neigiamas poveikis sveikatai (įskaitant susirgimus):

- a) gydytojas arba kitas tinkamos kvalifikacijos asmuo informuoja darbuotoją apie su darbuotoju asmeniškai susijusius rezultatus. Visų pirma jam suteikiama informacija ir patarimai, koks jo sveikatos patikrinimas turėtų būti atliekamas jam nustojus būti to veikimo objektu;
- b) laikantis visų medicininio konfidencialumo reikalavimų, darbdavys informuojamas apie visas svarbias sveikatos patikrinimo išvadas;
- c) darbdavys:

- peržiūri pagal 4 straipsnį atliktą rizikos įvertinimą,
- pagal 5 straipsnį peržiūri priemones, numatytas siekiant pašalinti arba sumažinti riziką,
- atsižvelgia į profesinės sveikatos priežiūros specialisto ar kito tinkamos kvalifikacijos asmens arba kompetentingos institucijos patarimus įgyvendindamas bet kurias priemones, reikalingas siekiant visiškai pašalinti ar sumažinti riziką pagal 5 straipsnį, ir
- organizuoja tolesnę sveikatos priežiūrą bei pasirūpina, kad būtų atlikta bet kurio kito darbuotojo, kuris patyrė panašų veikimą, sveikatos būklės apžvalga. Tokiais atvejais kompetentingas gydytojas arba profesinės sveikatos priežiūros specialistas, arba kompetentinga institucija gali pasiūlyti, kad būtų atliktas veikimą patyrusių asmenų sveikatos patikrinimas.

9 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato atitinkamas sankcijas, kurios taikomos pažeidus pagal šią direktyvą priimtus teisės aktus. Šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

10 straipsnis

Techniniai pakeitimai

1. Bet kokius prieduose pateiktus veikimo ribinių verčių pakeitimus Europos Parlamentas ir Taryba priima Sutarties 137 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.
2. Vien tik techninio pobūdžio priedų pakeitimai dėl:
 - a) priimtų direktyvų, kurios techniškai suderina ir standartizuoja darbo priemonių ir (arba) darbo vietų projektavimą, statybą, gamybą ar konstravimą;
 - b) techninės pažangos, atitinkamų darnųjų Europos standartų ar tarptautinių specifikacijų pasikeitimų ir naujų mokslo duomenų apie optinės spinduliuotės veikimą darbo vietoje,

priimami 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

11 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Direktyvos 89/391/EEB 17 straipsnyje nurodytas komitetas.
 2. Kai daroma nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.
- Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nurodytas laikotarpis yra trys mėnesiai.
3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

IV SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12 straipsnis

Pranešimai

Kas penkerius metus valstybės narės teikia Komisijai pranešimą apie praktinį šios direktyvos įgyvendinimą, nurodydamos socialinių partnerių požiūrius.

Kas penkerius metus Komisija informuoja Europos Parlamentą, Tarybą, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą bei Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamąjį komitetą apie šių pranešimų turinį, šių pranešimų įvertinimą ir apie pokyčius aptariamoje srityje bei veiksmus, kurie būtų pateisinami atsižvelgiant į naujas mokslo žinias.

13 straipsnis

Praktinis vadovas

Siekdama palengvinti šios direktyvos įgyvendinimą, Komisija parengia praktinį 4 ir 5 straipsnių bei I ir II priedų nuostatų vadovą.

14 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2010 m. balandžio 27 d. mėn., įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą, arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimamų ar jau priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

15 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

16 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. balandžio 5 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

I PRIEDAS

Nekoherentinė optinė spinduliuotė

Biofiziškai svarbios optinės spinduliuotės veikimo vertės gali būti apskaičiuotos naudojant toliau išdėstytas formules. Formulų naudojimas priklauso nuo skleidžiamos spinduliuotės diapazono, ir jomis gaunami rezultatai turėtų būti palyginti su 1.1 lentelėje pateikiamomis atitinkamomis veikimo ribinėmis vertėmis. Su konkrečiu optinės spinduliuotės šaltiniu gali būti susijusi ne viena veikimo vertė ir ne viena atitinkama veikimo ribinė vertė.

Žymint raidėmis nuo a iki o kartu nurodomos atitinkamos 1.1. lentelės eilutės.

$$\begin{aligned}
 \text{a)} \quad H_{\text{eff}} &= \int_0^t \int_{\lambda=180 \text{ nm}}^{\lambda=400 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot S(\lambda) \cdot d\lambda \cdot dt & (H_{\text{eff}} \text{ taikoma tik } 180\text{--}400 \text{ nm diapazone}) \\
 \text{b)} \quad H_{\text{UVA}} &= \int_0^t \int_{\lambda=315 \text{ nm}}^{\lambda=400 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot d\lambda \cdot dt & (H_{\text{UVA}} \text{ taikoma tik } 315\text{--}400 \text{ nm diapazone}) \\
 \text{c, d)} \quad L_{\text{B}} &= \int_{\lambda=300 \text{ nm}}^{\lambda=700 \text{ nm}} L_{\lambda}(\lambda) \cdot B(\lambda) \cdot d\lambda & (L_{\text{B}} \text{ taikoma tik } 300\text{--}700 \text{ nm diapazone}) \\
 \text{e, f)} \quad E_{\text{B}} &= \int_{\lambda=300 \text{ nm}}^{\lambda=700 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda) \cdot B(\lambda) \cdot d\lambda & (E_{\text{B}} \text{ taikoma tik } 300\text{--}700 \text{ nm diapazone}) \\
 \text{g-l)} \quad L_{\text{R}} &= \int_{\lambda_1}^{\lambda_2} L_{\lambda}(\lambda) \cdot R(\lambda) \cdot d\lambda & (\text{dėl atitinkamų } \lambda_1 \text{ ir } \lambda_2 \text{ verčių žr. 1.1 lentelę}) \\
 \text{m, n)} \quad E_{\text{IR}} &= \int_{\lambda=780 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda) \cdot d\lambda & (E_{\text{IR}} \text{ taikoma tik } 780\text{--}3\,000 \text{ nm diapazone}) \\
 \text{o)} \quad H_{\text{skin}} &= \int_0^t \int_{\lambda=380 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot d\lambda \cdot dt & (H_{\text{skin}} \text{ taikoma tik } 380\text{--}3\,000 \text{ nm diapazone})
 \end{aligned}$$

Taikant šią direktyvą pirmiau minėtos formulės gali būti pakeistos toliau pateikiamais reiškiniiais ir atskirų verčių, išdėstytų toliau pateiktose lentelėse, naudojimu:

$$\begin{aligned}
 \text{a)} \quad E_{\text{eff}} &= \sum_{\lambda=180 \text{ nm}}^{\lambda=400 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot S(\lambda) \cdot \Delta\lambda & \text{ir } H_{\text{eff}} = E_{\text{eff}} \cdot \Delta t \\
 \text{b)} \quad E_{\text{UVA}} &= \sum_{\lambda=315 \text{ nm}}^{\lambda=400 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda & \text{ir } H_{\text{UVA}} = E_{\text{UVA}} \cdot \Delta t \\
 \text{c, d)} \quad L_{\text{B}} &= \sum_{\lambda=300 \text{ nm}}^{\lambda=700 \text{ nm}} L_{\lambda} \cdot B(\lambda) \cdot \Delta\lambda \\
 \text{e, f)} \quad E_{\text{B}} &= \sum_{\lambda=300 \text{ nm}}^{\lambda=700 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot B(\lambda) \cdot \Delta\lambda \\
 \text{g-l)} \quad L_{\text{R}} &= \sum_{\lambda_1}^{\lambda_2} L_{\lambda} \cdot R(\lambda) \cdot \Delta\lambda & (\text{dėl atitinkamų } \lambda_1 \text{ ir } \lambda_2 \text{ verčių žr. 1.1 lentelę}) \\
 \text{m, n)} \quad E_{\text{IR}} &= \sum_{\lambda=780 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda
 \end{aligned}$$

$$o) \quad E_{\text{skin}} = \sum_{\lambda=380 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda \quad \text{ir } H_{\text{skin}} = E_{\text{skin}} \cdot \Delta t$$

Pastabos:

- $E_{\lambda}(\lambda, t)$, E_{λ} *spektrinė apšvita arba galios spektrinis tankis*: ant paviršiaus krintanti spinduliavimo galia ploto vienetui, išreiškiama vatais kvadratiniam metrui nanometrui [$\text{W m}^{-2}\text{nm}^{-1}$]; $E_{\lambda}(\lambda, t)$ ir E_{λ} vertės nustatomos išmatuojant arba jas gali pateikti įrangos gamintojas;
- E_{eff} *veiksminga apšvita (UV diapazonas)*: apšvita, apskaičiuota UV bangų ilgio 180–400 nm diapazone, taikant spektrinį koeficientą $S(\lambda)$, išreiškiama vatais kvadratiniam metrui [W m^{-2}];
- H *spinduliavimo veikimas*: apšvitos laiko integralas, išreiškiamas džauliais kvadratiniam metrui [J m^{-2}];
- H_{eff} *veiksmingas spinduliavimo veikimas*: spinduliavimo veikimas pritaikius spektrinį koeficientą $S(\lambda)$, išreiškiamas džauliais kvadratiniam metrui [J m^{-2}];
- E_{UVA} *visuotinė apšvita (UV A)*: apšvita, apskaičiuota UV A spindulių bangų ilgio 315–400 nm diapazone, išreiškiama vatais kvadratiniam metrui [W m^{-2}];
- H_{UVA} *spinduliavimo veikimas*: laiko ir bangų ilgio integralas arba apšvitos suma UV A bangų ilgio 315–400 nm diapazone, išreiškiami džauliais kvadratiniam metrui [J m^{-2}];
- $S(\lambda)$ *spektrinis koeficientas*, atsižvelgiantis į bangų ilgio santykį su ultravioletinės spinduliuotės poveikiu akims ir odai, (1.2 lentelė) (nedimensinis);
- $t, \Delta t$ *veikimo laikas, trukmė*, išreiškiama sekundėmis [s];
- λ *bangų ilgis*, išreiškiamas nanometrais [nm];
- $\Delta \lambda$ *apskaičiavimo ar matavimo intervalų dažnių juostos plotis*, išreiškiamas nanometrais [nm];
- $L_{\lambda}(\lambda), L_{\lambda}$ *šaltinio spektrinis spinduliavimas*, išreiškiamas vatais kvadratiniam metrui steradianui nanometrui [$\text{W m}^{-2} \text{sr}^{-1} \text{nm}^{-1}$];
- $R(\lambda)$ *spektrinis koeficientas*, atsižvelgiantis į bangų ilgio santykį su regimosios šviesos ir IR A spinduliuotės akiai daroma terminė žala (1.3 lentelė) (nedimensinis);
- L_R *veiksmingas spinduliavimas (terminė žala)*: spinduliavimas, apskaičiuotas pritaikius spektrinį koeficientą $R(\lambda)$, išreiškiamas vatais kvadratiniam metrui steradianui [$\text{W m}^{-2} \text{sr}^{-1}$];
- $B(\lambda)$ *spektrinis koeficientas*, atsižvelgiantis į bangų ilgio santykį su mėlynosios šviesos spinduliuotės akiai daroma fotocheminė žala (1.3 lentelė) (nedimensinis);
- L_B *veiksmingas spinduliavimas (mėlynoji šviesa)*: spinduliavimas, apskaičiuotas pritaikius spektrinį koeficientą $B(\lambda)$, išreiškiamas vatais kvadratiniam metrui steradianui [$\text{W m}^{-2} \text{sr}^{-1}$];
- E_B *veiksminga apšvita (mėlynoji šviesa)*: spinduliavimas, apskaičiuotas pritaikius spektrinį koeficientą $B(\lambda)$, išreiškiamas vatais kvadratiniam metrui [W m^{-2}];
- E_{IR} *visuotinė apšvita (terminė žala)*: apšvita, apskaičiuota infraraudonųjų spindulių bangų ilgio 780–3 000 nm diapazone, išreiškiama vatais kvadratiniam metrui [W m^{-2}];
- E_{skin} *visuotinė apšvita (regimoji, IR A ir IR B)*: apšvita, apskaičiuota regimosios šviesos ir infraraudonųjų spindulių bangų ilgio 380–3 000 nm diapazone, išreiškiama vatais kvadratiniam metrui [W m^{-2}];
- H_{skin} *spinduliavimo veikimas*: laiko ir bangų ilgio integralas arba apšvitos suma regimosios šviesos ir infraraudonųjų spindulių bangų ilgio 380–3 000 nm diapazone, išreiškiami džauliais kvadratiniam metrui [J m^{-2}];
- α *amplitudė*: kampas, kuriuo menamasis šaltinis matomas kaip tam tikras erdvės taškas, išreiškiamas miliradianais (mrad). Menamasis šaltinis yra realus ar virtualus objektas, suformuojantis tinklainėje mažiausią galimą vaizdą.

1.1 lentelė
Nekohherentinės optinės spinduliuotės veikimo ribinės vertės

Eil. nuorodos	Bangų ilgis nm	Veikimo ribinė vertė	Matavimo vienetai	Pastabos	Kūno dalys	Pavojus
a.	180–400 (UV A, UV B ir UV C)	$H_{\text{eff}} = 30$ Kasdienis dydis 8 val.	[J m ⁻²]		akis ragena junginė lęšiukas oda	fotokeratitas (ragenos uždegimas) konjunktyvitas kataraktos formavimasis eritema elastozė odos vėžys
b.	315–400 (UV A)	$H_{\text{UVA}} = 10^4$ Kasdienis dydis 8 val.	[J m ⁻²]		akis lęšiukas	kataraktos formavimasis
c.	300–700 (Mėlynoji šviesa) žr. 1 pastabą	$L_B = \frac{10^6}{t}$, kai $t \leq 10\,000$ s	L_B : [W m ⁻² sr ⁻¹] t: [sekundžių]	kai $\alpha \geq 11$ mrad	akis tinklainė	fotoretinitas (tinklainės uždegimas)
d.	300–700 (Mėlynoji šviesa) žr. 1 pastabą	$L_B = 100$, kai $t > 10\,000$ s	[W m ⁻² sr ⁻¹]			
e.	300–700 (Mėlynoji šviesa) žr. 1 pastabą	$E_B = \frac{100}{t}$, kai $t \leq 10\,000$ s	E_B : [W m ⁻²] t: [sekundžių]	kai $\alpha < 11$ mrad žr. 2 pastabą	akis tinklainė	fotoretinitas (tinklainės uždegimas)
f.	300–700 (Mėlynoji šviesa) žr. 1 pastabą	$E_B = 0,01$ t > 10 000 s	[W m ⁻²]			

Eil. nuorodos	Bangų ilgis nm	Veikimo ribinė vertė	Matavimo vienetai	Pastabos	Kūno dalys	Pavojus
g.	380–1 400 (Regimosios ir IR A)	$L_R = \frac{2,8 \cdot 10^7}{C_a}$, kai $t > 10$ s	[W m ⁻² sr ⁻¹]	$C_a = 1,7$, kai $\alpha \leq 1,7$ mrad $C_a = \alpha$, kai $1,7 \leq \alpha \leq 100$ mrad $C_a = 100$, kai $\alpha > 100$ mrad $\lambda_1 = 380$; $\lambda_2 = 1 400$	akis tinklainė	tinklainės nudegimas
h.	380–1 400 (Regimosios ir IR A)	$L_R = \frac{5 \cdot 10^7}{C_a t^{0,25}}$, kai $10 \mu s \leq t \leq 10$ s	L_R : [W m ⁻² sr ⁻¹] t: [sekundžių]			
i.	380–1 400 (Regimosios ir IR A)	$L_R = \frac{8,89 \cdot 10^8}{C_a}$, kai $t < 10 \mu s$	[W m ⁻² sr ⁻¹]			
j.	780–1 400 (IR A)	$L_R = \frac{6 \cdot 10^6}{C_a}$, kai $t > 10$ s	[W m ⁻² sr ⁻¹]	$C_a = 11$, kai $\alpha \leq 11$ mrad $C_a = \alpha$, kai $11 \leq \alpha \leq 100$ mrad $C_a = 100$, kai $\alpha > 100$ mrad (žvalgos zonos išmatavimai: 11 mrad) $\lambda_1 = 780$; $\lambda_2 = 1 400$	akis tinklainė	tinklainės nudegimas
k.	780–1 400 (IR A)	$L_R = \frac{5 \cdot 10^7}{C_a t^{0,25}}$, kai $10 \mu s \leq t \leq 10$ s	L_R : [W m ⁻² sr ⁻¹] t: [sekundžių]			
l.	780–1 400 (IR A)	$L_R = \frac{8,89 \cdot 10^8}{C_a}$, kai $t < 10 \mu s$	[W m ⁻² sr ⁻¹]			
m.	780–3 000 (IR A ir IR B)	$E_{IR} = 18 000 t^{-0,75}$, kai $t \leq 1 000$ s	E: [W m ⁻²] t: [sekundžių]		akis ragena lęšiukass	ragenos nudegimas kataraktos formavimasis
n.	780–3 000 (IR A ir IR B)	$E_{IR} = 100$, kai $t > 1 000$ s	[W m ⁻²]			

Eil. nuorodos	Bangų ilgis nm	Veikimo ribinė vertė	Matavimo vienetai	Pastabos	Kūno dalys	Pavojus
o.	80–3 000 (Regimosios, IR A ir IR B)	$H_{skin} = 20\,000\,t^{0.25}$, kai $t < 10\,s$	H: $[J\,m^{-2}]$ t: [sekundžių]		oda	nudegimas

1 pastaba: 300–700 nm diapazonas apima dalį UV B, visus UV A ir didžiąją dalį regimosios spinduliuotės; tačiau susijusi rizika visuotinai vadinama „mėlynosios šviesos“ rizika. Mėlynoji šviesa iš esmės apima apytiksliai tik 400–490 nm diapazoną.

2 pastaba: Tam, kad galima būtų užfiksuoti žvilgsniu labai mažus šaltinius amplitudė, mažesne nei 11 mrad, L_B gali būti pakeistas į E_B . Šitai paprastai taikoma tik oftalmologiniams instrumentams ar anestezijos metu stabilizuotai akiai. Maksimalų šaltinio fiksavimo žvilgsniu laiką galima nustatyti taikant formulę: $t_{max} = 100/E_B$, kai E_B išreiškiamas $W\,m^{-2}$. Dėl akių judėjimo įprastiniu regėjimo režimu šis laikas neviršija 100 s.

1.2 lentelė

S (λ) (nedimensinis), 180 nm–400 nm

λ vienam nm	S (λ)	λ vienam nm	S (λ)	λ vienam nm	S (λ)	λ vienam nm	S (λ)	λ vienam nm	S (λ)
180	0,0120	228	0,1737	276	0,9434	324	0,000520	372	0,000086
181	0,0126	229	0,1819	277	0,9272	325	0,000500	373	0,000083
182	0,0132	230	0,1900	278	0,9112	326	0,000479	374	0,000080
183	0,0138	231	0,1995	279	0,8954	327	0,000459	375	0,000077
184	0,0144	232	0,2089	280	0,8800	328	0,000440	376	0,000074
185	0,0151	233	0,2188	281	0,8568	329	0,000425	377	0,000072
186	0,0158	234	0,2292	282	0,8342	330	0,000410	378	0,000069
187	0,0166	235	0,2400	283	0,8122	331	0,000396	379	0,000066
188	0,0173	236	0,2510	284	0,7908	332	0,000383	380	0,000064
189	0,0181	237	0,2624	285	0,7700	333	0,000370	381	0,000062
190	0,0190	238	0,2744	286	0,7420	334	0,000355	382	0,000059
191	0,0199	239	0,2869	287	0,7151	335	0,000340	383	0,000057
192	0,0208	240	0,3000	288	0,6891	336	0,000327	384	0,000055
193	0,0218	241	0,3111	289	0,6641	337	0,000315	385	0,000053
194	0,0228	242	0,3227	290	0,6400	338	0,000303	386	0,000051
195	0,0239	243	0,3347	291	0,6186	339	0,000291	387	0,000049
196	0,0250	244	0,3471	292	0,5980	340	0,000280	388	0,000047
197	0,0262	245	0,3600	293	0,5780	341	0,000271	389	0,000046
198	0,0274	246	0,3730	294	0,5587	342	0,000263	390	0,000044
199	0,0287	247	0,3865	295	0,5400	343	0,000255	391	0,000042
200	0,0300	248	0,4005	296	0,4984	344	0,000248	392	0,000041
201	0,0334	249	0,4150	297	0,4600	345	0,000240	393	0,000039
202	0,0371	250	0,4300	298	0,3989	346	0,000231	394	0,000037
203	0,0412	251	0,4465	299	0,3459	347	0,000223	395	0,000036
204	0,0459	252	0,4637	300	0,3000	348	0,000215	396	0,000035
205	0,0510	253	0,4815	301	0,2210	349	0,000207	397	0,000033
206	0,0551	254	0,5000	302	0,1629	350	0,000200	398	0,000032
207	0,0595	255	0,5200	303	0,1200	351	0,000191	399	0,000031
208	0,0643	256	0,5437	304	0,0849	352	0,000183	400	0,000030
209	0,0694	257	0,5685	305	0,0600	353	0,000175		
210	0,0750	258	0,5945	306	0,0454	354	0,000167		
211	0,0786	259	0,6216	307	0,0344	355	0,000160		
212	0,0824	260	0,6500	308	0,0260	356	0,000153		
213	0,0864	261	0,6792	309	0,0197	357	0,000147		
214	0,0906	262	0,7098	310	0,0150	358	0,000141		
215	0,0950	263	0,7417	311	0,0111	359	0,000136		
216	0,0995	264	0,7751	312	0,0081	360	0,000130		
217	0,1043	265	0,8100	313	0,0060	361	0,000126		
218	0,1093	266	0,8449	314	0,0042	362	0,000122		
219	0,1145	267	0,8812	315	0,0030	363	0,000118		
220	0,1200	268	0,9192	316	0,0024	364	0,000114		
221	0,1257	269	0,9587	317	0,0020	365	0,000110		
222	0,1316	270	1,0000	318	0,0016	366	0,000106		
223	0,1378	271	0,9919	319	0,0012	367	0,000103		
224	0,1444	272	0,9838	320	0,0010	368	0,000099		
225	0,1500	273	0,9758	321	0,000819	369	0,000096		
226	0,1583	274	0,9679	322	0,000670	370	0,000093		
227	0,1658	275	0,9600	323	0,000540	371	0,000090		

1.3 lentelė

B (λ), R (λ) (nedimensiniai), 380 nm–1 400 nm

λ vienam nm	B (λ)	R (λ)
$300 \leq \lambda < 380$	0,01	—
380	0,01	0,1
385	0,013	0,13
390	0,025	0,25
395	0,05	0,5
400	0,1	1
405	0,2	2
410	0,4	4
415	0,8	8
420	0,9	9
425	0,95	9,5
430	0,98	9,8
435	1	10
440	1	10
445	0,97	9,7
450	0,94	9,4
455	0,9	9
460	0,8	8
465	0,7	7
470	0,62	6,2
475	0,55	5,5
480	0,45	4,5
485	0,32	3,2
490	0,22	2,2
495	0,16	1,6
500	0,1	1
$500 < \lambda \leq 600$	$10^{0,02 \cdot (450 - \lambda)}$	1
$600 < \lambda \leq 700$	0,001	1
$700 < \lambda \leq 1\,050$	—	$10^{0,002 \cdot (700 - \lambda)}$
$1\,050 < \lambda \leq 1\,150$	—	0,2
$1\,150 < \lambda \leq 1\,200$	—	$0,2 \cdot 10^{0,02 \cdot (1\,150 - \lambda)}$
$1\,200 < \lambda \leq 1\,400$	—	0,02

II PRIEDAS

Lazerinė optinė spinduliuotė

Biofiziškai svarbios optinės spinduliuotės veikimo vertės gali būti apskaičiuotos naudojant toliau išdėstytas formules. Formulų naudojimas priklauso nuo šaltinio skleidžiamos spinduliuotės bangų ilgio bei trukmės, ir jomis gaunami rezultatai turėtų būti palyginti su 2.2–2.4 lentelėse pateikiamomis atitinkamomis veikimo ribinėmis vertėmis. Su konkrečiu lazerinės optinės spinduliuotės šaltiniu gali būti susijusi ne viena veikimo vertė ir ne viena atitinkama veikimo ribinė vertė.

Koeficientai, kuriais pasinaudota atliekant skaičiavimus 2.2–2.4 lentelėse, yra pateikti 2.5 lentelėje, o korekcijos pakartotinio veikimo atveju yra pateiktos 2.6 lentelėje.

$$E = \frac{dP}{dA} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$$

$$H = \int_0^t E(t) \cdot dt \text{ [J m}^{-2}\text{]}$$

Pastabos:

dP *galia*, išreiškiama vatais [W];

dA *paviršiaus plotas*, išreiškiamas kvadratiniais metrais [m²];

E (t), E *apšvita, arba galios tankis*: ant paviršiaus krintanti spinduliavimo galia ploto vienetui, paprastai išreiškiama vatais kvadratiniam metrui [W m⁻²]. E (t), E vertės nustatomos išmatuojant arba jas gali pateikti įrangos gamintojas;

H *spinduliavimo veikimas*, apšvitos laiko integralas, išreiškiamas džauliais kvadratiniam metrui [J m⁻²];

t *veikimo laikas, trukmė*, išreiškiama sekundėmis [s];

λ *bangų ilgis*, išreiškiamas nanometrais [nm];

γ *regėjimo lauko išmatavimus ribojantis kampas*, išreiškiamas miliradianais [mrad];

γ_m *regėjimo lauko išmatavimai*, išreiškiami miliradianais [mrad];

α *šaltinio amplitudė*, išreiškiama miliradianais [mrad];

ribojanti apertūra: apskritas plotas, kurio pagalba apskaičiuojamas apšvitos ir spinduliuotės veikimo vidurkis;

G *integruotasis spinduliavimas*: spinduliavimo per atitinkamą veikimo laiką integralas, išreiškiamas spinduliavimo energija, tenkančia spinduliuojančio paviršiaus ploto vienetui ir emisijos erdviniam kampui, – džauliais kvadratiniam metrui steradianui [J m⁻² sr⁻¹].

2.1 lentelė

Spinduliuotės pavojai

Bangų ilgis [nm] λ	Spinduliuotės diapazonas	Paveikiamas organas	Pavojus	Veikimo ribinių verčių lentelė
180–400	UV	akis	fotocheminis pakenkimas ir terminis pakenkimas	2.2, 2.3
180–400	UV	oda	eritema	2.4
400–700	regimoji	akis	tinklainės pakenkimas	2.2
400–600	regimoji	akis	fotocheminis pakenkimas	2.3
400–700	regimoji	oda	terminis pakenkimas	2.4
700–1 400	IR A	akis	terminis pakenkimas	2.2, 2.3
700–1 400	IR A	oda	terminis pakenkimas	2.4
1 400–2 600	IR B	akis	terminis pakenkimas	2.2
2 600–10 ⁶	IR C	akis	terminis pakenkimas	2.2
1 400–10 ⁶	IR B, IR C	akis	terminis pakenkimas	2.3
1 400–10 ⁶	IR B, IR C	oda	terminis pakenkimas	2.4

2.2 lentelė

Lazerio veikimo akims veikimoribinės vertės – Trumpos trukmės (< 10 s) veikimas

Bangų ilgis ^a [nm]		Apertūra	Trukmė [s]					
			$10^{-11} - 10^{-11}$	$10^{-11} - 10^{-9}$	$10^{-9} - 10^{-7}$	$10^{-7} - 1,8 \cdot 10^{-5}$	$1,8 \cdot 10^{-5} - 5 \cdot 10^{-3}$	$5 \cdot 10^{-3} - 10^{-1}$
UVC	180 - 280	1 mm, kai $t < 0,3$ s; $1,5 \cdot 10^{-0,375}$, kai $0,3 < t < 10$ s	$10^{-11} - 10^{-9}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
	280 - 302							
	303							
	304							
	305							
	306							
	307							
UVB	308	$E = 3 \cdot 10^{10} \cdot [W m^{-2}]$ Žr. Pastabą ^c)	$10^{-11} - 10^{-9}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
	309							
	310							
	311							
	312							
	313							
	314							
UVA	315 - 400	1 mm, kai $t < 0,3$ s; $1,5 \cdot 10^{-0,375}$, kai $0,3 < t < 10$ s	$10^{-11} - 10^{-9}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
	400 - 700							
	700 - 1 050							
	1 050 - 1 400							
	1 400 - 1 500							
	1 500 - 1 800							
	1 800 - 2 600							
IRB ir	2 600 - 10 ⁶	Žr. Pastabą ^c)	$10^{-11} - 10^{-9}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$

^a Jei lazerio bangos ilgis sutampa su dviem ribomis, taikoma labiau ribojanti riba.

^b Kai $1,400 \leq \lambda < 10^6$ nm: apertūros skersmuo = 1 mm, kai $t \leq 0,3$ s ir $1,5 \cdot 10^{-3,5}$ mm, kai $0,3 < t < 10$ s; kai $10^5 \leq \lambda < 10^6$ nm: apertūros skersmuo = 11 mm.

^c Kadangi neturima duomenų apie šių impulsų ilgį, Tarptautinė komisija dėl apsaugos nuo nejonizuojančiosios spinduliuotės (ICNIRP) rekomenduoja taikyti 1 ns apšvitės ribas.

^d Lentelėje pateiktas vienetinių lazerio impulsų vertės. Keletas lazerio impulsų atveju, per intervalą T_{min} įvykstančių lazerio impulsų trukmės (pateiktos 2.6 lentelėje) turi būti sudėtos ir gaunama laiko vertė turi būti naudojama vietoje t formulėje $5,6 \cdot 10^{-3} \cdot t^{0,25}$.

2.3 lentelė

Lazerio veikimo akims veikimo ribinės vertės Ilgos trukmės (≥ 10 s) veikimas

Bangų ilgis λ [nm]		Apertūra	Trukmė [s]	
UVC			$10^1 - 10^2$	$10^2 - 10^4$
UVB	180 - 280	3,5 mm	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	280 - 302		$H = 40 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	303		$H = 60 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	304		$H = 100 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	305		$H = 160 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	306		$H = 250 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	307		$H = 400 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	308		$H = 630 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	309		$H = 1,0 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	310		$H = 1,6 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
UVA	311	7 mm	$H = 2,5 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	312		$H = 4,0 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	313		$H = 6,3 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	314		$H = 10^4 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
Regimosios 400 - 700	315 - 400		$H = 10^4 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	400 - 600 Fotocheminis ^b tinklainės pakenkimas		$H = 100 C_B \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ ($\gamma = 11 \text{ mrad}$) ^d	
	400 - 700 Terminis ^b tinklainės pakenkimas		$E = 1 C_B \text{ [W m}^{-2}\text{]}$; ($\gamma = 1,1 \text{ t}^{-0,5} \text{ mrad}$) ^d jei $\alpha < 1,5 \text{ mrad}$, tai $E = 10 \text{ [W m}^{-2}\text{]}$ jei $\alpha > 1,5 \text{ mrad}$ ir $t \leq T_2$, tai $H = 18 C_B t^{0,75} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ jei $\alpha > 1,5 \text{ mrad}$ ir $t > T_2$, tai $E = 18 C_B T_2^{-0,25} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$	
IR A	700 - 1 400	7 mm	$E = 10 C_A C_C \text{ [W m}^{-2}\text{]}$ jei $\alpha < 1,5 \text{ mrad}$, tai $E = 10 C_A C_C t^{0,75} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ jei $\alpha > 1,5 \text{ mrad}$ ir $t \leq T_2$, tai $H = 18 C_A C_C T_2^{-0,25} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$ (neturi viršyti $1\,000 \text{ W m}^{-2}$) jei $\alpha > 1,5 \text{ mrad}$ ir $t > T_2$, tai $E = 18 C_A C_C T_2^{-0,25} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$	
IR B ir IRC	1 400 - 10 ⁶	žr. ^c	$E = 1\,000 \text{ [W m}^{-2}\text{]}$	

^a Jei lazerio bangos ilgis ar kitas parametras sutampa su dviem ribomis, taikoma labiau ribojanti riba.

^b Mažų šaltinių, kurių kampas yra $1,5 \text{ mrad}$ arba mažesnis, regimosios dvigubos ribos E nuo 400 nm iki 600 nm sumažėja iki terminių ribų $10 \text{ s} \leq t < T_2$ trukmės atveju ir iki fotocheminių ribų ilgesnės trukmės atveju. Dėl T_1 ir T_2 žr. 2.5 lentelę. Fotocheminį pavojų tinklainei taip pat galima išvengti kaip spinduliavimą, integruotą laiko atžvilgiu, $G = 10^6 C_B \text{ [J m}^{-2} \text{ sr}^{-1}\text{]}$, kai $t > 10 \text{ s}$ iki $t = 10\,000 \text{ s}$ ir $L = 100 C_B \text{ [W m}^{-2} \text{ sr}^{-1}\text{]}$, kai $t > 10\,000 \text{ s}$. Matuojant G ir L , kaip regėjimo lauko vidurkis turi būti naudojamas γ_{reg} . CIE oficialiai nustatė, kad riba tarp regimosios šviesos ir infraraudonosios šviesos yra 780 nm . Atskirame stulpelyje bangų ilgio juostų pavadinimai pateikiami tik tam, kad palengvintų naudojimąsi lentele. (G žymėjimą naudoja CEN; L žymėjimą naudoja CIE; L_p žymėjimą naudoja IEC ir Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas (CENELEC).)

^c Jei bangų ilgis $1\,400 - 10^5 \text{ nm}$; apertūros skersmuo $= 3,5 \text{ mm}$; jei bangų ilgis $10^5 - 10^6 \text{ nm}$; apertūros skersmuo $= 11 \text{ mm}$.

^d Ismatuojant veikimo vertę γ atsižvelgiama taip: jei α (šaltinio amplitudė) $> \gamma$ (ribojantis kampas, nurodytas atitinkamame stulpelyje laužiniuose skliaustuose), tai regėjimo lauko išmatavimui γ turi būti didesnis už γ . (Panaudojus didesnę regėjimo lauko išmataviną, pavojus būtų perversnias.)

Jei $\alpha < \gamma$, tai regėjimo lauko išmatavimas γ_{reg} turi būti pakankamai didelis, kad visai apimtų šaltinį, bet nėra apribotas ir gali būti didesnis už γ .

2.4 lentelė

Lazerio veikimo odai veikimo ribinės vertės

Bangų ilgis ^a [nm]		Apertūra	Trukmė [s]									
			$< 10^{-9}$	$10^{-9} - 10^{-7}$	$10^{-7} - 10^{-3}$	$10^{-3} - 10^1$	$10^1 - 10^3$	$10^3 - 3 \cdot 10^4$				
UV (A, B, C)	180 - 400	3, 5 mm	$E = 3 \cdot 10^{10} [W m^{-2}]$	Tokios pačios kaip veikimo akiai ribos								
Regimosios ir IRA	400 - 700									$H=200 C_A [J m^{-2}]$	$H = 1,1 \cdot 10^4 C_A t^{0,25} [J m^{-2}]$	$E = 2 \cdot 10^3 C_A [W m^{-2}]$
	700 - 1 400											
	1 400 - 1 500											
	1 500 - 1 800											
IRB ir IRC	1 800 - 2 600	$E = 10^{12} [W m^{-2}]$	$E = 10^{11} [W m^{-2}]$									
	2 600 - 10 ⁶											
		Tokios pačios kaip veikimo akiai ribos										

a Jei bangos ilgis ar kitas lazerio parametras su dviem ribomis, taikoma labiau ribojanti riba.

2.5 lentelė

Taikomi korekcijos veiksniai ir kiti skaičiavimo parametrai

ICNIRP naudojamas parametras	Galiojantis spektrinis diapazonas (nm)	Vertė
C_A	$\lambda < 700$	$C_A = 1,0$
	700–1 050	$C_A = 10^{0,002(\lambda - 700)}$
	1 050–1 400	$C_A = 5,0$
C_B	400–450	$C_B = 1,0$
	450–700	$C_B = 10^{0,02(\lambda - 450)}$
C_C	700–1 150	$C_C = 1,0$
	1 150–1 200	$C_C = 10^{0,018(\lambda - 1 150)}$
	1 200–1 400	$C_C = 8,0$
T_1	$\lambda < 450$	$T_1 = 10 \text{ s}$
	450–500	$T_1 = 10 \cdot [10^{0,02(\lambda - 450)}] \text{ s}$
	$\lambda > 500$	$T_1 = 100 \text{ s}$
ICNIRP naudojamas parametras	Galiojantis biologiniam poveikiui	Vertė
$\alpha_{\min}$	visos terminio poveikio formos	$\alpha_{\min} = 1,5 \text{ mrad}$
ICNIRP naudojamas parametras	Galiojanti amplitudė (mrad)	Vertė
C_E	$\alpha < \alpha_{\min}$	$C_E = 1,0$
	$\alpha_{\min} < \alpha < 100$	$C_E = \alpha / \alpha_{\min}$
	$\alpha > 100$	$C_E = \alpha^2 / (\alpha_{\min} \cdot \alpha_{\max}) \text{ mrad}$, kur $\alpha_{\max} = 100 \text{ mrad}$
T_2	$\alpha < 1,5$	$T_2 = 10 \text{ s}$
	$1,5 < \alpha < 100$	$T_2 = 10 \cdot [10^{(\alpha - 1,5) / 98,5}] \text{ s}$
	$\alpha > 100$	$T_2 = 100 \text{ s}$

ICNIRP naudojamas parametras	Galiojantis veikimo laiko intervalas (s)	Vertė
γ	$t \leq 100$	$\gamma = 11$ [mrad]
	$100 < t < 10^4$	$\gamma = 1,1 t^{0,5}$ [mrad]
	$t > 10^4$	$\gamma = 110$ [mrad]

2.6 lentelė

Korekcijos pakartotinio veikimo atveju

Visais pakartotinio veikimo naudojant pakartotinius impulsus siunčiančias arba žvalgos lazerines sistemas atvejais turėtų būti taikomos kiekviena iš trijų toliau pateikiamų bendrų taisyklių:

1. Impulsų sekos vienetinio impulso veikimas neturi viršyti atitinkamai vienetinio impulso trukmei nustatytos veikimo ribinės vertės.
2. Grupės impulsų (arba impulsų pogrupio impulsų sekos viduje) veikimas per laiko tarpą t neturi viršyti laiko tarpui t nustatytos veikimo ribinės vertės.
3. Bet kurio grupės impulsų vienetinio impulso veikimas neturi viršyti vienetinio impulso veikimo ribinės vertės, padaugintos iš kaupiamojo terminio koeficiento $C_p = N^{-0,25}$, kur N yra impulsų skaičius. Ši taisyklė taikoma tik veikimo riboms, kuriomis siekiama apsaugoti nuo terminio sužalojimo, kur visi impulsai, įvykdomi per mažesnę nei $T_{\min}$ laiko tarpą, laikomi vienetiniu impulsu.

Parametras	Galiojantis spektrinis diapazonas (nm)	Vertė
$T_{\min}$	$315 < \lambda \leq 400$	$T_{\min} = 10^{-9} \text{ s } (= 1 \text{ ns})$
	$400 < \lambda \leq 1\,050$	$T_{\min} = 18 \cdot 10^{-6} \text{ s } (= 18 \text{ } \mu\text{s})$
	$1\,050 < \lambda \leq 1\,400$	$T_{\min} = 50 \cdot 10^{-6} \text{ s } (= 50 \text{ } \mu\text{s})$
	$1\,400 < \lambda \leq 1\,500$	$T_{\min} = 10^{-3} \text{ s } (= 1 \text{ ms})$
	$1\,500 < \lambda \leq 1\,800$	$T_{\min} = 10 \text{ s}$
	$1\,800 < \lambda \leq 2\,600$	$T_{\min} = 10^{-3} \text{ s } (= 1 \text{ ms})$
	$2\,600 < \lambda \leq 10^6$	$T_{\min} = 10^{-7} \text{ s } (= 100 \text{ ns})$

TARYBOS PAREIŠKIMAS**Tarybos pareiškimas dėl žodžio „penalties“ vartojimo Europos bendrijos teisinių dokumentų tekstuose anglų kalba.**

Tarybos nuomone, žodis „penalties“ Europos bendrijos teisinių dokumentų tekstuose anglų kalba vartojamas neutralia prasme ir nėra susijęs tik su baudžiamosios teisės sankcijomis, bet taip pat gali reikšti administracines ir finansines sankcijas, taip pat kitas sankcijas. Kai valstybės narės pagal Bendrijos aktą privalo nustatyti „penalties“, jos gali pasirinkti atitinkamą sankcijų rūšį laikydamosi Europos Teisingumo Teismo teisminės praktikos.

Bendrijos kalbų duomenų bazėje pateikiami tokie žodžio „penalty“ vertimai į kai kurias kitas kalbas:

ispanų kalba „sanciones“, danų kalba „sanktioner“, vokiečių kalba „Sanktionen“, vengrų kalba „jogkövetkezmények“, italų kalba „sanzioni“, latvių kalba „sankcijas“, lietuvių kalba „sankcijos“, olandų kalba „sancties“, portugalų kalba „sanções“, slovakų kalba „sankcie“, švedų kalba „sanktioner“.

Jeigu teisinių dokumentų tekstuose anglų kalba anksčiau vartotas žodis „sanctions“ peržiūrėtuose ir pataisytuose dokumentuose pakeičiamas žodžiu „penalties“, tai nesudaro didelio skirtumo.

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/31/EB

2006 m. balandžio 5 d.

iš dalies keičianti Direktyvą 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų dėl tam tikrų galutinių terminų

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 47 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

pasikonsultavę su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu,

atsižvelgdami į Europos centrinio banko nuomonę ⁽¹⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

(1) 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų ⁽³⁾ pateikiamas išsamus reguliavimo režimas, kuriuo siekiama užtikrinti aukštą investicinių sandorių vykdymo kokybės lygį.

(2) Direktyvoje 2004/39/EB numatyta, kad valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus, pagal kuriuos tos direktyvos būtų laikomasi, priima iki 2006 m. balandžio 30 d. Siekiant užtikrinti vienodą taikymą valstybėse narėse, daug sudėtingų šios direktyvos nuostatų reikia papildyti įgyvendinimo priemonėmis, kurias Komisija turi priimti per laikotarpį, skirtą direktyvos perkėlimui į nacionalinę teisę valstybėse narėse. Kadangi valstybės narės negali visiškai parengti ir galutinai suderinti nacionalinių įstatymų tol, kol įgyvendinimo priemonių turinys nebus aiškus, joms gali būti sunku laikytis dabartinio perkėlimo į nacionalinę teisę galutinio termino.

(3) Siekiant laikytis Direktyvos 2004/39/EB reikalavimų ir nacionalinių įgyvendinimo teisės aktų, investicinėms įmonėms ir kitoms reguliuojamoms įmonėms gali tekti įdiegti naujas informacinių technologijų sistemas, naujas organizacines struktūras bei atskaitomybės ir dokumentų tvarkymo tvarką arba žymiai pakeisti esančias sistemas ir praktiką. Tai galima atlikti tik tuomet, jeigu bus susitarta ir dėl įgyvendinimo priemonių, kurias turi priimti Komisija, ir dėl nacionalinių teisės aktų, kurie perkelia direktyvą, turinio.

(4) Be to, tam, kad Direktyva 2004/39/EB turėtų visapusišką poveikį, ją ir jos įgyvendinimo priemonės į nacionalinę teisę būtina perkelti arba tiesiogiai taikyti valstybėse narėse tuo pačiu metu.

(5) Todėl valstybėms narėms reikėtų pratęsti galutinį terminą Direktyvos 2004/39/EB perkėlimui į nacionalinę teisę. Lygiai taip pat investicinėms įmonėms ir kredito įstaigoms taikomą galutinį terminą dėl naujųjų reikalavimų laikymosi reikėtų atidėti laikotarpiui po to, kai valstybės narės galutinai perkels direktyvą į nacionalinę teisę.

(6) Kadangi skirtingos Direktyvos 2004/39/EB nuostatos yra susijusios, reikia, kad bet kurių galutinių terminų pratęsimas būtų taikomas visoms tos direktyvos nuostatomis. Bet kuris perkėlimo į nacionalinę teisę ar taikymo galutinių terminų pratęsimas turėtų būti proporcingas valstybių narių ir reguliuojamų įmonių poreikiams ir jų neviršyti. Siekiant išvengti susiskaldymo, kuris galėtų trukdyti veikti vertybinių popierių vidaus rinkai, valstybės narės turėtų pradėti taikyti Direktyvos 2004/39/EB nuostatas tuo pačiu metu.

(7) Siekdamas atspindėti Europos Parlamento teisėkūros galias pagal Sutarties 251 straipsnį, 2002 m. vasario 5 d. savo rezoliucijoje dėl teisės aktų finansinių paslaugų srityje įgyvendinimo ⁽⁴⁾ Europos Parlamentas paprašė suteikti jam ir Tarybai vienodą vaidmenį prižiūrint Komisijos vykdomuosius įgaliojimus. Tą pačią dieną Komisijos pirmininkas Europos Parlamento posėdyje paskelbė pareiškimą, kurioje Komisija parėmė tą prašymą. 2002 m. gruodžio 11 d. Komisija pasiūlė pakeitimus 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimui 1999/468/EB, nustatančiam Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽⁵⁾, ir 2004 m. balandžio 22 d. pateikė iš dalies pakeistą pasiūlymą. Europos Parlamentas mano, kad šis pasiūlymas neapsaugo jo teisėkūros prerogatyvų. Jo nuomone, Europos Parlamentas ir Taryba turėtų turėti galimybę per nustatytą laikotarpį įvertinti įgyvendinimo galių suteikimą Komisijai. Todėl tikslinga apriboti

⁽¹⁾ OL C 323, 2005 12 20, p. 31.

⁽²⁾ 2005 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2006 m. kovo 10 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 284 E, 2002 11 21, p. 115.

⁽⁵⁾ OJ L 184, 1999 7 17, p. 23.

laikotarpį, per kurį Komisija gali priimti įgyvendinimo priemones.

(8) Europos Parlamentui privalo būti suteiktas trijų mėnesių laikotarpis po pirmojo pakeitimų ir įgyvendinimo priemonių projektų perdavimo, kad jis turėtų galimybę juos išnagrinėti ir pateikti savo nuomonę. Vis dėlto neatidėliotinais ir tinkamai pagrįstais atvejais šį laikotarpį galima sutrumpinti. Jeigu per nurodytą laikotarpį Europos Parlamentas priimtų rezoliuciją, Komisija turėtų peržiūrėti pakeitimų ar priemonių projektus.

(9) Kad būtų galima atidėti 1993 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyvos 93/22/EEB dėl investicinių paslaugų vertybinių popierių srityje ⁽¹⁾ panaikinimo datą ir Direktyvoje 2004/39/EB išdėstytų pereinamojo laikotarpio nuostatų galiojimo datą bei pratęsti Komisijos privalomų teikti ataskaitų galutinius terminus, būtini tolesni pakeitimai.

(10) Atsižvelgiant į atidėtą galutinį terminą valstybių narių įsipareigojimui perkelti Direktyvą 2004/39/EB į nacionalinę teisę ir galutinį terminą investicinėms įmonėms ir kredito įstaigoms pradėti laikytis naujų reikalavimų, Direktyvos 2004/39/EB nuostatos nebus taikomos iki 2007 m. lapkričio 1 d.; todėl Direktyvą 93/22/EEB tinkama panaikinti nuo 2007 m. lapkričio 1 d.

(11) Todėl Direktyvą 2004/39/EB reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2004/39/EB iš dalies keičiama taip:

1) 69 konstatuojamoji dalis pakeičiama taip:

„(69) Europos Parlamentui turėtų būti suteiktas trijų mėnesių laikotarpis, prasidedantis nuo pirmojo pakeitimų ir įgyvendinimo priemonių projekto pateikimo, per kurį jis galėtų juos įvertinti bei pateikti savo nuomonę. Tačiau skubiais ir tinkamai pagrįstais atvejais turėtų būti numatyta galimybė šį laikotarpį sutrumpinti. Jei per šį laikotarpį Europos Parlamentas priimtų rezoliuciją, Komisija turėtų peržiūrėti pakeitimų ar priemonių projektą.“

⁽¹⁾ OL L 141, 1993 6 11, p. 27. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/87/EB (OL L 35, 2003 2 11, p. 1).

2) 64 straipsnis iš dalies pakeičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„2a. Nė viena priimta įgyvendinimo priemonė negali keisti esminių šios direktyvos nuostatų.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Neprieštaraujant jau priimtoms įgyvendinimo priemonėms, vėliausiai 2008 m. balandžio 1 d. techninių taisyklių patvirtinimo reikalaujančių direktyvos nuostatų, pakeitimų ir pagal 2 dalį priimtų sprendimų taikymas sustabdomas. Remdamiesi Komisijos pasiūlymu, Europos Parlamentas ir Taryba gali atnaujinti atitinkamas nuostatas Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka ir šiuo tikslu turi jas peržiūrėti iki pirmiau nurodytos datos.“

3) 65 straipsnis pakeičiamas taip:

„65 straipsnis

Ataskaitos ir peržiūra

1. Iki 2007 m. spalio 31 d. Komisija, atsižvelgdama į viešas konsultacijas ir diskusijas su kompetentingomis institucijomis, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie galimą direktyvos nuostatų, reglamentuojančių skaidrumo reikalavimus prieš ir po sandorių kitomis nei akcijos finansinėmis priemonėmis sudarymo, taikymo srities išplėtimą.

2. Iki 2008 m. spalio 31 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie 27 straipsnio taikymą.

3. Iki 2008 m. balandžio 30 d. Komisija, atsižvelgdama į viešas konsultacijas ir diskusijas su kompetentingomis institucijomis, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie:

a) tolesnį 2 straipsnio 1 dalies k punkte numatytos išimties taikymo įmonėms, kurių pagrindinė veikla yra sandorių su biržos prekių išvestinėmis priemonėmis vykdymas savo sąskaita, tinkamumą;

b) proporcingų reikalavimų, taikomų leidimų išdavimui tokioms įmonėms kaip šioje direktyvoje apibrėžtos investicinės įmonės ir tokių įmonių priežiūrai, turinį ir formą;

c) taisyklių, reglamentuojančių investicines paslaugas ir (arba) investicinę veiklą vykdančių susijusių agentų paskyrimą ir ypač jų priežiūrą, tinkamumą;

d) tolesnį 2 straipsnio 1 dalies i punkte nurodytos išimties tinkamumą.

4. Iki 2008 m. balandžio 30 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie kliūčių, galinčių sutrukdyti Europos mastu konsoliduoti informaciją, kurią prekybos vietos turi viešai paskelbti, pašalinimą.

5. Remdamasi 1-4 dalyje nurodytomis ataskaitomis, Komisija gali pateikti pasiūlymų dėl atitinkamų šios direktyvos pakeitimų.

6. Ne vėliau kaip 2006 m. spalio 31 d. Komisija, atsižvelgdama į diskusijas su kompetentingomis institucijomis, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie tolesnį Bendrijos teisėje numatytų profesinės civilinės atsakomybės draudimo reikalavimų taikymo tarpininkams tinkamumą.“

4) 69 straipsnis pakeičiamas taip:

„69 straipsnis

Direktyvos 93/22/EEB panaikinimas

Direktyva 93/22/EEB panaikinama nuo 2007 m. lapkričio 1 d. Nuorodos į Direktyvą 93/22/EEB laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos į Direktyvoje 93/22/EEB arba jos straipsniuose pateiktus apibrėžimus laikomos nuorodomis į atitinkamus šioje direktyvoje arba jos straipsniuose pateiktus apibrėžimus.“

5) 70 straipsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip 2007 m. sausio 31 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Jos taiko šias priemones nuo 2007 m. lapkričio 1 d.“

6) 71 straipsnio 1-5 dalys pakeičiamos taip:

„1. Investicinės įmonės, jau gavusios leidimą teikti investicines paslaugas savo buveinės valstybėje narėje iki 2007 m. lapkričio 1 d., laikomos gavusiomis leidimą pagal šią direktyvą, jeigu tos valstybės narės įstatymai nustato, kad, norėdamos imtis tokios veiklos, jos turi atitikti sąlygas, panašias į numatytas 9-14 straipsniuose.

2. Reguluojama rinka ar rinkos operatorius, jau gavę leidimą teikti investicines paslaugas savo buveinės valstybėje narėje iki 2007 m. lapkričio 1 d., laikomi gavusiais leidimą pagal šią direktyvą, jeigu tos valstybės narės įstatymai numato, kad, norėdami imtis tokios veiklos, atitinkama reguliuojama rinka ar rinkos operatorius turi atitikti sąlygas, panašias į numatytas III skyriuje.

3. Susiję agentai, jau įregistruoti viešame registre iki 2007 m. lapkričio 1 d., laikomi įregistruotais pagal šią direktyvą, jeigu atitinkamų valstybių narių įstatymai numato, kad susiję agentai turi atitikti sąlygas, panašias į numatytas 23 straipsnyje.

4. Pagal Direktyvos 93/22/EEB 17, 18 ir 30 straipsnius iki 2007 m. lapkričio 1 d. perduota informacija laikoma pagal šios direktyvos 31 ir 32 straipsnius perduota informacija.

5. Bet kuriai egzistuojančiai sistemai, patenkančiai į DPP, vykdomo reguliuojamos rinkos operatoriaus, apibrėžimą, reguliuojamos rinkos operatoriaus prašymu turi būti suteikiamas leidimas kaip DPP, jeigu ji atitinka šioje Direktyvoje nurodytas taisykles dėl DPP leidimų išdavimo ir veiklos ir jeigu prašymas pateikiamas per 18 mėnesių nuo 2007 m. lapkričio 1 d.“

2 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2007 m. sausio 31 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Jos taiko šias nuostatas nuo 2007 m. lapkričio 1 d.

2. Valstybės narės, patvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą, arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. balandžio 5 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS direktyva 2006/32/EB**2006 m. balandžio 5 d.****dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų, panaikinanti Tarybos direktyvą 93/76/EEB****(tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

(1) Bendrijoje egzistuoja poreikis didinti energijos galutinio vartojimo efektyvumą, valdyti energijos paklausą bei skatinti atsinaujinančios energijos gamybą, nes artimiausią ir vidutinės trukmės laikotarpį yra santykinai nedaug galimybių paveikti energijos tiekimo ir skirstymo sąlygas kuriant naujus pajėgumus arba tobulinant perdavimą bei skirstymą. Taigi ši direktyva prisideda prie tiekimo saugumo didinimo.

(2) Padidėjus energijos galutinio vartojimo efektyvumui, taip pat sumažėtų pirminės energijos vartojimas, išmetamų CO₂ bei kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir taip būtų užkertamas kelias pavojingai klimato kaitai. Šių išmetamų dujų kiekis vis didėja, todėl tampa vis sunkiau

įgyvendinti Kioto įsipareigojimus. Net 78 % Bendrijos išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio lemia su energetikos sektoriumi susijusi žmonių veikla. Šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje, patvirtintoje Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1600/2002/EB ⁽⁴⁾, nurodoma, kad tolesnis mažinimas yra būtinas siekiant Jungtinių Tautų bendrojoje klimato kaitos konvencijoje nustatyto ilgalaikio tikslo stabilizuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentraciją atmosferoje tokia lygmenyje, kuris užkirstų kelią pavojingam antropogeniniam poveikiui klimato sistemai. Todėl reikia konkrečios politikos ir priemonių.

(3) Padidinus energijos galutinio vartojimo efektyvumą, bus galima ekonominiu požiūriu efektyviai panaudoti potencialią ekonomiškai efektyviai sutaupytą energiją. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės galėtų įgyvendinti šį energijos taupymą ir taip padėti Bendrijai sumažinti jos priklausomybę nuo energijos importo. Be to, perėjimas prie efektyviau energiją vartojančių technologijų gali paskatinti, kaip pabrėžiama Lisabonos strategijoje, Bendrijos novatoriškumą ir konkurencingumą.

(4) Komisijos komunikate dėl Europos klimato kaitos programos pirmojo etapo įgyvendinimo direktyva dėl energijos paklausos valdymo buvo įvardyta kaip viena svarbiausių klimato kaitos kontrolės priemonių, kurių reikia imtis Bendrijos lygiu.

(5) Ši direktyva atitinka 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽⁵⁾ ir 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽⁶⁾, kurios numato galimybę naudoti energijos gamybos skirstymą ir paklausos valdymą užuot ieškojus naujų tiekimo būdų ir numato užtikrinti aplinkos apsaugą, šitaip sudarant sąlygas valstybių narių valdžios institucijoms, *inter alia*, skelbti konkursus naujiems pajėgumams arba pasirinkti energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos priemones, įskaitant „baltųjų sertifikatų“ sistemas.

⁽¹⁾ OL C 120, 2005 5 20, p. 115.

⁽²⁾ OL C 318, 2004 12 22, p. 19.

⁽³⁾ 2005 m. birželio 7 d. Europos Parlamento nuomonė (dar neskelbta Oficialiajame leidinyje), 2005 m. rugsėjo 23 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 275 E, 2005 11 8, p. 19) ir 2005 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar neskelbta Oficialiajame leidinyje), 2006 m. kovo 14 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 176, 2003 7 15, p. 37. Direktyva su pakeitimais, padarytais Tarybos direktyva 2004/85/EB (OL L 236, 2004 7 7, p. 10).

⁽⁶⁾ OL L 176, 2003 7 15, p. 57.

- (6) Ši direktyva nepažeidžia Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio, kuriame reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, jog visiems namų ūkio pirkėjams ir, kai valstybės narės mano, kad to reikia, – mažoms įmonėms būtų teikiamos universaliosios paslaugos, t. y. kad jos turėtų teisę savo teritorijoje gauti nustatytos kokybės elektros energiją už protingą, lengvai ir aiškiai palyginamą bei skaidrią kainą.
- (7) Todėl šios direktyvos tikslas yra ne tik toliau remti energetinių paslaugų pasiūlą, bet ir sukurti didesnę patrauklumą paklausai. Tad kiekvienos valstybės viešasis sektorius turėtų parodyti pavyzdį investicijose, priežiūroje ir kitose išlaidose energiją vartojantiems įrenginiams, energetinėms paslaugoms ir kitoms energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms. Todėl viešasis sektorius turėtų būti skatinamas į investicijas, nusidėvėjimo atskaitymus ir veiklos biudžetus įtraukti energijos vartojimo efektyvumo didinimą. Be to, viešasis sektorius turėtų stengtis naudoti energijos efektyvumo kriterijus viešųjų pirkimų procedūrose, taikydamas praktiką, leidžiamą 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo ⁽¹⁾ ir 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo ⁽²⁾, viešojo tiekimo sutartyse bei viešųjų paslaugų sutartyse, taikydamos principą, kuris buvo patvirtintas 2002 m. rugsėjo 17 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimu byloje Nr. C-513/99 ⁽³⁾. Atsižvelgiant į tai, kad valstybių narių administracinės struktūros labai skiriasi, skirtingų rūšių priemonių, kurių gali imtis viešasis sektorius, turėtų būti imamasi nacionaliniu, regioniniu ir (arba) vietos lygiu.
- (8) Esama daug būdų, kaip viešasis sektorius gali būti pavyzdžiui; be III ir VI prieduose išvardytų taikomų priemonių viešasis sektorius gali, pvz., inicijuoti bandomuosius energijos efektyvumo projektus ir skatinti darbuotojus efektyviai naudoti energiją. Norint pasiekti laukiamo įvairiapusio tokių veiksmų rezultato, apie juos reikia tinkamai pranešti atskiroms piliečiams ir (arba) įmonėms pabrėžiant išlaidų duodamą naudą.
- (9) Liberalizavus mažmenines rinkas galutiniams elektros energijos, gamtinių dujų, anglies ir lignito, šildymo ir – kai kuriais atvejais – netgi centralizuotai tiekiamos šilumos ir vėsumos galutiniams pirkėjams, beveik visais atvejais padidėjo efektyvumas ir sumažėjo energijos gamybos, transformavimo bei skirstymo kaštai. Liberalizavimas nesukėlė didesnės produktų ir paslaugų konkurencijos, kuri būtų galėjusi paskatinti didesnę energijos galutinio vartojimo efektyvumą.
- (10) Savo 1998 m. gruodžio 7 d. rezoliucijoje dėl energijos vartojimo efektyvumo Europos bendrijoje ⁽⁴⁾ Taryba patvirtino visos Bendrijos tikslą gerinti energijos galutinio vartojimo intensyvumą kasmet jį didinant vienu procentiniu punktu iki 2010 m.
- (11) Todėl valstybės narės turėtų nustatyti nacionalinius orientacinius rodiklius, skatinančius energijos galutinio vartojimo efektyvumą bei užtikrinančius energetinių paslaugų rinkos nuolatinį augimą ir gyvybingumą, ir tuo būdu prisidėti prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo. Nacionalinių orientacinių rodiklių, skatinančių energijos galutinio vartojimo efektyvumą, nustatymas veiksmingai sąveikauja su kitais Bendrijos teisės aktais, kurie, juos pritaikius, prisidės prie šių nacionalinių rodiklių įgyvendinimo.
- (12) Šia direktyva reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi veiksmų, o jos tikslų įgyvendinimas priklauso nuo poveikio, kurį tie veiksmai padaro energijos galutiniams vartotojams. Valstybių narių veiksmų galutinis rezultatas priklauso nuo daugelio išorinių veiksnių, įtakančių vartotojų elgseną energijos vartojimo ir jų noro įgyvendinti energijos taupymo metodus bei naudoti taupiai energiją vartojančius prietaisus požiūriu. Todėl net jeigu valstybės narės įsipareigoja dėti pastangas pasiekti 9 % rodiklį, nacionalinis sutaupymo tikslas yra orientacinio pobūdžio ir teisiškai neįpareigoja valstybių narių jį pasiekti.
- (13) Norėdamos pasiekti jų nacionalinius orientacinius rodiklius, valstybės narės gali nusistatyti didesnę nei 9 % rodiklį.
- (14) Keitimasis informacija, patirtimi ir geriausia praktika įvairiu lygmeniu, įskaitant viešąjį sektorių, yra naudingas gerinant energijos vartojimo efektyvumą. Todėl valstybės narės turėtų sudaryti priemonių, kurių imamasi pagal šią direktyvą, sąrašą ir pagal galimybes peržiūrėti šių priemonių poveikį Energijos efektyvumo didinimo veiksmų planuose.
- (15) Kai energijos vartojimo efektyvumo siekiama technologijos, elgsenos ir (arba) ekonominiais pakeitimais, turėtų būti vengiama padaryti esminį neigiamą poveikį aplinkai ir turėtų būti atsižvelgta į socialinius prioritetus.

⁽¹⁾ OL L 134, 2004 4 30, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2083/2005 (OL L 333, 2005 12 20, p. 28).

⁽²⁾ OL L 134, 2004 4 30, p. 114. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2083/2005.

⁽³⁾ Byla C-513/99, *Concordia Bus Finland Oy Ab*, anksčiau *Stagecoach Finland Oy Ab* prieš *Helsingin kaupunki* ir *HKL-Bussliikenne*, (2002 m. rink., p. I-7213).

⁽⁴⁾ OL C 394, 1998 12 17, p. 1.

- (16) Pasiūlos finansavimas ir paklausos kaštai yra svarbūs energetinėse paslaugose. Todėl fondų, kurių lėšomis būtų remiamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo programų vykdymas ir kitos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės bei skatinamas energetinių paslaugų rinkos vystymasis, kūrimas gali būti tinkama nediskriminuojamo pradinio finansavimo tokioje rinkoje priemonė.
- (17) Didesnį energijos galutinio vartojimo efektyvumą galima pasiekti didinant galimybę naudotis energetinėmis paslaugomis ar kitomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis ir didinant jų paklausą.
- (18) Siekiant realizuoti energijos taupymo galimybes tam tikruose rinkos segmentuose, kuriuose energijos vartojimo auditas komerciniais pagrindais paprastai nėra parduodamas, pavyzdžiui, namų ūkiuose, valstybės narės turėtų užtikrinti energijos vartojimo audito teikimo galimybę.
- (19) 2000 m. gruodžio 5 d. Tarybos išvadose nurodoma, kad energetinių paslaugų skatinimas sukuriant Bendrijos strategiją yra prioritetinė sritis siekiant padidinti energijos vartojimo efektyvumą.
- (20) Energijos skirstytojai, skirstymo sistemos operatoriai ir mažmeninės prekybos energija bendrovės gali padidinti energijos vartojimo efektyvumą Bendrijoje, siūlydamos energetines paslaugas, kurioms būdingas efektyvus galutinis vartojimas, pvz., patalpų šiluminį komfortą, buitinių karštą vandenį, šaldymą, produktų gamybą, apšvietimą ir varomosios energijos šaltinius. Taip energijos skirstytojų, skirstymo sistemos operatorių ir mažmeninės prekybos energija bendrovių maksimalaus pelno siekis tampa labiau susijęs su siekiu parduoti energetines paslaugas kiek galima didesniai pirkėjų skaičiui užuot siekus parduoti kiek galima didesnį energijos kiekį kiekvienam klientui. Siekdamos užtikrinti lygias galimybes visiems energetinių paslaugų teikėjams, valstybės narės turėtų stengtis vengti konkurencijos iškraipymų šioje srityje; tačiau jos gali šią užduotį perduoti nacionalinei reguliuojančiai institucijai.
- (21) Visapusiškai atsižvelgdamos į energetikos sektoriaus rinkos dalyvių nacionalinę struktūrą ir siekdamos sudaryti palankias sąlygas šioje direktyvoje numatytam energetinių paslaugų ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimui, valstybės narės turėtų turėti galimybę įpareigoti energijos skirstytojus, skirstymo sistemos operatorius arba mažmeninės prekybos energija bendroves, arba tam tikrais atvejais – du ar daugiau šių rinkos dalyvių – teikti tokias paslaugas ir dalyvauti įgyvendinant tokias priemones.
- (22) Susitarimai dėl finansavimo su trečiosiomis šalimis yra novatoriška praktika, kuri turėtų būti skatinama. Tokiais atvejais naudos gavėjas išvengia investavimo kaštų, pasinaudodamas dalimi trečiajai šaliai investavus sutauptos energijos finansinės vertės tam, kad padengtų trečiajai šaliai investavimo kaštus ir sumokėtų palūkanas.
- (23) Siekiant, kad tarifai ir kitos tinklais perduodamai energijai taikomos taisyklės prisidėtų prie efektyvaus energijos galutinio vartojimo, turėtų būti atsisakyta nepateisinamų skatinamųjų priemonių didinti apimtis.
- (24) Energetinių paslaugų rinkos skatinimas gali būti atliekamas įvairiais būdais, įskaitant nefinansinius būdus.
- (25) Energetinės paslaugos, energijos vartojimo efektyvumo didinimo programos ir kitos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, naudojamos siekiant taupyti energiją, turi būti remiamos ir (arba) įgyvendinamos pasitelkus savanoriškus suinteresuotų subjektų ir valstybių narių paskirtų viešojo sektoriaus įstaigų susitarimus.
- (26) Savanoriški susitarimai, kuriuos apima ši direktyva, turėtų būti skaidrūs ir, jeigu tinka, apimti informaciją bent šiais klausimais: kiekybiniai ir etapai suskirstyti tikslai, stebėsena ir pranešėjimas.
- (27) Degalų ir transporto sritys yra svarbios energijos vartojimo efektyvumui ir energijos taupymui.
- (28) Apibrėžiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, turėtų būti atsižvelgiama į efektyvumo padidėjimą, kuris pasiekiamas plačiai naudojant ekonomiškai efektyvias technologines naujoves, pavyzdžiui, elektroninį matavimą. Pagal šią direktyvą individualūs skaitikliai konkurencinga kaina apima ir tikslus šilumos matuoklius.
- (29) Siekiant, kad galutiniai vartotojai galėtų priimti labiau pagrįstus sprendimus dėl jų individualaus energijos vartojimo, jiems turėtų būti teikiama tinkamos apimties informacija apie tai bei kita svarbi informacija, pvz., informacija apie prieinamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamuosius galutinių vartotojų aprašymus ar energiją naudojančios įrangos, kuri gali apimti ir „Veiksnys keturi“ ar panašią įrangą, objektyvias technines specifikacijas. Primenama, kad kai kuri tokia vertinga informacija jau turėtų būti prieinama galutiniams vartotojams pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 6 dalį. Be to, vartotojus reikia aktyviai skatinti reguliariai tikrinti skaitiklių rodmenis.
- (30) Bet kokio pobūdžio informacija apie energijos vartojimo efektyvumą turėtų būti plačiai ir tinkama forma, įskaitant sąskaitas, teikiama su tuo susijusioms asmenų grupėms. Ji gali apimti informaciją apie finansines ir teises struktūras, komunikacijų ir reklamos kampanijas bei plačiai paplitusį keitimąsi geriausia patirtimi visais lygmenimis.

(31) Priėmus šią direktyvą, 1993 m. rugsėjo 13 d. Tarybos direktyvos 93/76/EEB dėl išmetamųjų anglies dioksido dujų ribojimo gerinant energijos efektyvumą (SAVE) ⁽¹⁾ visos svarbiausios nuostatos yra įtrauktos į kitus Bendrijos teisės aktus, todėl Direktyva 93/76/EEB turėtų būti panaikinta.

(32) Kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. energijos galutinio vartojimo efektyvumo didinimo bei energetinių paslaugų rinkos vystymo, valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi tų tikslų būtų galima geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.

(33) Šios direktyvos įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti priimtose pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS IR TAIKymo SRITIS

1 straipsnis

Tikslas

Šios direktyvos tikslas – skatinti ekonomiškai efektyviai didinti energijos galutinio vartojimo efektyvumą valstybėse narėse:

- nustatant reikalingus orientacinius rodiklius, mechanizmus, skatinamąsias priemones bei institucinį, finansinį ir teisinį pagrindą, skirtą pašalinti esamas rinkos kliūtis bei trūkumus, trukdančius efektyviam energijos galutiniam vartojimui;
- sudarant sąlygas energetinių paslaugų rinkos plėtrai ir skatinimui bei kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių pateikimui galutiniams vartotojams.

⁽¹⁾ OL L 237, 1993 9 22, p. 28.

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

2 straipsnis

Taikymo sritis

Ši direktyva taikoma:

- energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių teikėjams, energijos skirstytojams, skirstymo sistemos operatoriams ir mažmeninės prekybos energija bendrovėms. Tačiau valstybės narės gali netaikyti 6 ir 13 straipsnių mažiems skirstytojams, mažiems skirstymo sistemos operatoriams ir mažoms mažmeninės prekybos energija bendrovėms;
- galutiniams pirkėjams. Tačiau ši direktyva netaikoma toms įmonėms, kurių vykdoma veikla priklauso kategorijoms, išvardytoms 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ⁽³⁾, I priede;
- ginkluotosioms pajėgoms, tačiau tik tokiu mastu, kad jos taikymas nesikirstų su ginkluotųjų pajėgų veiklos pobūdžiu ir svarbiausiu tikslu, ir išskyrus medžiagas, naudojamas išimtinai kariniais tikslais.

3 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje vartojamos sąvokos:

- „energija“ – komerciniu pagrindu prieinama visų formų energija, įskaitant elektros energiją, gamtines dujas (įskaitant suskystintas gamtines dujas), suskystintas naftos dujas, bet kokį šildymui ir vėsinimui naudojamą kurą (įskaitant centralizuotą šildymą ir vėsinimą), akmens anglis ir lignitą, durpes, kurą transportui (išskyrus aviacinį kurą ir jūrų transporto talpyklų kurą) ir biomasę, kaip apibrėžta 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje ⁽⁴⁾;
- „energijos vartojimo efektyvumas“ – sukurto darbo, paslaugų, prekių ar gautos energijos ir energijos sąnaudų santykis;

⁽³⁾ OL L 275, 2003 10 25, p. 32. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/101/EB (OL L 338, 2004 11 13, p. 18).

⁽⁴⁾ OL L 283, 2001 10 27, p. 33. Direktyva su pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

- c) „energijos vartojimo efektyvumo didinimas“ – energijos galutinio vartojimo efektyvumo didėjimas dėl technologijų, elgsenos ir (arba) ekonominių pokyčių;
- d) „sutaupyta energija“ – sutaupytos energijos kiekis, kuris nustatomas matuojant ir (arba) apskaičiuojant suvartojimą prieš ir po to, kai buvo įgyvendintos viena ar daugiau energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, tuo pat metu užtikrinant norminimą dėl energijos suvartojimą veikiančių išorės sąlygų;
- e) „energetinė paslauga“ – fizinė nauda, naudingumas ar gerovė, sukuriama sujungus energiją su energetiškai efektyvia technologija ir (arba) veiksmu, kuris gali apimti eksploatavimą, priežiūrą ir kontrolę, būtiną teikiant paslaugą, kuri teikiama pagal sutartį ir buvo įrodyta, kad įprastinėmis sąlygomis dėl jos atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas arba pirminės energijos sutaupymas;
- f) „energijos vartojimo efektyvumo mechanizmai“ – vyriausbių arba vyriausybinių įstaigų naudojamos bendrosios priemonės, kuriomis kuriama rėmimo sistema ar skatinamosios priemonės, sudarančios sąlygas rinkos dalyviams teikti ir įsigyti energetines paslaugas ir kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;
- g) „energijos vartojimo efektyvumo didinimo programos“ – veikla, kuri nukreipiama į galutinių pirkėjų grupes ir kuri paprastai sudaro sąlygas patikrinamam ir išmatuojamam ar apskaičiuojamam energijos vartojimo efektyvumo padidinimui;
- h) „energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės“ – visi veiksmai, kurie paprastai sudaro sąlygas patikrinamam ir išmatuojamam ar apskaičiuojamam energijos vartojimo efektyvumo didinimui;
- i) „energetinių paslaugų bendrovė“ (EPB) – fizinis ar juridinis asmuo, vartotojo įrenginiui ar vartotojo patalpose teikiantis energetines paslaugas ir (arba) kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir tuo būdu prisiimantis tam tikro masto finansinę riziką. Mokėjimas už suteiktas paslaugas (visiškai arba iš dalies) grindžiamas tuo, kiek padidėjo energijos vartojimo efektyvumas ir kiek buvo laikomasi kitų susitartų įvykdymo kriterijų;
- j) „sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo“ – naudos gavėjo ir paslaugos teikėjo (paprastai EPB) susitarimas dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, kai į tas priemones investuojama atsižvelgiant į susitartą energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygį;
- k) „trečiosios šalies finansavimas“ – susitarimas, kuriame dalyvauja ne tik energijos tiekėjas ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės naudos gavėjas, bet ir trečioji šalis, kuri finansuoja priemonę ir ima iš naudos gavėjo mokėti, lygiavertį daliai sutaupytos energijos, gautos naudojant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę. Ši trečioji šalis gali būti arba gali nebūti EPB;
- l) „energijos vartojimo auditas“ – sisteminė procedūra, kurios metu gaunama patikimos informacijos apie pastato ar pastatų grupės, pramoninių procesų ir (arba) įrenginių, paslaugų privačiame arba viešajame sektoriuose energijos naudojimo charakteristikas, ir kuria nustatomos ir apskaičiuojamos ekonomiškai efektyvios energijos sutaupymo galimybės bei pranešami rezultatai;
- m) „energijos taupymo finansiniai instrumentai“ – visi finansiniai instrumentai, pavyzdžiui, fondai, subsidijos, mokesčių grąžinamosios išmokos, paskolos, trečiosios šalies finansavimas, sutartys dėl energijos vartojimo efektyvumo, energijos sutaupymo sutarčių garantijos, energetikos funkcijų perdavimo trečiajai šaliai ir kitos susijusios sutartys, kurias rinkai teikia viešosios arba privačios įstaigos tam, kad iš dalies arba visiškai būtų padengtos pradinės projekto išlaidos įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;
- n) „galutinis pirkėjas“ – fizinis ar juridinis asmuo, kuris įsigyja energiją galutiniam vartojimui;
- o) „energijos skirstytojas“ – fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už energijos transportavimą siekiant ją pateikti galutiniams pirkėjams ar skirstymo stotims, parduodančioms energiją galutiniams pirkėjams. Į šį apibrėžimą neįtraukiami elektros energijos ir dujų skirstymo sistemos operatoriai, įtraukti į p punktą;
- p) „skirstymo sistemos operatorius“ – fizinis ar juridinis asmuo, atsakingas už elektros energijos ar gamtinių dujų skirstymo sistemos eksploatavimą, priežiūros užtikrinimą, ir prireikus – už jos plėtrą konkrečioje vietovėje, bei tam tikrais atvejais – už jos sujungimą su kitomis sistemomis bei už tai, kad būtų užtikrinta sistemos ilgalaikė galimybė patenkinti pagrįstą elektros energijos ar gamtinių dujų skirstymo paklausą;
- q) „mažmeninės prekybos energija bendrovė“ – fizinis ar juridinis asmuo, kuris parduoda energiją galutiniams pirkėjams;
- r) „mažas skirstytojas, mažas skirstymo sistemos operatorius ir maža mažmeninės prekybos energija bendrovė“ – fizinis ar juridinis asmuo, kuris skirsto arba parduoda energiją galutiniams pirkėjams ir kuris paskirsto ar parduoda mažiau negu 75 GWh energijos ekvivalento per metus ar yra įdarbinęs mažiau negu 10 asmenų, arba kurio metinė apyvarta ir (arba) bendras metinis balansas neviršija 2 000 000 EUR;
- s) „baltieji sertifikatai“ – sertifikatai, išduodami nepriklausomų sertifikavimo įstaigų, kuriais patvirtinami rinkos dalyvių teiginiai apie energiją, sutaupytą pasitelkus energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

II SKYRIUS

ENERGIJOS SUTAUPYMO TIKSLAI

4 straipsnis

Bendrasis tikslas

1. Valstybės narės priima ir stengiasi pasiekti bendrą nacionalinį orientacinį energijos sutaupymo tikslą, kuris devintaisiais šios direktyvos taikymo metais turi būti 9 % ir kuris įgyvendinamas pasitelkus energetines paslaugas bei kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Valstybės narės imasi ekonomiškai efektyvių, tinkamų ir pagrįstų priemonių, kurios skirtos prisidėti prie šio tikslo pasiekimo.

Šis nacionalinis orientacinis energijos sutaupymo tikslas turi būti nustatytas ir apskaičiuotas pagal I priedo nuostatas ir jame nustatytą metodiką. Siekiant palyginti sutaupytą energiją ir perskaičiuoti ją palyginamais vienetais, taikomi II priede išdėstyti perskaičiavimo koeficientai, išskyrus atvejus, kai gali būti pateisinamas kitų perskaičiavimo koeficientų naudojimas. III priede pateikiami tinkamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių pavyzdžiai. IV priede pateikiama bendroji sutaupytos energijos matavimo ir patikrinimo sistema. Nuo 2008 m. sausio 1 d. turi būti matuojama energija, valstybės narės sutaupyta lyginant su nacionaliniu orientaciniu energijos sutaupymo tikslu.

2. Tam, kad būtų galima pateikti pirmą Energijos efektyvumo veiksmų planą (EEVP) pagal 14 straipsnį, kiekviena valstybė narė nustato tarpinį nacionalinį orientacinį energijos sutaupymo tikslą, skirtą tretiesiems šios direktyvos taikymo metams, ir pateikia savo tarpinių bei bendrųjų tikslų pasiekimo strategijos peržiūrą. Šis tarpinis tikslas turi būti realus ir atitikti 1 dalyje nurodytą bendrąjį orientacinį energijos sutaupymo tikslą.

Komisija pateikia nuomonę dėl to, ar tarpinis nacionalinis orientacinis tikslas yra realus ir atitinka bendrąjį tikslą.

3. Kiekviena valstybė narė parengia programas ir priemones, gerinančias energijos vartojimo efektyvumą.

4. Valstybės narės paveda vienai ar daugiau egzistuojančių valdžios institucijų ar agentūrų vykdyti bendrąją kontrolę ir būti atsakingomis už struktūros, sukurtos siekiant 1 dalyje numatyto tikslo, priežiūrą. Šios įstaigos vėliau tikrina energijos sutaupymą po energetinių paslaugų bei kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, įskaitant egzistuojančias nacionalines energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, bei praneša rezultatus.

5. Peržiūrėjusi, kaip pirmuosius trejus metus taikoma ši direktyva, ir pranešusi apie tai, Komisija toliau nagrinėja, ar reikia pateikti pasiūlymą dėl direktyvos dėl rinkos požiūrio energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityje tolesnės sklaidos pasitelkiant „baltuosius sertifikatus“.

5 straipsnis

Energijos galutinio vartojimo efektyvumas viešajame sektoriuje

1. Valstybės narės užtikrina, kad viešasis sektorius šios direktyvos kontekste vaidintų pavyzdinį vaidmenį. Tuo tikslu jos rodo pavyzdį ir prireikus apie viešojo sektoriaus veiksmus tinkamai praneša piliečiams ir (arba) įmonėms.

Valstybės narės užtikrina, kad viešasis sektorius imtųsi energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, svarbiausią dėmesį skirdamas ekonomiškai efektyvioms priemonėms, leidžiančioms sutaupyti didžiausią kiekį energijos per trumpiausią laiko tarpą. Tų priemonių imamasi atitinkamu nacionaliniu, regioniniu ir (arba) vietos lygiu, ir tai gali būti teisėkūros iniciatyvos ir (arba) savanoriški susitarimai, kaip nurodyta 6 straipsnio 2 dalies b punkte, ar kitos lygiaverčio poveikio schemos. Nepažeidžiant nacionalinių ir Bendrijos viešųjų pirkimų teisės aktų:

- naudojamos bent dvi priemonės iš VI priede nustatyto sąrašo,
- valstybės narės prisideda prie šio proceso paskelbdamos energijos vartojimo efektyvumo ir energijos taupymo gaires ir galimu konkursų dėl viešųjų pirkimų vertinimo kriterijumi nustatydamos energijos vartojimo efektyvumą.

Valstybės narės palengvina ir įgalina keitimąsi geriausia praktika tarp valstybės sektoriaus įstaigų, pavyzdžiui dėl viešųjų pirkimų praktikos, nukreiptos į efektyvų energijos vartojimą tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu; tuo tikslu 2 dalyje nurodyta organizacija bendradarbiauja su Komisija dėl keitimosi geriausia praktika, kaip numatyta 7 straipsnio 3 dalyje.

2. Valstybės narės paveda naujai arba anksčiau įkurtai organizacijai ar organizacijoms būti atsakingomis už administravimą, valdymą ir įgyvendinimą integruojant energijos vartojimo efektyvumo didinimo reikalavimus, kaip nustatyta 1 dalyje. Tai gali būti tos pačios valdžios institucijos ar agentūros, nurodytos 4 straipsnio 4 dalyje.

III SKYRIUS

EFEKTYVAUS ENERGIJOS GALUTINIO VARTOJIMO IR ENERGETINIŲ PASLAUGŲ SKATINIMAS

6 straipsnis

Energijos skirstytojai, skirstymo sistemos operatoriai ir mažmeninės prekybos energija bendrovės

1. Valstybės narės užtikrina, kad energijos skirstytojai, skirstymo sistemos operatoriai ir (arba) mažmeninės prekybos energija bendrovės:

- a) pareikalavus, tačiau ne dažniau nei kartą per metus, pateiktų suvestinę statistinę informaciją apie jų galutinius pirkėjus 4 straipsnio 4 dalyje numatytoms institucijoms ar agentūroms arba kitai paskirtai įstaigai, jeigu pastaroji savo ruožtu perduos gautą informaciją pirmosioms institucijoms. Ši informacija turi būti pakankama, kad būtų galima tinkamai parengti ir įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo programas ir skatinti bei stebėti energetines paslaugas ir kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Ji gali apimti istorinę informaciją ir turi apimti dabartinio laikotarpio informaciją apie galutinių vartotojų sunaudojamos energijos kieki, įskaitant, jei taikytina, apkrovų charakteristikas, pirkėjų segmentaciją ir geografinį jų pasiskirstymą, tuo pat metu išsaugant privataus pobūdžio ar komerciniu požiūriu svarbios informacijos vientisumą ir konfidencialumą, laikantis taikytinų Bendrijos teisės aktų;
- b) susilaikytų nuo veiklos, kuri gali apriboti energetinių paslaugų ir kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių paklausą ir sudaryti kliūčių jų teikimui arba kliudyti energetinių paslaugų ir kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių rinkos plėtrai. Atitinkama valstybė narė imasi būtinų priemonių, kad ten, kur tokia veikla vykdoma, ji būtų nutraukta.

2. Valstybės narės:

- a) pasirenka vieną ar keletą iš toliau pateikiamų reikalavimų, kurių tiesiogiai ir (arba) netiesiogiai per kitus energetinių paslaugų ar energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių teikėjus turi laikytis energijos skirstytojai, skirstymo sistemos operatoriai ir (arba) mažmeninės prekybos energija bendrovės:
 - i) užtikrinti ir skatinti, kad energetinės paslaugos jų galutiniams vartotojams būtų siūlomos konkurencingomis kainomis; arba

- ii) užtikrinti ir skatinti, kad jų galutiniai vartotojai galėtų pasinaudoti konkurencingomis kainomis teikiamu nepriklausomu energijos vartojimo auditu ir (arba) energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis, laikantis 9 straipsnio 2 dalies ir 12 straipsnio; arba

- iii) prisidėti prie 11 straipsnyje nurodytų fondų ar finansavimo mechanizmų. Minimalus reikalavimas, kad tokių įnašų lygis atitiktų bent numatomus šioje dalyje nurodytos veiklos kaštus ir dėl jų lygio būtų susitarta su 4 straipsnio 4 dalyje nurodytomis institucijomis ar agentūromis; ir (arba)

- b) užtikrina, kad egzistuoūtų arba būtų sukurti savanoriški susitarimai ir (arba) kitos į rinką orientuotos schemos, pvz., baltieji sertifikatai, turintys lygiavertį poveikį vienam arba keliems a punkte nurodytų reikalavimų. Valstybė narė vertina, prižiūri ir toliau palaiko savanoriškus susitarimus, kad užtikrintų, jog jų praktinis poveikis būtų lygiavertis vieno ar daugiau a punkte nurodytų reikalavimų poveikiui.

Todėl savanoriški susitarimai turi turėti aiškiai apibrėžtus ir nedviprasmiškus tikslus, jiems nustatyti stebėsenos ir atskaitomybės reikalavimai, susiję su procedūromis, leidžiančiomis peržiūrėti priemones ir (arba) priimti papildomų priemonių, jei tikslai nepasiekiami arba nepanašu, kad bus pasiekiami. Siekiant užtikrinti skaidrumą, savanoriški susitarimai, prieš pradėdant juos taikyti, viešai skelbiami tiek, kad nebūtų pažeistos konfidencialumo nuostatos, o suinteresuotos šalys kviečiamos pateikti savo nuomonę.

3. Valstybės narės užtikrina pakankamai iniciatyvos, lygias konkurencijos ir veiklos sąlygas kitiems rinkos veikėjams nei energijos skirstytojai, skirstymo sistemos operatoriai ir mažmeninės prekybos energija bendrovės – pvz., EPB, montuotojams, patarėjams energetikos klausimais ir konsultantams energetikos klausimais – nepriklausomai siūlyti ir įgyvendinti energetines paslaugas, energijos vartojimo auditą ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, nurodytas 2 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose.

4. Pagal 2 ir 3 dalis valstybė narė gali nustatyti įpareigojimus skirstymo sistemos operatoriams tik tuo atveju, jeigu tai suderinama su reikalavimais dėl finansinės atskaitomybės atskyrimo, išdėstytais Direktyvos 2003/54/EB 19 straipsnio 3 dalyje ir Direktyvos 2003/55/EB 17 straipsnio 3 dalyje.

5. Šis straipsnis įgyvendinamas nepažeidžiant leidžiančių nukrypti nuostatų ar išimčių, suteikiamų pagal Direktyvas 2003/54/EB ir 2003/55/EB.

7 straipsnis

Prieiga prie informacijos

1. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie energijos vartojimo efektyvumo mechanizmus ir finansines bei teises struktūras, sukurtas siekiant nacionalinio orientacinio energijos sutaupymo tikslo, būtų skaidri ir plačiai paskleista tarp atitinkamų rinkos dalyvių.
2. Valstybės narės užtikrina, kad bus imtasi aktyvesnių priemonių skatinti galutinio energijos vartojimo efektyvumą. Jos sudaro tinkamas sąlygas ir skatina rinkos operatorius teikti galutiniams vartotojams daugiau informacijos ir patarimų apie galutinio energijos vartojimo efektyvumą.
3. Komisija užtikrina, kad bus keičiamasi ir plačiai išplatinama informacija apie valstybių narių geriausių energijos taupymo patirtį.

8 straipsnis

Kvalifikavimo, akreditavimo ir sertifikavimo schemos

Siekdamos aukšto lygio techninės kompetencijos, objektyvumo ir patikimumo, valstybės narės užtikrina, kai tai, jų manymu, yra būtina, kad energetinių paslaugų, energijos vartojimo audito ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, minimų 6 straipsnio 2 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose, teikėjai galėtų naudotis atitinkamomis kvalifikavimo, akreditavimo ir (arba) sertifikavimo schemomis.

9 straipsnis

Energijos sutaupymo finansiniai instrumentai

1. Valstybės narės panaikina arba iš dalies pakeičia nacionalinius teisės aktus, kurie be reikalo ir neproporcingai apsunkina ar apriboja energijos sutaupymo finansinių instrumentų naudojimą energetinių paslaugų arba kitų energijos efektyvumo didinimo priemonių rinkoje, išskyrus akivaizdžiai fiskalinio pobūdžio teisės aktus.
2. Valstybės narės esamiems ir potencialiems energetinių paslaugų ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių viešajame ir privačiam sektoriuje pirkėjams parengia pavyzdines tų finansinių instrumentų sutartis. Jas gali parengti institucija ar agentūra, minima 4 straipsnio 4 dalyje.

10 straipsnis

Efektyvų energijos vartojimą skatinantys tarifai ir kitos su tinklais perduodama energija susijusios reguliavimo priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad iš perdavimo ir skirstymo tarifų bus pašalinta paskata, nereikalingai didinanti skirstomos arba perduodamos energijos kiekius. Šiuo aspektu pagal Direktyvos 2003/54/EB 3 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2003/55/EB 3 straipsnio 2 dalį valstybės narės gali atitinkamai elektros ir dujų sektoriuose veikiantiems subjektams nustatyti viešųjų paslaugų prievoles, susijusias su energijos vartojimo efektyvumu.
2. Valstybės narės gali leisti taikyti schemų sudedamąsias dalis ir tarifų struktūras, kuriomis siekiama socialinių tikslų, jei užtikrinama, kad jų trikdomas poveikis perdavimo ir skirstymo sistemai neviršys nustatyto reikalingo lygio ir bus proporcingas socialiniams tikslams.

11 straipsnis

Fondai ir finansavimo mechanizmai

1. Nepažeidžiant Sutarties 87 ir 88 straipsnių, valstybės narės gali įsteigti fondą ar kelis fondus, skirtus finansuoti energijos vartojimo efektyvumo didinimo programų ir kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimą, bei skatinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių rinkos plėtrą. Tokios priemonės apima energijos vartojimo audito bei energijos sutaupymo finansinių instrumentų skatinimą ir tam tikrais atvejais tobulesnius matavimus ir informatyvias sąskaitas. Taip pat šių fondų lėšos skiriamos galutinio vartojimo sektoriams, kuriuose sandorių kaštai ir rizika yra didesnė.

2. Jei fondai būtų įsteigti, jie galėtų skirti dotacijas, paskolas, finansines garantijas ir (arba) kitokių rezultatus garantuojantį finansavimą.

3. Fondai yra atviri visiems energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių teikėjams, pavyzdžiui, EPB, nepriklausomiems patarėjams energetikos klausimais, energijos skirstytojams, skirstymo sistemos operatoriams, mažmeninės prekybos energija bendrovėms ir įrangos montuotojams. Valstybės narės gali nuspręsti leisti į fondus kreiptis visiems galutiniams pirkėjams. Viešųjų pirkimų konkursai ir lygiaverčiai visiškai skaidrumą užtikrinantys būdai naudojami visapusiškai vadovaujantis galiojančiomis viešųjų pirkimų nuostatomis. Valstybės narės užtikrina, kad tokie fondai ne konkuruotų su komerciniu pagrindu finansuojamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis, o jas papildytų.

12 straipsnis

Energijos vartojimo auditas

1. Valstybės narės užtikrina, kad visiems galutiniams vartotojams, įskaitant mažesnius namų ūkio ir komercinius pirkėjus bei mažus ir vidutinio dydžio pramonės pirkėjus, būtų prieinamos efektyvios, aukštos kokybės energijos vartojimo audito schemos, sukurtos taip, kad identifikuotų potencialias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, ir būtų įgyvendinamos atskirai.

2. Rinkos segmentus, kuriuose yra didesni sandorių kaštai ir kuriuose įrenginiai nėra sudėtingi, galima pasiekti kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, anketomis ir kompiuterinėmis programomis, pateikiamomis Internetu ir (arba) siunčiamomis pirkėjams paštu. Atsižvelgdamos į 11 straipsnio 1 dalį, valstybės narės užtikrina, kad energijos vartojimo auditas būtų prieinamas tuose rinkos segmentuose, kuriuose jis nėra parduodamas komerciniais pagrindais.

3. Laikoma, kad sertifikavimas pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/91/EB dėl pastatų energinio naudingumo ⁽¹⁾ 7 straipsnį yra lygiavertis energijos vartojimo auditui, atitinkančiam šio straipsnio 1 ir 2 dalyse išdėstytus reikalavimus, ir yra lygiavertis šios direktyvos VI priedo e punkte nurodytam energijos vartojimo auditui. Be to, taip pat laikoma, kad auditai, vykdomi pagal schemas, besiremiančias savanoriškais susitarimais tarp suinteresuotų subjektų organizacijų ir pagal šios direktyvos 6 straipsnio 2 dalies b punktą atitinkamos valstybės narės paskirtos, prižiūrimos ir tikrinamos institucijos atitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus reikalavimus.

13 straipsnis

Suvaldytos energijos matavimai ir informatyvios sąskaitos

1. Valstybės narės užtikrina, kad, jei tai techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga potencialiems energijos sutaupymo kiekiams, elektros energijos, gamtinių dujų, centralizuotai tiekiamos šilumos ir (arba) vėsumos ir buitinio karšto vandens tiekimui galutiniams vartotojams konkurencingomis kainomis pateikiami individualūs skaitikliai, kurie tiksliai atspindi galutinio vartotojo faktinį energijos suvartojimą ir pateikia informaciją apie tikslų laiką, kada ji buvo suvartota.

Kai keičiamas egzistuojantis skaitiklis, individualūs skaitikliai konkurencingomis kainomis pateikiami visuomet, išskyrus atvejus, kai tai techniškai neįmanoma, finansiškai nepagrįsta ar neproporcinga numatomiems sutaupyti energijos kiekiams. Kai vykdomas naujas pajungimas naujame pastate ar pastate

atliekama esminė rekonstrukcija, kaip apibrėžta Direktyvoje 2002/91/EB, individualūs skaitikliai konkurencingomis kainomis pateikiami visuomet.

2. Valstybės narės užtikrina, kad, kai tinkama, energijos skirstytojai, skirstymo sistemos operatoriai ir mažmeninės prekybos energija bendrovės sąskaitas išrašytų pagal faktinį energijos suvartojimą ir pateiktų jas aiškia ir suprantama forma. Kartu su sąskaita galutiniams vartotojams pateikiama atitinkama išsami informacija apie esamas energijos kainas. Sąskaitos pagal faktinį energijos suvartojimą išrašomos pakankamai dažnai, kad pirkėjai galėtų reguliuoti savo energijos suvartojimą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamais atvejais energijos skirstytojai, skirstymo sistemos operatoriai arba mažmeninės prekybos energija bendrovės savo sąskaitose, sutartyse, sandoriuose ir (arba) skirstymo vietose išduodamuose kvituose galutiniams pirkėjams aiškia ir suprantama forma pateiktų šią informaciją:

- a) esamas faktines kainas ir faktinį energijos suvartojimą;
- b) galutinio pirkėjo dabar suvartojamo energijos kiekio ir energijos, suvartotos per tą patį praėjusių metų laikotarpį palyginimą, pageidautina – grafine forma;
- c) kai tai įmanoma ir naudinga, palyginimą su vidutinio normalaus arba etaloninio tos pačios kategorijos vartotojo suvartojimu;
- d) vartotojų organizacijų, energetikos agentūrų ar panašių įstaigų kontaktinę informaciją, įskaitant tinklapių adresus, kuriuose galima rasti informacijos apie galimas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamuosius galutinių vartotojų apibūdinimus ir (arba) objektyvias energiją naudojančios įrangos technines specifikacijas.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis

Ataskaitos

1. Valstybės narės, kurios, nepriklausomai nuo tikslo, direktyvos įsigaliojimo metu sutaupytai energijai matuoti jau naudoja skaičiavimo būdus, panašius į IV priede nurodytus būdus, gali pateikti Komisijai tinkamo detalumo lygio informaciją. Ši informacija pateikiama kuo greičiau, pageidautina ne vėliau kaip 2006 m. lapkričio 17 d. Minėta informacija turi padėti Komisijai tinkamai atsižvelgti į esamą praktiką.

⁽¹⁾ OL L 1, 2003 1 4, p. 65.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šiuos EEVP:

- pirmąjį EEVP – ne vėliau kaip 2007 m. birželio 30 d.,
- antrąjį EEVP – ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d.,
- trečiąjį EEVP – ne vėliau kaip 2014 m. birželio 30 d.

Visuose EEVP aprašomos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, kurių planuojama imtis siekiant įgyvendinti 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytus tikslus, taip pat siekiant atitikti atitinkamai 5 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 2 dalyje numatytas nuostatas dėl išskirtinio valstybės sektoriaus vaidmens ir informacijos bei patarimų galutiniams vartotojams teikimo.

Antrajame ir trečiajame EEVP:

- pateikiama išsami ankstesnio EEVP analizė ir vertinimas,
- pateikiami galutiniai rezultatai, kaip buvo įgyvendinti 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyti energijos taupymo tikslai,
- pateikiami planai ir informacija dėl papildomų priemonių, skirtų pašalinti esančias arba tikėtinas kliūtis siekiant tikslo, ir numatomo šių priemonių poveikio,
- taikytoms priemonėms ir numatomam ateityje planuojamų priemonių poveikiui vertinti naudojami ir palaipsniui siekiama kuo daugiau naudoti darniuosius efektyvumo rodiklius ir gaires, atsižvelgiant į 15 straipsnio 4 dalies nuostatas,
- atsižvelgiama į turimus duomenis ir prognozes.

3. Ne vėliau kaip 2008 m. gegužės 17 d. Komisija paskelbia kaštų ir naudos poveikio įvertinimą, kuriame išnagrinėjama ES standartų, reglamentų, politikos ir priemonių sąveika su galutinio energijos vartojimo efektyvumu.

4. EEVP vertinami taikant 16 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą taip:

- pirmasis EEVP peržiūrimas iki 2008 m. sausio 1 d.,
- antrasis EEVP peržiūrimas iki 2012 m. sausio 1 d.,
- trečiasis EEVP peržiūrimas iki 2015 m. sausio 1 d.

5. Komisija, remdamasi EEVP, įvertina valstybių narių pažangą siekiant nacionalinių orientacinių energijos sutauptymo tikslų. Komisija viešai paskelbia ataskaitą bei savo išvadas:

- dėl pirmojo EEVP – iki 2008 m. sausio 1 d.,
- dėl antrojo EEVP – iki 2012 m. sausio 1 d.,
- dėl trečiojo EEVP – iki 2015 m. sausio 1 d.

Šiose ataskaitose pateikiama informacija apie atitinkamus veiksmus Bendrijos lygmeniu, įskaitant galiojančius ir planuojamus priimti teisės aktus. Ataskaitose atsižvelgiama į 15 straipsnio 4 dalyje numatytą gairių sistemą, nurodoma geriausia praktika, nustatomi atvejai, kuriuose valstybės narės ir (arba) Komisija padarė per mažai pažangos, ir gali būti pateikiamos rekomendacijos.

Tam tikrais atvejais, kai būtina, prie antrosios ataskaitos pridedami Europos Parlamento ir Tarybos pasiūlymai dėl papildomų priemonių, įskaitant galimą tikslų taikymo laikotarpio pratęsimą. Jei ataskaitoje konstatuojama, kad valstybė narė padarė per mažai pažangos siekdama numatytų tikslų, šiuose pasiūlymuose atsižvelgiama į tikslų mastą ir pobūdį.

15 straipsnis

Struktūros derinimas ir peržiūra

1. II, III, IV ir V prieduose nurodyti dydžiai ir skaičiavimo metodai priderinami prie techninės pažangos 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

2. Iki 2008 m. sausio 1 d. Komisija, 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka ir laikydamasi IV priede išdėstytos bendros struktūros, prireikus, dar patikslina ir papildo IV priedo 2-6 punktus.

3. Iki 2012 m. sausio 1 d. Komisija 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka padidina suderintų „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimų, naudojamų suderintame skaičiavimo modelyje, nurodytame IV priedo 1 punkte, procentinę dalį, nepažeisdama valstybių narių schemų, kuriose jau numatyta didesnė procentinė dalis. Naujas suderinto skaičiavimo modelis su didesne suderintų „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimų procentine dalimi pradedamas taikyti nuo 2012 m. sausio 1 dienos.

Kai naudinga ir įmanoma, bendras sutaupytas kiekis per šios direktyvos taikymo laikotarpį nustatomas taikant šį suderinto skaičiavimo modelį, nepažeidžiant schemų tų valstybių narių, kuriose jau numatyta didesnė „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimų procentinė dalis.

4. Komisija, atsižvelgdama į turimus duomenis ir į duomenis, kuriuos galima ekonomiškai efektyviai surinkti apie visas valstybes nares, 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka ne vėliau kaip iki 2008 m. birželio 30 d. nustato suderintus energijos naudojimo efektyvumo rodiklius ir jais grindžiamas gaires. Komisija, nustatydamą šiuos suderintus energijos naudojimo efektyvumo rodiklius ir gaires, atsižvelgia į V priede pateikiamą pavyzdinį sąrašą. Valstybės narės palaipsniui įtraukia šiuos rodiklius ir gaires į statistikos duomenis, kurie pagal 14 straipsnio reikalavimus pateikiami jų EEVP, ir juos naudoja kaip priemonę spęsti, kurioms EEVP sritims derėtų teikti pirmenybę.

Ne vėliau kaip 2011 m. gegužės 17 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą apie rodiklių ir gairių nustatymo proceso raidą.

16 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Komitetas.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į minėto sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

3. Komitetas patvirtina savo darbo tvarkos taisykles.

17 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 93/76/EEB panaikinama.

18 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip 2008 m. gegužės 17 d., įgyvendina šią direktyvą, išskyrus 14 straipsnio 1, 2 ir 4 dalių nuostatas, kurių perkėlimo data turi būti ne vėlesnė kaip 2006 m. gegužės 17 d. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

Valstybės narės, patvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą, arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

19 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

20 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. balandžio 5 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER

I PRIEDAS

Nacionalinio orientacinio energijos sutaupymo tikslo apskaičiavimo metodika

4 straipsnyje nurodytas nacionalinis orientacinis energijos sutaupymo tikslas apskaičiuojamas naudojantis šia metodika:

1. Apskaičiuodamos metinį vidutinį suvartojamą energijos kiekį, valstybės narės remiasi pastarųjų penkerių metų iki šios direktyvos įsigaliojimo galutiniu metiniu visų energijos vartotojų, kuriems taikoma ši direktyva, šalies vidaus energijos suvartojimo lygiu, apie kurį turimi oficialūs duomenys. Šį galutinį energijos suvartojimo lygį sudaro per penkerių metų laikotarpį galutiniams vartotojams skirstytos arba parduotos energijos kiekis, nekoreguojamas pagal dienolaipsnius, struktūrinius arba gamybos pokyčius.

Šio metinio vidutinio suvartojamo kiekio pagrindu vieną kartą apskaičiuojamas nacionalinis orientacinis energijos sutaupymo tikslas, o gautas absoliutus sutaupyto energijos kiekis taikomas visą šios direktyvos galiojimo laiką.

Nacionalinis orientacinis energijos sutaupymo tikslas:

- a) yra 9 % pirmiau nurodyto metinio vidutinio suvartojamo energijos kiekio;
- b) išmatuojamas po devintųjų šios direktyvos taikymo metų;
- c) yra per devynerius šios direktyvos taikymo metus pasiektų kumuliacinio metinio energijos sutaupymo rezultatas;
- d) pasiekiamas energetinėmis paslaugomis ir kitomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis.

Sutaupytos energijos matavimo metodika užtikrina, kad šioje direktyvoje nustatyta bendra sutaupyta energija yra konkretus dydis, todėl nepriklauso nuo ateities BVP augimo ir bet kokio būsimo energijos suvartojimo padidėjimo.

2. Nacionalinis orientacinis energijos sutaupymo tikslas išreiškiamas absoliučiu dydžiu GWh arba lygiaverčiu dydžiu, apskaičiuotu pagal II priedą.
3. Apskaičiuojant metinę sutaupyta energiją, galima atsižvelgti į tam tikrų metų po šios direktyvos įsigaliojimo energiją, sutaupyta dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, kurias buvo pradėta taikyti ankstesniais metais, bet ne anksčiau kaip 1995 m., ir kurios pasižymi ilgalaikiu poveikiu. Tam tikrais atvejais, kai aplinkybės gali tai pateisinti, galima atsižvelgti į priemones, kurios buvo pradėtos taikyti iki 1995 m., bet ne anksčiau kaip 1991 m. Technologinio pobūdžio priemonės reikia arba atnaujinti atsižvelgiant į techninę pažangą, arba įvertinti lyginant su tokioms priemonėms nustatytomis gairėmis. Komisija numato gaires, kaip turi būti matuojamas arba numatomas visų tokio tipo energijos vartojimo efektyvumo priemonių poveikis, vadovaujantis, kai įmanoma, esamais Bendrijos teisės aktais, pvz., 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje ⁽¹⁾ ir Direktyva 2002/91/EB.

Visais atvejais gautą sutaupyta energiją turi būti įmanoma patikrinti, išmatuoti ar apskaičiuoti laikantis IV priede nurodytos bendros tvarkos.

⁽¹⁾ OL L 52, 2004 2 21, p. 50.

II PRIEDAS

Galutiniam vartojimui pasirinkto kuro energetinė vertė (perskaičiavimo lentelė) ⁽¹⁾

Energijos produktas	kJ (DŽŠV)	kgne (DŽŠV)	kWh (DŽŠV)
1 kg kokso	28 500	0,676	7,917
1 kg akmens anglių	17 200 – 30 700	0,411 – 0,733	4,778 – 8,528
1 kg rudųjų anglių briketų	20 000	0,478	5,556
1 kg juodojo lignito	10 500 – 21 000	0,251 – 0,502	2,917 – 5,833
1 kg rudųjų anglių	5 600 – 10 500	0,134 – 0,251	1,556 – 2,917
1 kg naftingųjų skalūnų	8 000 – 9 000	0,191 – 0,215	2,222 – 2,500
1 kg durpių	7 800 – 13 800	0,186 – 0,330	2,167 – 3,833
1 kg durpių briketų	16 000 – 16 800	0,382 – 0,401	4,444 – 4,667
1 kg sunkiųjų dyzelinių degalų (mazuto)	40 000	0,955	11,111
1 kg dyzelinio krosnių kuro	42 300	1,010	11,750
1 kg automobilinio benzino (benzino)	44 000	1,051	12,222
1 kg parafino	40 000	0,955	11,111
1 kg suskystintų naftos dujų	46 000	1,099	12,778
1 kg gamtinių dujų ⁽¹⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg suskystintų gamtinių dujų	45 190	1,079	12,553
1 kg malkų (25 % drėgnumo) ⁽²⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg pjuvenų granulės/medienos briketai	16 800	0,401	4,667
1 kg atliekų	7 400 – 10 700	0,177 – 0,256	2,056 – 2,972
1 MJ gautos šilumos	1 000	0,024	0,278
1 kWh elektros energijos	3 600	0,086	1 ⁽³⁾

Šaltinis: Eurostatas.

⁽¹⁾ 93 % metanas.⁽²⁾ Atitinkamos valstybės narės, atsižvelgdamos į savo šalyje dažniausiai naudojamą medienos tipą, gali nurodyti kitus dydžius.⁽³⁾ Sutaupyta elektros energijai, išreikštai kWh, apskaičiuoti valstybės narės gali taikyti numatytąjį 2,5 koeficientą, kuris atspindi apskaičiuotą 40 % ES energijos gamybos efektyvumo per tikslinį laikotarpį vidurkį. Valstybės narės gali taikyti kitokį koeficientą, jei jos gali tai pagrįsti.⁽¹⁾ Valstybės narės gali taikyti kitokius perskaičiavimo koeficientus, jei gali juos pagrįsti.

III PRIEDAS

Orientacinis tinkamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių pavyzdžių sąrašas

Šiame priede pateikiami pavyzdžiai, kokiose srityse gali būti tobulinamos ir įgyvendinamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo programos ir kitos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, atsižvelgiant į 4 straipsnį.

Kad į jas būtų atsižvelgta, šiomis energijos efektyvumo didinimo priemonėmis turi būti sutaupyta energijos kiekis, kurį galima aiškiai pamatuoti, patikrinti ar apskaičiuoti pagal IV priede pateiktas gaires, ir jų poveikis sutaupytam kiekiui neturi būti apskaičiuotas pagal kitas konkrečias priemones. Šie sąrašai nėra išsamūs, jie pateikiami kaip gairės.

Tinkamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių pavyzdžiai:

Gyvenamųjų pastatų ir paslaugų sektorius

- a) šildymas ir vėsinimas (pvz., šilumos siurbliai, nauji efektyvūs katilai, montavimas ir (arba) veiksmingas centralizuoto šildymo ir (arba) vėsinimo sistemų atnaujinimas);
- b) izoliavimas ir vėdinimas (pvz., sienų ertmių ir stogų izoliavimas, dvisluoksniai ir (arba) trisluoksniai langų stiklai, pasyvus šildymas ir vėsinimas bei kt.);
- c) karštas vanduo (pvz., naujos įrangos montavimas, tiesioginis ir veiksmingas naudojimas patalpoms šildyti, skalbyklės);
- d) apšvietimas (pvz., naujos efektyvios elektros lemputės ir balastiniai įtaisai, skaitmeninės kontrolės sistemos, judesio detektorių naudojimas apšvietimo sistemose komercinės paskirties pastatuose);
- e) maisto ruošimas ir šaldymas (pvz., nauja efektyvi įranga, šilumos atgavimo sistemos);
- f) kita įranga ir prietaisai (pvz., kombinuoti šilumos ir elektros energijos prietaisai, nauji efektyvūs įtaisai, optimalaus energijos suvartojimo laiko kontrolė, nuostolių parengties režimo metu sumažinimas, kondensatorių baterijų, skirtų sumažinti reaktyviąją galią, įrengimas, mažais nuostoliais pasižymintys transformatoriai);
- g) atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas energijai gaminti namų ūkyje taip sumažinant perkamos energijos kiekį (pvz., saulės terminiai įrengimai, buitinis karštas vanduo, saulės energijos naudojimas patalpų šildymui ir vėsinimui);

Pramonės sektorius

- h) produktų gamybos procesai (pvz., efektyvesnis suspausto oro, kondensato bei jungiklių ir vožtuvų naudojimas, automatinių ir integruotų sistemų bei efektyvių parengties režimų taikymas);
- i) varikliai ir pavaros (pvz., platesnis elektroninių kontrolės prietaisų, kintamo greičio pavarų, integruotų taikomųjų programų, dažnio konversijos, didelio efektyvumo elektrinių variklių naudojimas);
- j) ventiliatoriai, kintamo greičio pavaros ir vėdinimas (pvz., nauja įranga ir (arba) sistemos, natūralus vėdinimas);
- k) paklausos tenkinimo valdymas (pvz., apkrovimo valdymas, piko sumažinimo reguliavimo sistemos);
- l) didelio naudingumo kogeneracija (pvz., šilumos ir elektros energijos gamybos bendrame cikle prietaisais);

Transporto sektorius

- m) naudojamas keliavimo būdas (pvz., skatinimas naudoti ekonomiškai energiją vartojančias transporto priemones bei efektyviai naudoti transporto priemones energijos suvartojimo atžvilgiu, įskaitant oro slėgio padangose reguliavimo sistemas, energijos efektyvumo įtaisus ir papildomus įtaisus, kuro papildus, kurie didina energijos vartojimo efektyvumą, didelio tepalingumo alyvą ir nedidelio pasipriešinimo padangas);

- n) keliavimo būdo pakeitimai (pvz., susitarimai dėl keliavimo į namus ir (arba) darbą ne automobiliu, dalinimasis automobiliu, kelionės būdo pakeitimai, padedantys nuo daugiau energijos suvartojančių būdų pereiti prie mažiau suvartojančiųjų, atsižvelgiant į keleivių ir km arba tonų ir km santykį);
- o) dienos be automobilių;

Ivairių sektorių priemonės

- p) standartai ir normos, kuriais pirmiausia siekiama didinti produktų, paslaugų bei pastatų energijos vartojimo efektyvumą;
- q) energijos ženklavimo schemas;
- r) matavimas, „pažangios“ matavimo sistemos, pavyzdžiui, individualios matavimo priemonės, valdomos nuotoliniu būdu, ir informatyvios sąskaitos;
- s) mokymas ir švietimas, kuriuo skatinama taikyti ekonomiškai energiją vartojančias technologijas ir (arba) metodus;

Horizontalios priemonės

- t) reglamentai, mokesčiai ir t. t., kurie mažina galutinę energijos suvartojimą;
 - u) konkrečios informavimo kampanijos, kuriomis skatinama didinti energijos vartojimo efektyvumą ir remiamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės.
-

IV PRIEDAS

Sutaupytos energijos matavimo ir patikrinimo bendroji sistema**1. Sutaupytos energijos matavimas ir apskaičiavimas bei jų sunorminimas****1.1. Sutaupytos energijos matavimas****Bendrasis**

Matuojant faktinį sutaupytos energijos kiekį, apibrėžtą 4 straipsnyje, siekiant užfiksuoti bendrą energijos efektyvumo padidėjimą ir tiksliai nustatyti individualių priemonių poveikį, naudojamas suderintas skaičiavimo modelis, kuriame naudojama „nuo bendro prie atskiro“ ir „nuo atskiro prie bendro“ tipų skaičiavimų metodų kombinacija, siekiant išmatuoti metinį energijos vartojimo efektyvumo padidėjimą, pateikiamą 14 straipsnyje nurodytuose EEVP.

Kurdamas suderintą skaičiavimo modelį pagal 15 straipsnio 2 dalį, Komitetas siekia kiek įmanoma naudoti duomenis, kuriuos jau reguliariai teikia Eurostatas ir (arba) nacionalinės statistikos agentūros.

„Nuo bendro prie atskiro“ tipo skaičiavimas

„Nuo bendro prie atskiro“ tipo skaičiavimo metodas reiškia, kad sutaupyta energijos kiekis apskaičiuojamas pradinio tašku laikant nacionalinius ar dar bendresnius sektorinius sutaupytos energijos lygius. Po to metiniai duomenys patikslinami atsižvelgiant į šalutinius veiksnius, pavyzdžiui, dienolaipsnius, struktūrinius pokyčius, produkcijos asortimentą ir t. t., siekiant gauti priemonę, kuri teisingai nurodo bendrą energijos vartojimo efektyvumo padidėjimą, kaip nurodyta 1.2 punkte. Šiuo metodu negaunami tikslūs, didelio detalumo lygio išmatavimai ir neparodomas priežasties ir pasekmės ryšys tarp priemonių ir jas taikant sutaupytos energijos. Tačiau šis metodas dažniausiai paprastesnis ir pigesnis, ir dažnai vadinamas „energijos vartojimo efektyvumo indikatoriais“, kadangi jis parodo pokyčius.

Kurdamas „nuo bendro prie atskiro“ tipo skaičiavimo metodą, naudojamą šiame suderintame skaičiavimo modelyje, Komitetas kiek įmanoma remiasi esamomis metodikomis, pavyzdžiui, ODEX modeliu ⁽¹⁾.

„Nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimas

„Nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimo metodas reiškia, kad energija, sutaupyta įgyvendinant konkrečią energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę, matuojama kilovatvalandėmis (kWh), džauliais (J) arba naftos ekvivalento kilogramais (kgne), taip pat pridedant energiją, sutaupytą taikant kitas konkrečias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. 4 straipsnio 4 dalyje nurodytos institucijos ar agentūros užtikrins, kad skaičiuojant energiją, sutaupytą pritaikius visas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones (įskaitant mechanizmus), būtų išvengta dvigubo skaičiavimo. Taikant „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimo metodą, galima naudoti 2.1 ir 2.2 punktuose nurodytus duomenis ir metodus.

Iki 2008 m. sausio 1 d. Komisija sukuria suderintą „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimo modelį. Šis modelis apima galutinio metinio šalies vidaus energijos suvartojimo lygį nuo 20 iki 30 % sektoriuose, kurie patenka į šios direktyvos taikymo sritį, tinkamai atsižvelgiant į toliau a, b ir c punktuose išvardytus veiksnus.

Iki 2012 m. sausio 1 d. Komisija toliau plėtoja šį suderintą „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimo modelį, kuriuo apimamas kur kas didesnis galutinio metinio šalies vidaus energijos suvartojimo lygis sektoriuose, patenkančiuose į šios direktyvos taikymo sritį, tinkamai atsižvelgiant į toliau a, b ir c punktuose išvardytus veiksnus.

⁽¹⁾ ODYSSEE-MURE projektas, SAVE programa. Komisija, 2005 m.

Komisija, kurdama suderintą „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimo modelį, atitinkamai pagrindžia savo sprendimą atsižvelgdama į toliau išvardytus veiksnius:

- a) per pirmuosius suderinto skaičiavimo metodo taikymo metus įgytą patirtį;
- b) galimą tikslumo padidėjimą, kuris atsiranda plačiau taikant „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimus;
- c) numatomi galimi papildomi kaštai ir (arba) administravimo našta.

Pagal 15 straipsnio 2 dalį kurdamas šį suderintą „nuo atskiro prie bendro“ modelį, Komitetas siekia naudoti standartinius metodus, susijusius su minimalia administracine našta ir kaštais, pirmiausia naudojant šio priedo 2.1 ir 2.2 punktuose nurodytus matavimo metodus ir sutelkiant dėmesį į sektorius, kuriuose galima ekonomiškai efektyviausiai taikyti suderintą „nuo atskiro prie bendro“ modelį.

Valstybės narės, kurios to pageidauja, 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka gavusios Komisijos sutikimą, teikiamą remiantis atitinkamos valstybės narės patektu metodikos apibūdinimu, atlikdamos matavimą pagal suderintą „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimo modelį, gali naudoti ir kitus „nuo atskiro prie bendro“ matavimus.

16 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka gavus Komisijos sutikimą, jei tam tikruose sektoriuose nėra „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimų, Komisijai pateikiamose ataskaitose naudojami „nuo bendro prie atskiro“ tipo indikatoriai arba mišrūs „nuo atskiro prie bendro“ bei „nuo bendro prie atskiro“ tipų skaičiavimai. Visų pirma Komisija laikosi tinkamo lankstumo vertindama tokius prašymus, susijusius su 14 straipsnio 2 dalyje nurodytu pirmuoju EEVP. Tam tikrų „nuo bendro prie atskiro“ tipo skaičiavimų gali prireikti vertinant poveikį priemonių, kurios buvo įgyvendinamos po 1995 m. (ir tam tikrais atvejais – ne anksčiau kaip 1991 m.), ir kurios vis dar daro poveikį.

1.2 *Kaip turėtų būti sunormintas sutaupytos energijos matavimas*

Sutaupyta energija nustatoma apskaičiuojant ir (arba) įvertinant vartojimą, iki ir po priemonės įgyvendinimo, kai rezultatai tikslinami ir sunorminami įvertinant paprastai energijos vartojimą veikiančias išorės sąlygas. Ilgainiui paprastai energijos suvartojimą veikiančios sąlygos gali kisti. Tokias sąlygas gali sukurti vienas ar keli tikėtini veiksniai, tokie kaip:

- a) oro sąlygos, pvz., dienolaipsniai;
- b) užimtumo lygis;
- c) negyvenamų pastatų naudojimo valandos;
- d) sumontuotos įrangos intensyvumas (gamyklos našumas), produkcijos asortimentas;
- e) gamyklos našumas, gamybos lygis, apimtis arba pridėtinė vertė, įskaitant BVP lygio pakitimus;
- f) įrenginių ir transporto priemonių darbo grafikai;
- g) ryšiai su kitais skyriais.

2. **Duomenys ir taikytini metodai (išmatuojamumas)**

Yra keli duomenų rinkimo metodai, skirti išmatuoti ir (arba) apskaičiuoti sutaupyta energiją. Įvertinant energetines paslaugas arba energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę, dažnai bus neįmanoma pasikliauti vien matavimų rezultatais. Todėl atskiriami sutaupytos energijos matavimo ir sutaupytos energijos apskaičiavimo metodai, mat pastarieji yra plačiau naudojami.

2.1. Matavimu pagrįsti duomenys ir metodai

Sąskaitos iš skirstymo bendrovių ar mažmenininkų

Iki įvedant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę, atitinkamo laikotarpio matavimo pagrindu gali būti sąskaitos už išmatuotą energijos kiekį. Šias sąskaitas galima palyginti su sąskaitomis už išmatuotą energijos kiekį, išrašytomis už atitinkamą laikotarpį po priemonės įvedimo ir taikymo. Rezultatus, jei įmanoma, reikėtų palyginti su kontrolinės (nedalyvaujančios) grupės duomenimis arba sunorminti, kaip nurodyta 1.2 punkte.

Energijos pardavimų duomenys

Įvairių energijos rūšių (pvz., elektros energijos, dujų, krosnių kuro) vartojimą galima išmatuoti palyginus mažmenininkų ar skirstytojų pardavimo duomenis, sukauptus prieš įvedant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, su pardavimų duomenimis, gautais po priemonės įvedimo. Galima naudotis kontroline grupe ar sunorminti gautus duomenis.

Įrangos ir prietaisų pardavimo duomenys

Įrangos ir prietaisų veikimą galima apskaičiuoti vadovaujantis tiesiogiai iš gamintojų gaunama informacija. Duomenis apie įrangos ir prietaisų pardavimą galima gauti iš mažmenininkų. Taip pat galima atlikti specialias apklausas ir matavimus. Siekiant išsiaiškinti sutaupytos energijos kiekį, prieinamus duomenis galima palyginti su pardavimo statistikos duomenimis. Naudojant šį metodą, reikia atlikti patikslinimą atsižvelgiant į įrangos ar prietaiso naudojimo pokyčius.

Galutinio vartojimo apkrovimo duomenys

Pastatų ar įrenginių suvartojamą energiją galima stebėti siekiant užfiksuoti energijos paklausą prieš ir po energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės įvedimo. Svarbius susijusius veiksmus (pvz., gamybos proceso, specialios įrangos, šildymo įrenginių) galima išmatuoti tiksliau.

2.2. Apskaičiavimu pagrįsti duomenys ir metodai

Paprastais techniniais metodais apskaičiuojami duomenys: be patikrinimo

Siekiant gauti duomenis numanomo sutaupomo kiekio matavimui, dažniausiai naudojami paprasti techniniai duomenų skaičiavimai neatliekant patikrinimo vietoje. Duomenis galima apskaičiuoti vadovaujantis taikomaisiais principais, ne naudojant vietoje surinktus duomenis, o darant prielaidas, paremtas įrangos specifikacijomis, taip pat pagal eksploatacines savybes, įdiegtų priemonių darbo režimus ir statistikos duomenis.

Tobulesniais techniniais metodais apskaičiuojami duomenys: patikrinimas

Duomenis apie energiją galima apskaičiuoti naudojantis informacija, kurią atlikdami auditą ar kitokio pobūdžio vizito į vieną ar kelias tikslines vietas metu surinko išorės ekspertai. Remiantis tuo, galima sukurti sudėtingesnius algoritmus ir (arba) simuliacinius modelius ir juos taikyti daugiau vietų (pvz., pastatams, įrangai, transporto priemonėms). Šio tipo matavimą dažnai galima naudoti papildant arba tikslinant duomenis, apskaičiuotus naudojant paprastus techninius metodus.

3. Kaip elgtis neapibrėžties atveju

Visi šio priedo 2 skyriuje išvardyti metodai gali pasižymėti tam tikro laipsnio neapibrėžtimi. Neapibrėžtis atsiranda dėl ⁽¹⁾:

- a) matavimo priemonių paklaidų: šios paklaidos paprastai pasitaiko dėl specifikacijose, kurias pateikė produktų gamintojas, esančių paklaidų;

⁽¹⁾ Tarptautinio naudingumo koeficiento matavimo ir patikrų protokolo (IPMVP) B priede pateikiamas kiekybinės neapibrėžties lygio nustatymo modelis, kuris remiasi šiomis trimis paklaidomis.

- b) modeliavimo paklaidų: dažniausiai tai modelio, naudojamo tam tikriems sukaupytų duomenų parametrų apskaičiuoti, paklaidos;
- c) atrankos paklaidų: dažniausiai tai paklaidos, padaromos dėl to, kad per tyrimą buvo stebimi atrinkti bandiniai, o ne visuma.

Be to, neapibrėžtis gali atsirasti dėl planuotų ir neplanuotų prielaidų, kurios paprastai yra susijusios su apskaičiavimais, išlygomis ir (arba) taikomojo pobūdžio duomenų panaudojimu. Paklaidų dažnumas taip pat susijęs su pasirinkta duomenų kaupimo sistema, kuri yra apibūdinta šio priedo 2.1 ir 2.2 punktuose. Patariama nurodyti ir kitas neapibrėžties specifikacijas.

Valstybės narės, pranešdamos, kaip įgyvendinami šioje direktyvoje numatyti tikslai, gali rinktis kiekybinės neapibrėžties metodą. Kiekybinė neapibrėžtis išreiškiama statistiškai prasmingai, nurodant tikslumo ir patikimumo lygį. Pavyzdžiui, „kiekybinė paklaida, kuri nustatoma 90 % patikimumu, yra $\pm 20\%$ “.

Jei taikomas kiekybinės neapibrėžties metodas, valstybės narės taip pat atsižvelgia į tai, kad priimtinas neapibrėžties lygis, kurio reikia skaičiuojant sutaupytą energiją, priklauso nuo taupymo lygio ir mažėjančios neapibrėžties energijos ekonominio efektyvumo.

4. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių taikymo laikotarpių suderinimas atliekant „nuo atskiro prie bendro“ tipo skaičiavimą

Kai kurių energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių taikymas trunka dešimtmečius, tuo tarpu kitos priemonės taikomos trumpesnį laiką. Toliau sąraše pateikiami keli energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių vidutinio galiojimo laiko pavyzdžiai:

Profesionalus privačių būstų palėpių izoliavimas	30 metų
Privačių būstų sienų ertmių izoliavimas	40 metų
Langų sluoksnių keitimas E į C lygį (m^2)	20 metų
Katilų keitimas B į A lygį	15 metų
Šildymo kontrolė – atnaujinimas ir katilų pakeitimas	15 metų
Kompaktinės fluorescencinės lempos – mažmeninėje prekyboje	16 metų

Šaltinis: Energijos vartojimo efektyvumo išipareigojimas 2005–2008 m., JK

Siekiant užtikrinti, kad valstybės narės panašioms priemonėms taikytų vienodą laikotarpį, šie taikymo laikotarpiai bus suderinti Europos lygiu. Todėl Komisija, padedama pagal 16 straipsnį įsteigto Komiteto, ne vėliau kaip 2006 m. lapkričio 17 d. pakeičia pirmiau nurodytą sąrašą sutartu preliminarium skirtingų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių vidutinės taikymo trukmės sąrašu.

5. Ką daryti su energijos taupymo multiplikatoriaus efektu ir kaip išvengti dvigubo skaičiavimo taikant mišrius „nuo bendro prie atskiro“ ir „nuo atskiro prie bendro“ tipų skaičiavimo metodus

Vienos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės įgyvendinimas, pvz., karšto vandens talpyklos ir vamzdžių izoliavimas pastate arba savo poveikiu lygiavertė priemonė, ateityje gali rinkoje sukelti multiplikatoriaus efektą, t. y. rinka priemonę įgyvendins automatiškai be tolesnio institucijų ar agentūrų, nurodytų 4 straipsnio 4 dalyje, ar privačių energetinių paslaugų teikėjų įsikišimo. Priemonė, galinti turėti multiplikatoriaus efektą, daugeliu atvejų būtų labiau ekonomiškai efektyvi nei priemonės, kurias reikia reguliariai kartoti. Valstybės narės numato tokių priemonių energijos taupymo galimybes, įskaitant jų multiplikatoriaus efektą, ir patikrina bendrą poveikį atlikdamos *ex-post* įvertinimą, kurio metu, kai tinkama, būtų naudojami rodikliai.

Vertinant horizontaliąsias priemones, galima naudoti energijos naudojimo efektyvumo rodiklius, su sąlyga, kad įmanoma nustatyti jų raidos tendencijas tuo atveju, jeigu nebūtų taikytos horizontaliosios priemonės. Tačiau turi būti įmanoma kiek galima labiau neleisti, kad būtų pakartotinai įskaičiuojama energija, sutaupyta taikant

tikslines energijos vartojimo efektyvumo programas, energetines paslaugas ir kitas politikos priemones. Tai ypač taikytina energijos ir CO₂ mokesčiams bei informacinėms kampanijoms.

Atliekamos sutaupytos energijos dvigubo skaičiavimo pataisos. Skatinama naudoti matricas, kuriomis susumuojami priemonių poveikiai.

Į galimą sutaupomą energijos kiekį po tikslinio laikotarpio neatsižvelgiama, kai valstybės narės pateikia ataskaitas dėl šios direktyvos 4 straipsnyje nurodyto bendrojo tikslo. Bet kuriuo atveju reikėtų skatinti ilgalaikį poveikį rinkai turinčias priemones, o teikiant ataskaitą dėl 4 straipsnyje nurodytų tikslų reikėtų atsižvelgti į priemones, kurios jau yra pasižymėjusios energijos taupymo multiplikatoriaus efektu, jeigu jas galima išmatuoti ir patikrinti laikantis šiame priede nurodytų gairių.

6. Kaip patikrinti sutaupytos energijos kiekį

Jei manoma, kad tai ekonomiškai efektyvu ir reikalinga, energijos kiekius, sutaupytus taikant konkrečias energetines paslaugas ar kitas energijos efektyvumo didinimo priemones, patikrina trečioji šalis. Tai gali atlikti nepriklausomi konsultantai, EPB ar kiti rinkos dalyviai. Išsamesnius nurodymus šiuo klausimu gali pateikti 4 straipsnio 4 dalyje nurodytos atitinkamos valstybių narių valdžios institucijos ar agentūros.

Šaltiniai: Europos tolesnio paklausos valdymo (DSM) ir energijos vartojimo efektyvumo paslaugų programų įvertinimo vadovas; IEA, INDEEP duomenų bazė; IPMVP, 1 tomas (2002 m. kovo mėn. redakcija).

V PRIEDAS

Pavyzdinis energijos konversijos rinkų ir subrinkų, kurioms gali būti nustatytos gairės, sąrašas:

1. Namų apyvokos įrangos, informacijos technologijos ir apšvietimo rinka:

- 1.1. virtuvės įranga (balti produktai);
- 1.2. pramogų ir informacijos technologijos;
- 1.3. apšvietimas.

2. Būsto šildymo technologijų rinka:

- 2.1. šildymas;
- 2.2. karšto vandens tiekimas;
- 2.3. oro kondicionavimas;
- 2.4. vėdinimas;
- 2.5. šiluminė izoliacija;
- 2.6. langai.

3. Pramoninių krosnių rinka.

4. Pramonės motorinės energijos rinka.

5. Valstybės sektoriaus įstaigų rinka:

- 5.1. mokyklos, viešojo valdymo įstaigos;
- 5.2. ligoninės;
- 5.3. baseinai;
- 5.4. gatvių apšvietimas.

6. Transporto paslaugų rinka.

VI PRIEDAS

Tinkamų viešųjų pirkimų priemonių, didinančių energijos vartojimo efektyvumą, sąrašas

Nepažeidžiant nacionalinių ir Bendrijos teisės aktų viešųjų pirkimų srityje, valstybės narės užtikrina, kad viešajame sektoriuje būtų taikomi ne mažiau kaip du šio sąrašo reikalavimai, atsižvelgiant į 5 straipsnyje nurodytą pavyzdinį viešojo sektoriaus vaidmenį:

- a) reikalavimai energijai taupyti naudoti finansinius instrumentus, įskaitant sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kurie sąlygoja išmatuojamą ir iš anksto numatytą sutaupytos energijos kiekį (net ir tada, kai viešojo valdymo organizacijos yra perdavusios savo atsakomybę kitiems);
 - b) reikalavimai perkant įrangą ir transporto priemones jas rinkti pagal įvairių kategorijų įrangos ir transporto priemonių efektyvios energijos produktų specifikacijų sąrašus, kuriuos turi parengti 4 straipsnio 4 dalyje nurodytos institucijos ar agentūros, naudodamos, kai tinkama, gyvavimo ciklo sąnaudų sumažinimo iki minimumo analizę arba panašius metodus ekonominiam efektyvumui užtikrinti;
 - c) reikalavimai pirkti gaminius, kurie visuose režimuose, įskaitant parengties režimą, efektyviai naudoja energiją, taikant, kur įmanoma, gyvavimo laiko sąnaudų sumažinimo iki minimumo analizę arba palyginamus metodus ekonominiam efektyvumui užtikrinti;
 - d) reikalavimai pakeisti arba įrengti esamoje įrangoje ir transporto priemonėse įrangą, išvardytą šios pastraipos b ir c punktuose;
 - e) reikalavimai taikyti energijos vartojimo auditą ir įgyvendinti po jo parengtas ekonominio efektyvumo rekomendacijas;
 - f) reikalavimai pirkti ar nuomoti efektyviai energiją vartojančius pastatus ar jų dalis, arba reikalavimai pakeisti ar įrengti išgytus ar nuomojamus pastatus ar jų dalis siekiant, kad jie taptų efektyvesni energijos vartojimo požiūriu.
-